

Letno
poročilo

2014

Varuh pravic gledalcev in poslušalcev

**RTV
Slovenija**

KAZALO

I. Poročilo Varuha za leto 2014 o odzivih javnosti	4
1. Uvod v poročilo	4
2. Statistični pregled odzivov občinstva	6
Pregled števila odzivov Televizije Slovenija, Radia Slovenija in Multimedijskega centra	6
3. Pregled po programskih enotah	9
RTV Slovenija	9
TV Slovenija	17
Odzivi na posamezne televizijske programe	17
Najpogostejši odzivi gledalcev.....	19
Informativni program	21
Športni program	32
Slo 3 (Parlamentarni in Jutranji program)	34
Kulturno umetniški program	37
Razvedrilni program	38
Izobraževalni program.....	40
Dokumentarni program.....	41
Verski program	42
Otroški in mladinski program	43
Radio Slovenija	45
Najpogostejši odzivi poslušalcev	46
Prvi program	48
Val 202	51
Ars.....	53
Radio Slovenia International	54
MMC - multimedijski portal	55
Najpogostejši odzivi uporabnikov portala MMC.....	55
Teletekst	60
Arhiv	60
4. Odzivnost vodstva, urednikov in služb.....	62

Zadovoljivi odgovori	63
Nekaj zadovoljivih odgovorov na pripombe občinstva	63
Primeri neodzivnosti.....	65
Nezadovoljivi odgovori	67
II. Poročilo o delovanju Varuha v letu 2014.....	70
1. Uvod v poročilo o delovanju Varuha	70
Varuhovi odzivi	71
Varuhovi blogi.....	80
Varuhova poročila	86
Varuhova pisma	88
Varuhovo (ne)pojavljanje v javnosti.....	89
2. Zaključek.....	91

I. Poročilo Varuha za leto 2014 o odzivih javnosti

1. Uvod v poročilo

Poročilo je povzetek dvanajstih mesečnih poročil Varuha, objavljenih na spletnih strani www.rtv slo.si/varuh/ in zajema statistični pregled odzivov gledalcev, poslušalcev in uporabnikov spletnega portala MMC na programe in storitve javne radiotelevizije v obdobju januar – december 2014. V podrobnem sledijo odzivi na posamezne programske sklope, od sistema RTVS, Televizije in Radia Slovenija do spletnega portala MMC s Teletekstom. Po pričakovanju je javnost večino odzivov namenila **Televiziji Slovenija, kar 738** (od vseh 1025 odzivov) ali 72%, glavnino odzivov sta pritegnila Informativni in Športni program, **Radiu Slovenija** so poslušalci namenili **89 odzivov** ali 9 % vseh pritožb in pripomb, **Multimedijškemu portalu RTVS**, skupaj s Teletekstom, pa **129 odzivov** ali 13% vseh 1025 odzivov na televizijski, radijski in spletni medij. Regionalni centri so bili glede pritožb občinstva tudi v letu 2014, tako kot leto poprej, območje miru brez nadležnih sporočil in pritožb, kar si lahko razlagamo na različne načine.

Povzetku konkretnih primerov pritožb, mnenj in pripomb na posamezne programe in storitve sledijo konkretni primeri odzivov urednikov, programskega vodstva in vodij služb, primeri nezadovoljivih odgovorov in primeri neodzivnosti. Sklepno poglavje povzema presek delovanja Varuha v letu 2014, prav tako s konkretnimi primeri Varuhovih odzivov na sporočila javnosti in odzivov na nekatera dogajanja, ki so zaznamovala obravnavano leto na Javnem zavodu RTVS.

Poročilo je krajše od prejšnjega, čeprav je bilo odzivov **1025**, nekaj več kot leta 2013 (in še enkrat več kot leta 2012), pri čemer naj bi bil povzetek strukturiran in preglednejši.

Gledalci, poslušalci in uporabniki MMC v svojih pripombah in pritožbah, tako kot prejšnja leta, opozarjajo na napake, nedoslednosti, površnosti in kršitve programskih in etičnih standardov v oddajah, prispevkih in sporočilih vseh treh medijev kot tudi sporočil in storitev samega sistema RTVS. Pritožbe so dostikrat utemeljene, včasih tudi netolerantne in nestrpne, neprijazne, zelo redko sovražne, pritožniki pogosto mahajo s svojimi pravicami »financerjev RTVS«, pretijo z neplačevanjem prispevka RTV; do Varuha so praviloma spoštljivi »iz naslova minulega dela«, a upravičeno zahtevajo konkretne odgovore, ne le od urednikov, ampak tudi od Varuha. Zadovoljni so, če so naši odgovori ažurni in neizmuzljivi. Tisti, ki se odzivajo po telefonu, so bolj jezljivi, glede kršitve njihovih pravic manj vsebinski,

bistvena pri njih je želja po dialogu, želja, da jih nekdo posluša in jim reče nekaj prijaznih besed.

Mag. Lado Ambrožič, Varuh pravic gledalcev, poslušalcev in uporabnikov MMC na RTVS

2. Statistični pregled odzivov občinstva

Pregled števila odzivov Televizije Slovenija, Radia Slovenija in Multimedijskega centra

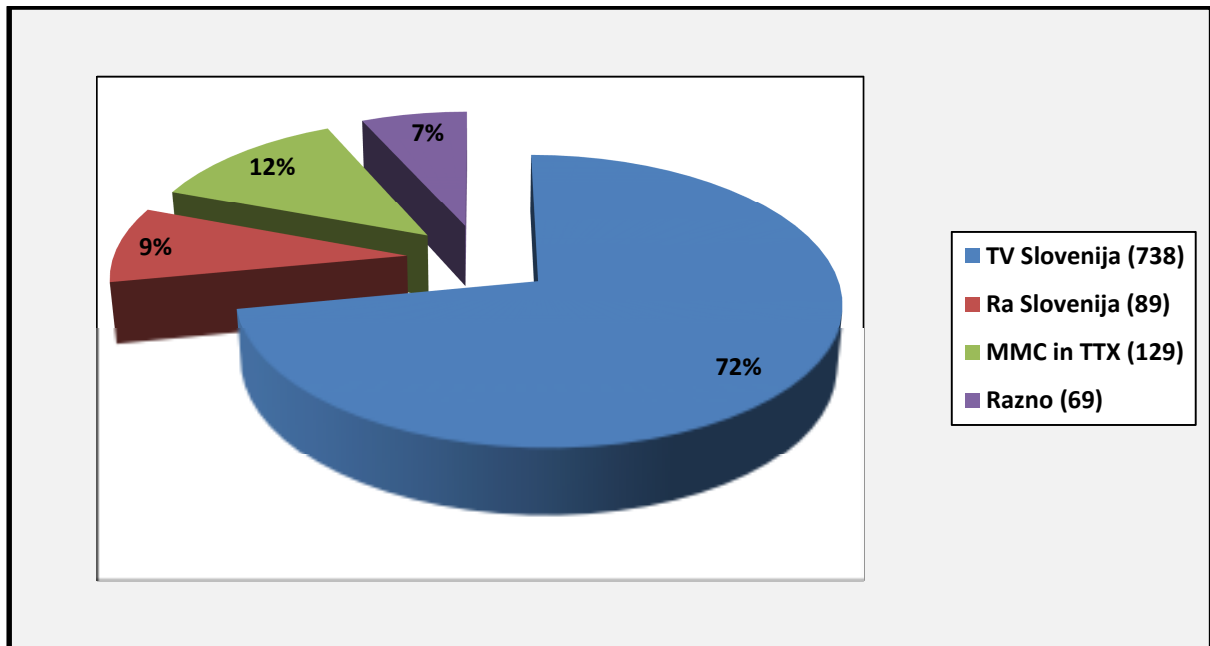
V letu 2014 so gledalci, poslušalci in uporabniki spletnega portala preko Varuha pravic gledalcev in poslušalcev ustvarjalcem televizijske, radijske in spletne ponudbe namenili **1025** pritožb, kritik, opomb, predlogov ali pohval. Odzivnost javnosti ostaja podobna kot v letu 2013. Povečala se je za 3,6 % odzivov. Večina od 1025 odzivov so bila elektronska sporočila, v mesečna poročila pa je bilo dodanih 80 telefonskih sporočil, kar je skoraj 8 % vseh odzivov.

Občinstvo največ pripomb še vedno naslavlja na ustvarjalce **televizijskega** programa, precej manj se pojavljajo odzivi na spletno ponudbo multimedijskega portala MMC in najmanj na radijski program. Število odzivov in razmerja med odzivi na posamezen medij ostajajo zelo podobni kot v predhodnem letu 2013.

Primerjalna tabela števila odzivov v letih 2014, 2013, 2012 in 2011:

	TELEVIZIJA SLOVENIJA	RADIO SLOVENIJA	MMC in Teletekst	Razno	RTV SLOVENIJA (skupno število)
2014	738 (72%)	89 (9%)	129 (12%)	69 (7%)	1025
2013	737 (74%)	88 (9%)	117 (12%)	46 (5%)	988
2012	373 (77%)	57 (12%)	53 (11%)	0	483
2011	276 (80%)	20 (6%)	48 (14%)	0	344

Grafični prikaz odstotkovnega razmerja med odzivov letu 2014: TV Slovenija, Radio Slovenija ter MMC in TTX:

Mesečni pregled števila odzivov v letu 2014

Največ odzivov je zabeleženih v mesecu **februarju**, večje število odzivov se je zvrstilo tudi junija in decembra.

Vzrokov za večje število odzivov v februarju (135) je več, tako se je nekaj več opomb zvrstilo zaradi poročanja o ledeni ujmi v Sloveniji, demonstracijah v BiH, nadalje zaradi domnevno politično pristranskega vodenja oddaj in neuravnoveženega izbora gostov. In seveda zaradi zimskih olimpijskih iger v Sočiju, ko je na račun športnega programa prispelo kar lepo število pritožb kot posledica nezadovoljstva z določenimi športnimi komentatorji.

Trend povečanega nezadovoljstva je močno poskočil v decembru (120 odzivov), tokrat zaradi angažiranja novega komentatorja Mirana Ališiča pri prenosih ženskega alpskega smučanja (44 pritožb!), kar je tudi največji razlog za visoko število pritožb v decembru.

V juniju je bil višji porast odzivov (128) pričakovan zaradi bližajočih se izrednih državnoborskih volitev. Gledalci in gledalke so svoja mnenja in pripombe izražali pretežno zaradi domnevno pristranske obravnave posameznih strank ali njihovih predsednikov, predvsem SDS in SMC, in neuravnoveženega izbora nastopajočih politikov v oddajah. Pritožbe so se zgostile tudi zaradi nestrinjanja dela gledalcev z uredniško politiko

prepogostega omenjanja in obravnavanja predsednika SDS Janeza Janšo kljub njegovi pravnomočni obsodbi in prestajanju zaporne kazni.

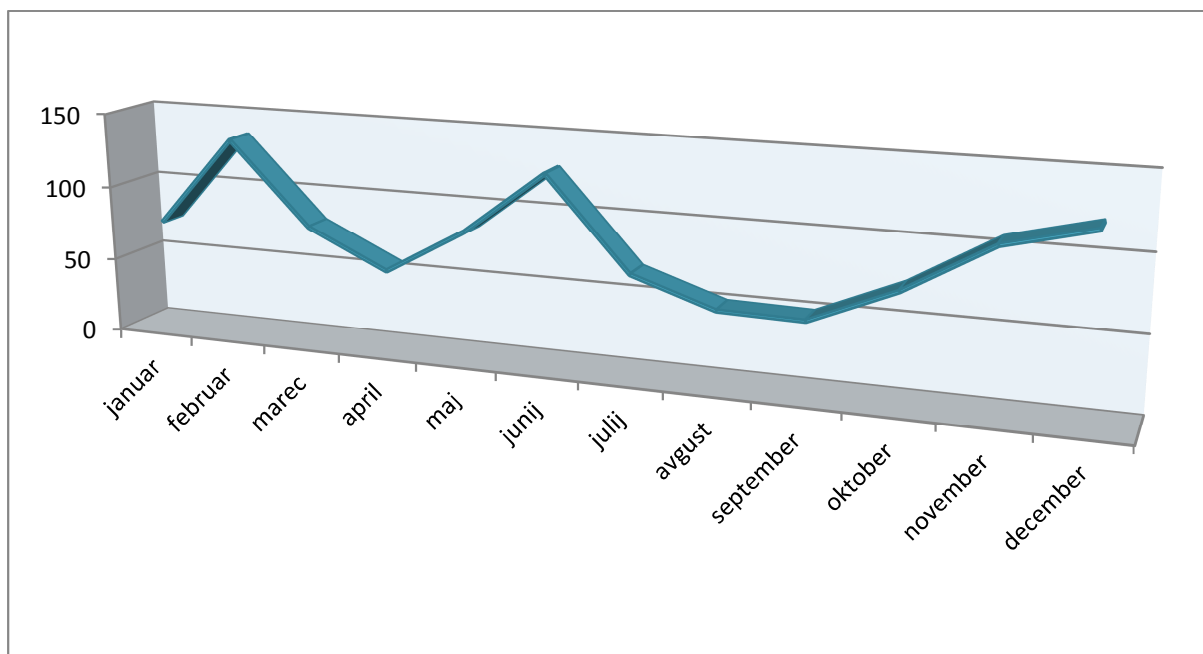
Zanimivo pa je, da kljub "letu volitev" (evropske, državne in lokalne) predvolilna soočenja niso občutno vplivala na porast odzivov občinstva v posameznem mesecu, kar še posebej velja za predvolilna soočenja na lokalnih in evropskih volitvah.

Najmanj odzivov se je zvrstilo v mesecih **julij, avgust in september**. Takšen trend se v času počitnic pričakovano ponavlja vsako leto. Tudi september, ki predstavlja mesec prvega ali ponovnega vstopa otrok in mladine v šolske klopi, ni izjema. Za razliko od prejšnjih je bil prav lanski september deležen najmanjšega odziva občinstva, verjetno še zaradi počitniške inercije in dejstva, da tudi programi še niso dobili pravega jesenskega zagona.

Tabela števila odzivov po posameznih mesecih v letu 2014

mesec	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.
število odzivov	75	135	80	55	86	128	68	50	49	73	106	120

Grafični prikaz mesečnega naraščanja in padanja števila odzivov v letu 2014:

3. Pregled po programskih enotah

RTV Slovenija

Javnost na Varuha pravic gledalcev in poslušalcev naslavlja tudi pritožbe, ki ne obravnavajo natančno definiranih vsebin programske ponudbe, ampak nekatere storitve in ponudbe v okviru delovanja sistema RTV Slovenija ali pa opažene nedoslednosti in napake javnega servisa. Takšnih sporočil se je v letu 2014 zvrstilo **229**, kar je dobrih 22 % od vseh 1025 odzivov gledalcev, poslušalcev in uporabnikov storitev spletnega portala MMC. V to vsoto so zaradi preglednosti sumarno vštete tudi kategorije, razdrobljene po posameznih programih, tako neustrezna raba slovenskega jezika in pohvale, ki jih seveda omenjam v podrobnejšem pregledu odzivov na televizijske in radijske programe.

Tabela števila raznih pripomb občinstva na delovanje RTV Slovenija v letih 2011 - 2015

Leto	2011	2012	2013	2014
Število odzivov	0	0	46 (5%)	69 (7%)

Sicer pa so sporočila javnosti, namenjena sistemu RTV Slovenija, tudi tokrat najpogosteje obravnavala naslednje tematske sklope:

- **RTV prispevek**
- **tehnične motnje**
- **preštevilni in predolgi oglasi**
- **neustrezna raba slovenskega jezika**
- **kritike in pobude vodstvu javne radiotelevizije**
- **netočnost napovedi sporeda v tisku**
- **delovanje Varuha pravic gledalcev in poslušalcev**
- **pohvale.**

V podrobnem so bili odzivi razdeljeni takole:

22 pritožb se je navezovalo na obračunavanje mesečnega **RTV prispevka**. V nekaterih primerih je prišlo do zapletov pri pravilnem obračunavanju rednih ali zapadlih plačilnih obveznosti ali pri navedbi pravega naslovnika, v drugih primerih so naročniki na podlagi

osebnih okoliščin pošiljali vloge za opustitev plačevanja naročnine ali odpis dela dolga, mnogi naročniki so bili zaradi ledene ujme v februarju brez signala oziroma brez elektrike tudi po dober teden in so zaradi tega hoteli uveljavljati zmanjšan RTV prispevek. Ostale kritike so odražale nezadovoljstvo z višino RTV prispevka v primerjavi s preskopo in premalo kakovostno programsko ponudbo ter vedno večjim številom oglasov.

*»Bili so časi, ko sem plačevala RTV prispevek v celoti. Prišel je čas, ko sem TV sprejemnik zamenjala za računalnik. Glede na to, koliko časa sem doma, mi to popolnoma ustreza. Vaša referentka mi je odgovorila, da prispevka za radio ne morem poravnati po obrokih; vsak mesec je to položnica v znesku 3,77evra in dodatna provizija 1 evro na banki. To ni velik znesek, ampak, sedaj, v finančni stiski, je znesek, **ki za NIČ nekaj stane**. Večkrat sem opozarjala, ampak pravijo, da je to po zakonu. Potem sem enostavno nehala plačevati. Sedaj, mi grozijo z sodno terjatvijo. Ne zdi se mi v redu, da plačam nekaj, česar ne uporabljam.«*

J.S. /Julij 2014/

Odgovor vodje službe za obračun RTV prispevkov

»RTV prispevek je para fiskalna dajatev, ki je predpisana z Zakonom o Radioteleviziji Slovenije in Zakonom o davčnem postopku, podobno kot so predpisane davčne obveznosti.

Kot navajate sami, ste zavezani za plačilo prispevka za naprave, ki omogočajo sprejem radijskih programov, kar računalnik zagotovo je.

Dejstvo, ali vi dejansko poslušate radijske programe oz. ali ste poslušalci programov Radiotelevizije Slovenija, z vidika obveznosti plačevanja RTV prispevka ni pomembno.

Zakon je enak za vse državljane Republike Slovenije in pravne subjekte, ki poslujejo v naši državi, prav tako pozna podobno zakonsko ureditev financiranja nacionalne radiotelevizijske hiše večina evropskih držav.

Oprostitev plačevanja RTV prispevka lahko po zakonu uveljavljajo le socialno ogroženi, med katere se štejejo prejemniki denarne socialne pomoči in upokojniki, ki prejema varstveni dodatek.«

8 pritožb se je nanašalo na razne **tehnične težave** ob izpadu signala ali ob slabem satelitskem sprejemu v tujini. Težave so od primera do primera sproti reševale ustrezne službe, v glavnem organizacijska enota Oddajniki in zveze; del težav je nastal kot posledica februarskega žledoloma. Vse mesece so se vrstile tudi pripombe zaradi moteče neuravnoteženosti med govorom in glasbenim ozadjem.

*»Živim na lokaciji Loška gora **. Do pred nekaj meseci sem imel satelitsko anteno, od RTV pa sem dobil napravo, ki mi je omogočala spremljanje SLO1 in SLO2. Satelitsko anteno sem odstranil in namestil navadno. Odstranil sem jo zato, ker mi je omogočala le spremljanje programov SLO 1 do 3 in tiste oddaje HTV 1, ki niso bile kodirane, ter desetine tujih programov brez prevoda. Na navadno anteno sedaj ne lovim niti enega slovenskega programa, ampak HTV 1, 2, 3 in 4, Nova TV, RTL in RTL 2 in Doma TV – to mi zadostuje. Zanima me, če sem vseeno dolžan plačevati RTV naročnino. Na*

oddelku RTV za naročnino menijo, da sem. Ampak dejstvo je, da glede na tehnično "opremo", kakršno imam, slovenskih programov pri meni ni mogoče spremljati.
Lep pozdrav!
T.P./Julij 2014/

Odgovor Službe za obračun RTV prispevkov

Sporočamo Vam, da so bile na podlagi vaše vloge pri Vas opravljene meritve ustreznosti sprejemnih razmer s pretvorniškega omrežja, ki so pokazale, da sprejemne razmere pri Vas ne ustrezajo zahtevam o kvaliteti sprejema za televizijske programe RTV Slovenija. Na podlagi teh ugotovitev ste s. 1.8.2014 začasno oproščeni plačevanja RTV prispevka za TV sprejemnik, še vedno pa ste zavezanec za plačilo prispevka za radijski sprejemnik v znesku 3,77 € mesečno. V primeru nakupa satelitske opreme, priklopa na kabelski sistem ali internetno TV, s čemer vam bo omogočeno tudi spremljanje televizijskih programov RTV Slovenija, ste nam dolžni to sporočiti, saj v tem primeru začnete ponovno plačevati pavšalni RTV prispevek. V prilogi Vas obveščamo o možnosti, da Vam RTV Slovenija sofinancira stroške nakupa satelitske opreme ali priklopa na kabelski sistem«.

»Gledam Tarčo, četrtek zvečer. Ko je na vrsti kakšen prispevek, je spremljevalna glasbena podlaga odločno preglasna ! Govornika se sploh ne da razumeti. To se ne dogaja le sedaj med to oddajo, ki je enostavno ne morem gledat, to se dogaja tudi pri vseh drugih oddajah, kjer je dodana glasbena podlaga, tako na TV kot na radiu. Ko so na vrsti poročila (Radio), je uvodna glasba odločno preglasna! Ko človek nato radio utiša, je na vrsti vsebina poročil, ki pa je ne moreš slišati. Ponovno naravnamo glasnost, da se govorca sliši in razume vsebino, je na vrsti spet vmesni glasbeni vložek, spet preglasen ... Zakaj takšnih in podobnih tehničnih površnosti ne zasledimo pri drugih radijskih in TV postajah, posebno ne pri tujih, recimo avstrijskih, nemških ???«
V. H. /April 2014/

Odgovor vodje OE Radijska produkcija:

»Na temo razmerje glasnosti glasba/govor/glasbena podlaga je bilo že v preteklosti podanih več pojasnil. Poslušalce večkrat zmoti predvsem razmerje med glasnostjo govora in glasbe, vendar na to, s strani poslušalcev ni enotnega mnenja. Določeni poslušalci želijo, da je glasnejša glasba, spet drugi, da je glasnejši govor. Kaj določenemu poslušalcu ustreza je odvisno od vsebine, ki jo želi poslušati na radiu. Poslušalci, ki jih zanima predvsem govorni del si želijo večjo glasnost govornega dela, nasprotno poslušalci, ki jih zanima predvsem glasba želijo večjo glasnost glasbe. Univerzalnega recepta za to žal ni, zato se v tehničnem delu radia trudimo, da bi bilo razmerje kar se da primerno za čim širši krog poslušalcev. Razlike se pojavijo tudi v starosti poslušalca. Starejši poslušalci večinoma želijo višjo glasnost govorna, medtem ko mlajši poslušalci želijo višjo glasnost glasbe glede na govor. Podobno je tudi pri glasbeni podlagi govornih prispevkov. Tehniki se trudijo ujeti optimalno razmerje, da je govor razumljiv in je obenem zaznavna tudi glasbena podlaga, ki je večkrat tudi razpoznavna za določeno oddajo. Takšen je tudi primer pri informativnih oddajah Radia Slovenija. Naj poudarim, da zvokovno oblikovanje informativnih oddaj ni v izključni domeni tonskega tehnika na programu, ampak

uravnava razmerje med glasbeno podlago in govorom na podlagi dogovorjenih pravil in predhodno preizkušeni in potrjeni zvočni sliki s strani oblikovalcev oddaje. Dopuščam možnost, da v določenih primerih pride do odstopanja od idealnega razmerja, vendar bi za presojo tega potrebovali določen primer, ki pa v pismu poslušalca ni naveden. Po pogovoru z odgovornimi uredniki in direktorjem radia z njihove strani ni bilo zaznati neprimerne razmerja, prav tako so potrdili, da razen tokratnega pisma, pritožb poslušalcev, ki bi se nanašale na razmerje govor/glasbena podlaga pri informativnih oddajah ni bilo.»

31 odzivov so gledalci vodstvu hiše in sicer izključno Televiziji Slovenija naslovili iz nezadovoljstva zaradi prevelikega **števila oglasov** ali dolgih oglasnih blokov, prekinjanja nadaljevanj ter športnih prenosov (med drugim v času OI v Sočiju) z oglasnimi sporočili. Glede na to, da se javni nacionalni medij financira z RTV prispevkom, pritožniki menijo, da Javna radiotelevizija z oglasi ne sme tržiti v takem obsegu kot komercialne televizije, da je vdor oglasov med program prepogost in iz leta v leto obsežnejši, medtem ko se kakovost programske ponudbe ne izboljšuje premo sorazmerno. Gledalci nam tudi očitajo, da dopuščamo nekritičen in tudi zavajajoč izbor oglasov.

*»V času prenosov ZOI iz Sočija je postalo očitno, da so prenosi povsem podrejeni reklamnim sporočilom – tako so npr. med hokejskimi prenosi reklamni bloki vsakih 6 – 10 minut med tekmo, med vsako prekinitvijo (pred vklopom v studio) in pred vsakim vklopom v oddajo (oz disciplino). Kolikor vem, velja določena omejitev oglaševanja, do katere so obvezane komercialne postaje, TV Slovenija pa je postala navadna tržnica ne vem čigavih interesov (sedaj v času, ko teče disciplina našega tekmovalca Flisarja, že vsaj 15 minut, moram prenašati Top Shop!).«
T.A. /Marec 2014/*

Odgovor vodje službe trženja TV programov

»RTV Slovenija se delno financira tudi iz naslova prodaje oglaševalskega prostora. Zakon dovoljuje televizijsko prodajo tudi Televiziji Slovenija. V času med 18.00 in 23. uro v posameznem televizijskem programu Radiotelevizije Slovenija ni dovoljeno predvajanje TV prodajnih oken. RTV Slovenija v skladu z zakonom in programskimi usmeritvami umešča tovrstno oglaševanje v svojo programsko shemo. Glede na programsko shemo si prizadevamo, da bi bilo umeščanje TV prodaje v program čim manj moteče za gledalce.»

Skupaj kar **53 pritožb** na račun vseh radijskih in televizijskih programov se je zvrstilo zaradi domnevnega ali dejanskega zniževanja ravni pričakovano visokih standardov **ustrezne in pravilne rabe slovenskega jezika**. Pritožbe so največkrat vsebovale konkretne primere kršitev, pogosto pa brez konkretnjših navedb kršitelja domnevnih ali dejanskih jezikovnih napak.

*»V oddajah, tudi tistih v živo, naj se voditelji potrudijo govoriti jezik brez (večjih) napak. Dopuščam, da se osebi zareče, vendar gre pri uporabi besede **vkolikor** za 'sistemsko napako' voditeljice in/ali športnih komentatorjev (npr. atletike), ker po*

*mojem niti ne vedo, da je napačna. Izhaja iz **u koliko**, naša beseda pa je **ČE**, ki zveni točno in jasno. V kolikor pa je, kot bi rekli nekateri, 'kr neki.'*
Hvala in lep pozdrav.«
I. K. /Marec 2014/

»V zadnjem času novinarji uporabljajo stavčno zvezo: 'ni želel odgovoriti', 'se ni želel Udeležiti' (npr.: okrogle mize), ipd.
Ne morem se spomniti, kdaj bi kak novinar uporabil besedo, ki dejansko odraža situacijo.
*Če je nekdo povabljen podati izjavo, se udeležiti oddaje ipd. in to zavrne, dejansko **Noče** dati izjave ali se udeležiti oddaje.*
*Željo izraža posameznik sam, če pa neko povabilo zavrne, ali zavrne, da bi odgovoril na zastavljeno vprašanje, ne pomeni, da ni želel odgovoriti, temveč da ni **hotel** odgovoriti.«*
D.B. /Maj 2014/

*»Veliko Vaših sodelavcev uporablja besedo **probat, probali, probati – probieren...***
Dajte jim malo vetra, razložite jim, kaj je kaj.
*Da nekaj **zadene - ne zadane**, jim tudi ne gre.*
Dvojina za samostalnike srednjega spola je katastrofa.
*Včasih je bilo **sončece-zdaj pa sonček?**«*
S. J./Junij 2014/

26 pripomb, kritik in predlogov vodstvu javne radiotelevizije zaradi: **neodzivnosti vodstva, nedostopnega kontakta** z uredništvu, domnevno neustreznega in netransparentnega sprejemanja PPN, neuravnotežene obravnave vsebin na temo človekovih pravic, žaljive telefonske komunikacije z gledalcem, neuravnotežene obravnave tujih in naših povojnih taborišč, neobjektivne obravnave novejših slovenske zgodovine, zapostavljanja verskih vsebin na Radiu, preobsežnega programskega prostora za verske praznike v primerjavi z drugimi prazniki, preskromnega poročanja o pobudi za spremembo volilne zakonodaje, izpada signala v oddaji Klic dobrote, poročevalskega molka o izidu Leljakove knjige Speča udba, ukinitve Dobre ure in tradicionalnega termina risank. (Pritožbe zaradi prepoznega predvajanja **serije Pričevalci** in številne peticije proti predvajanju serije so zajete v Kulturno umetniškem programu TVS in v sklepnem delu Varuhovega poročila).

»Vodstvu javnega zavoda RTV Slovenija!
Do gledalcev nimate nikakršnega spoštovanja. Kljub temu, da vam moramo plačevati storitve 12 mesecev na leto, nam 4 mesece ponujate tako imenovano "počitniško shemo", v kateri normalen odrasel gledalec razen Dnevnika nima kaj gledati. Vse ostalo so risanke, reklame in n-te ponovitve. Pa teh ponovitev niste sposobni izpeljati v skladu z objavljenim sporedom.«
S. S. /Junij 2014/

Ni odgovora

»Name so se obrnili, ker sem bil leta 2008 pobudnik iniciative "Daj risanke nazaj", ki je izrazila nezadovoljstvo s spremembo tradicionalnega termina večerne risanke na TVS. Z obžalovanjem in grenkobo ugotavljam, da se poskus RTV SLO iz leta 2008 ponavlja s 5.1.2015 v točno enaki obliki, kot je bila s strani zainteresiranih gledalcev že enkrat zavrnjena.

Iz sporočila za javnost TV Slovenija ni jasno razvidno, kaj so razlogi, da se tradicionalni termin za risanke na TV Slovenija ukine, ampak menim, da to ni modra poteza in sicer iz razlogov, ki sem jih navedel že leta 2008, z njimi pa se je takrat strinjalo nekaj tisoč podpisnikov.«

G. M. /December 2014/

Odgovor direktorice TV Slovenija

»Programski svet RTV Slovenija je novembra 2014 sprejel programsko poslovni načrt RTVS in tudi sheme TVS. Potrdil je nekoliko spremenjen programski pas med 18.00 in 19.00 in verjamem, da otroci ne bodo prikrajšani, saj TV Slovenija namenja otroškemu programu in seveda tudi risankam veliko programskega prostora.«

V 13 pritožbah so se gledalci obregnili ob **netočnost sporedov**, objavljenih v tiskanih medijih, in ob netočnost začetkov napovedanih oddaj.

»Na vas se obračam, ker se problem pojavlja prepogosto in ne morem verjeti, da ste v vaši hiši tako nedosledni. Doma zelo radi spremljamo serije na vaši televiziji, a žal gledalcu ostajajo skrite, saj so redko na sporedu ob uri, ki je napovedana, vsak teden jih "lovimo" ob drugi uri, ali še več: včasih je napovedana, a je potem sploh ni na sporedu. Konkretno navajam primer tega ponedeljka, 20. januarja, ko smo zaman čakali na 1. del angleške serije Vera. V reviji Stop je bila serija napovedana na 2. programu zvečer, a smo čakali zaman. Stop je tednik, a očitno se pri vas ne držite napovedanega sporeda niti za en teden naprej.«

R. N. /Januar 2014/

Odgovor vodje službe predvajanja programa

»Do spremembe programa je prišlo, ker smo šele v petek (tri dni pred predvajanjem) izvedeli o dodatnem prenosu rokometa. Iz tega razloga je omenjen in napovedan 1. del serije Vera odpadel. Predvajali ga bomo ta ponedeljek, 27.1., ob 21:50 na TVS2.

Na TTX in MMC so bile vse spremembe pravočasno osvežene.«

8 odzivov je vsebovalo komentar, pobudo ali pohvalo na **delo Varuha pravic gledalcev in poslušalcev** in nekaj kritik na neoptimalno delovanje njegove spletne strani. Nekateri gledalci so Varuhu očitali, da se premalo pojavlja v medijih oziroma v programih RTVS.

*»Rad bi vam izrekel zahvalo, ker ste javno opozorili odgovorne na RTV, ker se ne odzivajo na pritožbe poslušalcev in gledalcev.
Upam, da so se ob tem zamislili in da bodo v bodoče odgovorili na vsako pismo, ne glede na to, kdo ga bo poslal. Sam nisem dobil odgovora na vsaj deset sporočil, kljub temu, da sem poleg upravičenih pripomb vedno na začetku izrekel pohvale za dobre stvari.«
D.U. /Februar 2014/*

*»Spoštovani gospod Varuh!
Menim, da bi se morali v javnosti večkrat oglasiti in gledalcem ter poslušalcem pojasniti, kakšne pripombe in pritožbe prejimate, prav tako pa tudi reakcije tistih, ki so jim kritike namenjene. Saj menda niste sami sebi namen, na mestu Varuha ste zaradi nas, gledalcev in poslušalcev!«
G.R. /September 2014/*

Ni odgovora

V 1025 kritičnih mnenjih in odzivih je tudi **68 pohval**. Osnovni namen funkcije Varuha pravic gledalcev in poslušalcev je seveda omogočiti javnosti predvsem posredovanje kritik, opozoril na morebitne napake ali pobud za izboljšave. Posamezniki se odločijo prispevati svoje mnenje predvsem ob občutkih nezadovoljstva s programsko ponudbo ali z delovanjem javnega nacionalnega medija. Vseeno pa gledalci, poslušalci in uporabniki spletnega medija ob kritičnih sporočilih ustvarjalcem televizijskih in radijskih programov ter novinarjem spletnega medija namenijo tudi vrsto pohval. Pohvale so velikokrat izražene ob pritožbi kot navedba pozitivnega zgleda in protiutež posredovani kritiki.

55 pohval je namenjenih **Televiziji Slovenija**, ustvarjalcem posameznih televizijskih oddaj, novinarjem posameznih prispevkov in televizijskim voditeljem.

10 pohval so prejeli ustvarjalci programa **Radia Slovenija**.

3 pohvale so potrdile zadovoljstvo z avtorji določenih prispevkov ali splošnim delovanjem **Multimedijskega centra**. Nekatere med temi omenjam v analizi posameznih programov.

*»Rada bi, da posredujete vašim novinarjem in snemalcem pohvalo za dobre oddaje pri poročanju s terena v času naravne ledene ujme. Pohvala za verodostojno prikazovanje v nevarnih razmerah, ko te stisne ob prizorih, ko električarji plezajo po nevarnih drogovih, kako gasilci in civilna zaščita utirajo pot do osamelih kmetij in ljudi, res pretresljivo!«
S. H. G. /Februar 2014/*

»Vaši programi niso nič slabši kot, denimo, švicarski, ki jih sicer spremljam. Imate izvrstne oddaje in voditelje, predlagam pa, če dovolite, da nekatere oddaje, ki so na sporedu zelo pozno, na primer Polnočni klub, Globus, Odkrito, Sveto in svet, uvrstite v nekoliko zgodnejši čas. Pripominjam tudi, da je razmejitev 1. in 2. sporeda nedodelana, in še predlagam, da v program uvrstite več znanstvenih oddaj v večernem terminu in oddaje s področja medicine in zdravega življenja.«

F.S. /Februar 2014/

»Pozdravljena, oddaja Dobro jutro! Pozdravljeni in dobrodošli v naših jutrih. Smo vas kar pogrešali, ne vem, zakaj izginete skozi celo poletje, da ne govorim o vseh drugih oddajah v času počitnic. Škoda, ker se nič ne zgleđujete po sosedih.«

D. V., I.B. /September 2014/

»V Planini pod Golico imamo TV aparat z zunanjo anteno. Prosim za informacijo, kako lahko dobimo TV signal.«

M. R. /Oktober 2014/

Odgovor vodje OE Oddajniki in zveze:

»Naš teoretičen izračun kaže na naslovu gledalke možnost sprejema programov RTV Slovenija na kanalu 32 z oddajnika Rovt. Če ji sprejema ne bo uspelo urediti, se lahko tudi pri njej oglasijo naši tehniki in ji pomagajo.«

»Iskreno se Vam zahvaljujem za Vaše učinkovito posredovanje. Že v teku današnjega dopoldneva sta prišla dva Vaša strokovnjaka iz Sektorja oddajnikov in zvez in se resnično potrudila ter zopet našla signal za našo TV, ki se je, iz nam nerazumljivega vzroka, izgubil. Tako bomo zopet lahko uživali ob gledanju Vaših programov.«

M.R.

TV Slovenija

738 odzivov občinstva, torej 72%, se je nanašalo na programsko ponudbo in delovanje Televizije Slovenija. V predhodnem letnem obdobju 2013 se je zvrstilo skoraj enako število odzivov, in sicer 737.

Gledalci in gledalke so v letu 2014 namenili **660 kritik** ustvarjalcem vsebin posameznih televizijskih programov, 78 pritožb pa je vsebovalo splošno formulirane kritike ali specifične pripombe. Poglavitna pripomba je veljala **nekakovostnemu programu in prevelikemu številu ponovitev**.

Preskromni programski ponudbi so gledalci namenili **9 kritičnih sporočil**; programom so očitali prenizko kakovost in preštevilne ponovitve, še posebej v poletnem obdobju.

Tabela števila splošnih odzivov na TV Slovenija v letih 2011 - 2015

Leto	2011	2012	2013	2014
Število odzivov	76 (27)	79 (21%)	137 (19%)	78 (11%)

Odzivi na posamezne televizijske programe

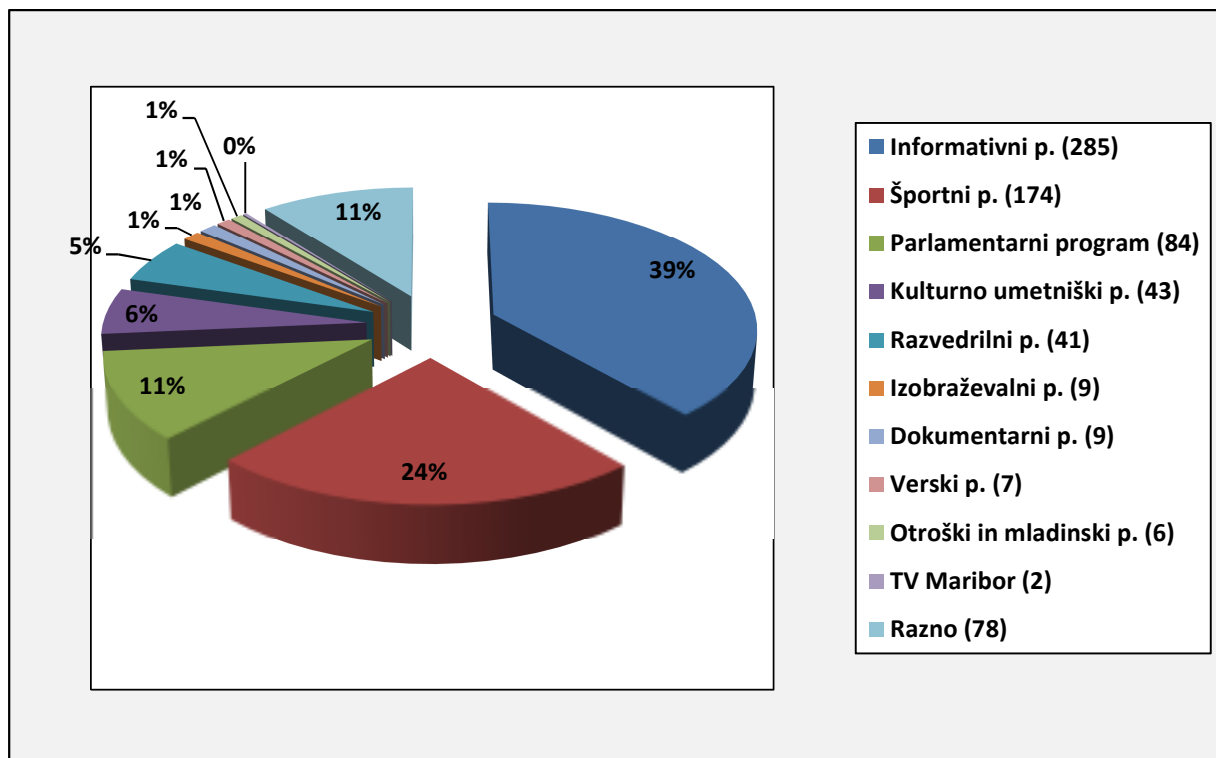
V spodnji tabeli je prikazano število odzivov po posameznih programih, v grafičnem prikazu pa odstotkovna razmerja med njimi.

Tabela števila odzivov po televizijskih programih (padajoče)

TELEVIZIJSKI PROGRAM	ŠTEVILO ODZIVOV
Informativni program	285
Športni program	174
Parlamentarni program	84
Kulturno umetniški program	43
Razvedrilni program	41
Izobraževalni program	9
Dokumentarni program	9

Verski program	7
Otroški in mladinski program	6
TV Maribor	2

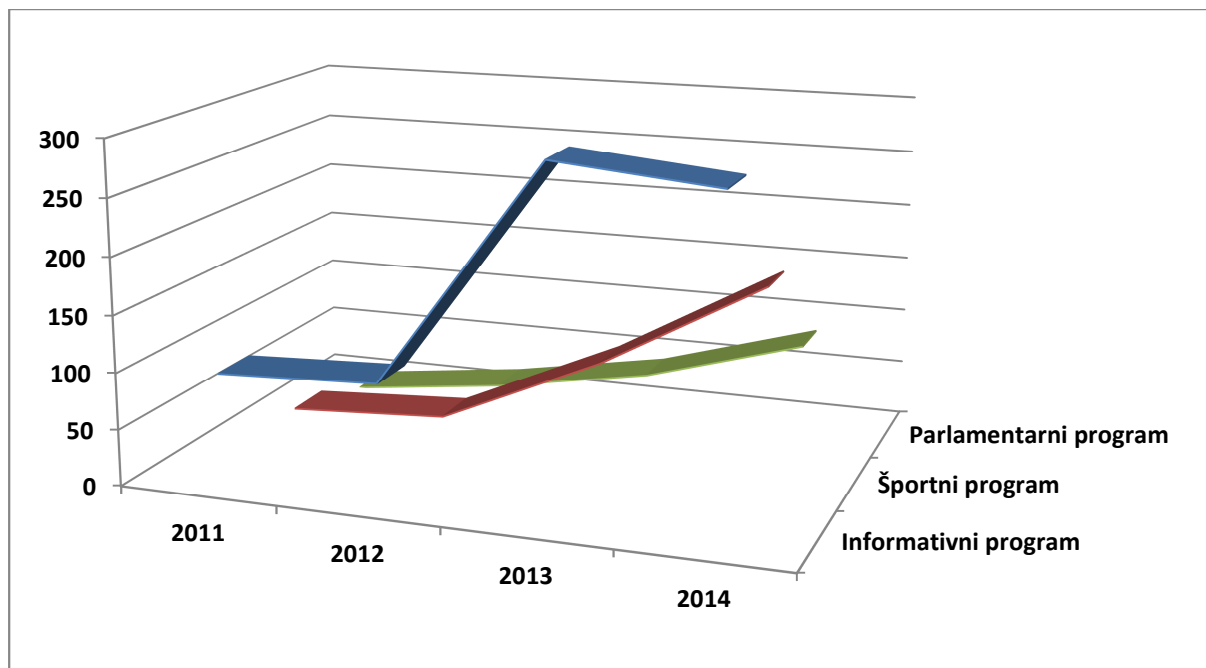
Grafični prikaz odstotkovnega razmerja odzivov med TV programi in splošnimi odzivi v letu 2014:

Primerjava števila odzivov od 2011 - 2015 (Informativni, Športni in Parlamentarni program)

Na grafu je prikazano naraščanje ali padanje odzivnosti občinstva na programsko ponudbo Televizije Slovenija. Vključeni so Informativni, Športni in Parlamentarni program, ki so v zadnjem obravnavanem letnem obdobju s strani javnosti prejeli največ kritik.

Grafični prikaz naraščanja in padanja števila odzivov (2011 - 2015)

Najpogostejši odzivi gledalcev

Gledalci in gledalke so se med kritičnim odzivanjem na televizijske programe in drugo delovanje v okviru Televizije Slovenija v letu 2014 najbolj številčno odzivali zaradi **neprimerne komentiranja športnih** prenosov. Število pritožb, ki so naslavljele športne komentatorje, je drastično naraslo v primerjavi s predhodnim letom 2013, ko se je zbralo 38 kritik s takšno vsebino.

Odzivi zaradi **pristransko** motiviranih ali zavajajočih prispevkov, oddaj in novic se enako kot v letu 2013 tudi v letu 2014 pojavljajo zelo pogosto, prav tako kritike zaradi **nekakovostnega**, pristranskega ali neprimerne vodenja oddaj.

Pritožbe zaradi **pristranskosti** in domnevnega zavajanja javnosti se večinoma nanašajo na **Informativni** (84 odzivov) in **Parlamentarni** program (12 odzivov), 10 primerov obravnava tudi Kulturno umetniški program, v posameznih primerih pa še na Razvedrilni in Dokumentarni program.

Zaradi neprimerne vodenja oddaj so gledalci in gledalke 40 kritik naslovili na Informativni program, 22 na Parlamentarni program in 9 na Razvedrilni program.

Število pritožb zaradi **tehničnih motenj** ali tehnično nekakovostne izvedbe programske vsebine je v letu 2014 zelo upadlo na 16, medtem ko je bilo v letu 2013 zabeleženih kar 73.

Tudi splošne kritike zaradi **nekakovostnega programa** ali posamezne oddaje so se številčno v letu 2014 pojavljale manjkrat. Zabeleženih je 12, od tega 9 na televizijski program na splošno in 3 konkretno na Razvedrilni program. V predhodnem letnem obdobju se je zvrstilo 41 kritik. Se je pa v letu 2014 povečalo število bolj konkretno naslovljenih in formuliranih kritik posameznih oddaj.

V letu 2014 se je pojavilo veliko, kar 70 kritik zaradi po mnenju pritožnikov **nepriemerne razvrstitve** programskih vsebin ali novic. Gre za povsem novo vrsto pritožbe, ki se v predhodnih letnih obdobjih ni pojavljala v visokem številu. Pritožbe se nanašajo na Informativni in Parlamentarni program.

Hkrati s problematiziranjem izbora vsebin in novic je v primerjavi s predhodnimi letnimi obdobji zelo naraslo tudi število pritožb zaradi **neuravnoveženega** ali (strokovno ali politično) **nepriemerne izbora** gostov v studiu. Takšnih kritik je v letu 2014 zabeleženih 40 in se večinoma nanašajo na Informativni program, v enem primeru pa na Izobraževalni program.

Podobno število negativnih odzivov kot v predhodnem letu 2013 se tudi v letu 2014 pojavlja zaradi **prevelikega števila oglasov** in neustrezne **rabe slovenskega jezika**.

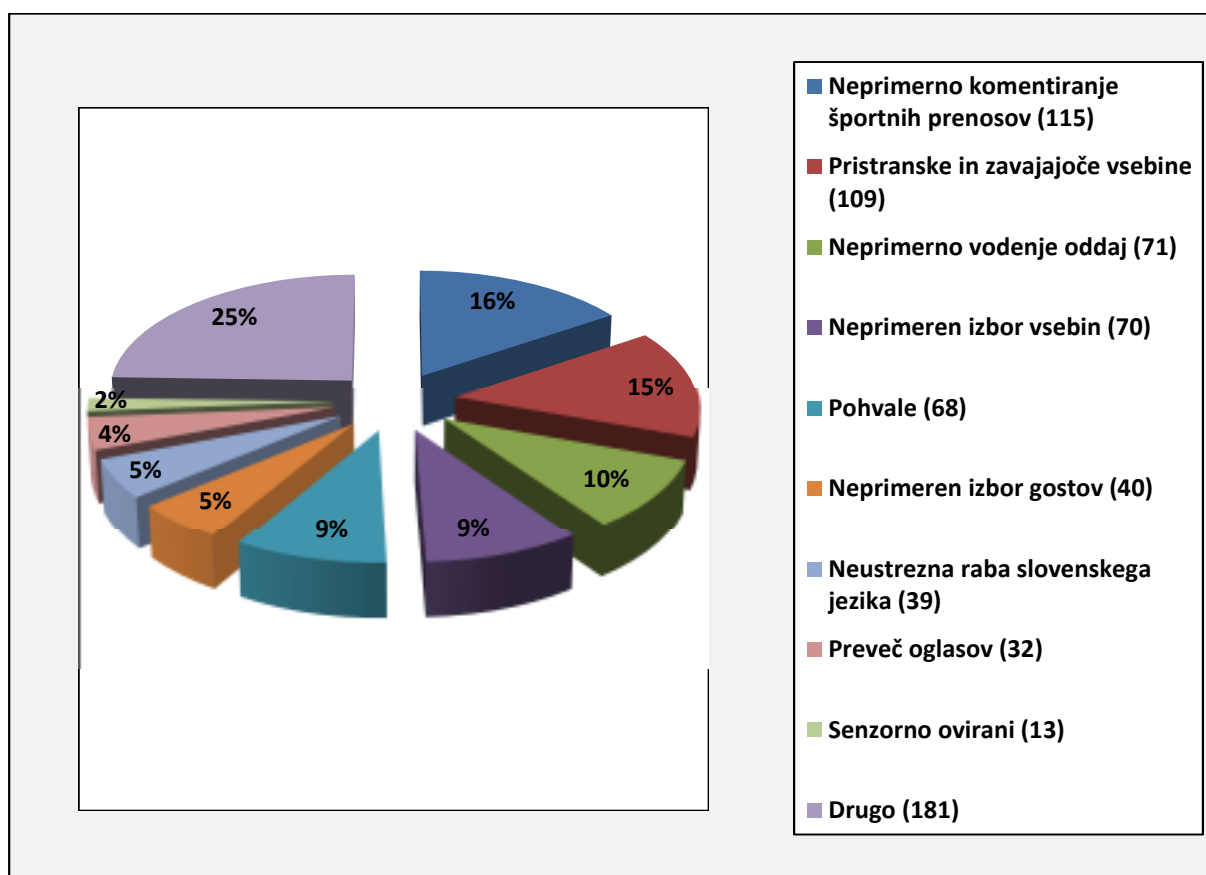
Precej je naraslo število pritožb s strani **senzorno oviranega občinstva**. V letu 2013 so se zvrstile 3 pritožbe, medtem ko je bilo v letu 2014 očitno težav s pravočasnim, tehnično dovršenim in kakovostnim tolmačenjem vsebin več, saj je zabeleženih 13 pritožb.

Tabela števila najbolj pogostih vsebin odzivov občinstva (padajoče)

NAJBOLJ POGOSTE VSEBINE ODZIVOV	ŠT. ODZIVOV	% OD 738 ODZIVOV NA TV SLO
Nepriemerno komentiranje športnih prenosov	115	16%
Pristransko motivirane ali zavajajoče vsebine	109	15%
Nekakovostno, pristransko ali nepriemerno vodenje oddaj	71	10%
Nepriemeren prednostni izbor vsebin ali novic	70	9%
Pohvale	68	9%
Neuravnovežen ali nepriemeren izbor gostov v pogovornih oddajah	40	5%
Neustrezna raba slovenskega jezika	39	5%

Oglasi - preveliko število, nasprotovanje predvajanju TV prodaje ter prekinjanju nadaljevanj in športnih prenosov z oglasi	32	4%
Senzorno ovirani - nekakovostno tolmačenje, izpad tolmačenja, posredovanje vsebin s prevelikim časovnim zamikom	13	2%

Grafični prikaz razmerij med najbolj pogostimi vsebinami odzivov - TV Slovenija:

Informativni program

285 odzivov, kar predstavlja 39% kritik občinstva od 738 odzivov na programsko ponudbo Televizije Slovenija, so gledalci in gledalke namenili televizijskim voditeljem in ustvarjalcem vsebin Informativnega programa.

V letu 2013 je bil rezultat podoben. 298 odzivov na Informativni program oziroma 40% odzivov v okviru Televizije Slovenija.

Tabela števila odzivov na Informativni program v letih 2011 - 2015

Leto	2011	2012	2013	2014
Število odzivov	95 (36%)	101 (27%)	298 (40%)	285 (39%)

V primerjavi z letom 2013 so se v letu 2014 med najbolj pogostimi odzivi pojavile kritike z novo vsebino, medtem ko se je število nekaterih kritik iz prehodnega letnega obdobja občutno zmanjšalo.

V letu 2014 so gledalci in gledalke posebej problematizirali izbor novic in obravnavanih vsebin, pa tudi izbor gostov v pogovornih oddajah, medtem ko se je število pritožb zaradi neustrezne rabe slovenskega jezika zmanjšalo za 7 pritožb (12 v letu 2013 in 5 v letu 2014). Manj je tudi pritožb zaradi preglasne glasbene podlage v oddajah in pripomb na nizko kakovost posameznih oddaj.

Tabela števila odzivov na posamezne informativne oddaje v letu 2014 (padajoče)

INFORMATIVNA ODDAJA	ŠTEVILO ODZIVOV
TV Dnevnik	43
Odmevi	41
Tarča	31
Dosje: <i>Koalicija sovraštva</i> <i>Zločin, ki ne zastara</i> <i>Urok Depala vas</i>	15
Studio City	15
Tednik	9
Odkrito	5
Slovenska kronika	5
Polnočni klub	5

Pristranski ali zavajajoči prispevki in poročila

Enako kot v predhodno obravnavanem letnem obdobju se je tudi v letu 2014 zvrstilo največ pritožb **zaradi domnevno politično pristranskih, zavajajočih ali neetičnih vsebin**, vendar nekaj manj v primerjavi z letom 2013. V letu 2014 je zabeleženih **79 pritožb** z omenjeno

tematiko, medtem ko je bilo v letu 2013 zaznanih 93. Pritožniki so poleg sumov o pristranskih motivih novinarjev pri posredovanju prispevkov ali poročanju manjkrat povsem konkretno izražali še mnenje o neetičnem odnosu do obravnavanih vsebin kot v predhodnem letnem obdobju.

»Oglašam se iz Kopra in bi rada komentirala včerajšnje Odmeve. Gospa R. P. bi se enkrat lahko posvetila kritiki slovenske desnice, mislim da bi tam našla več kot dovolj gradiva. Spomnila bi jo, da je JJ skoraj uničil primorska podjetja s svojim kadrovanjem v dobro stoječa in perspektivna podjetja (Intereuropa, Luka, Hoteli v Portorožu, Istra Benz itd. Odmeve gledam vsak dan in že vnaprej vem, kakšna oddaja bo, kadar jo vodi omenjena voditeljica«.

V.P. /November 2014/

Pritožbe zaradi **neobjektivnih ali tendencioznih in zavajajočih** novinarskih prispevkov so od primera do primera zelo različne glede na obravnavano tematiko. Pritožniki so navajali domnevno enoznačna poročanja o demonstracijah v BiH, na splošno premalo celovito obravnavane, drzne in poglobljene vsebine, neustrezno poročanje o zdaj že neuresničeni nepremičninski zakonodaji, necelovito poročanje o zapiranju poslovalnic NLB, neutemeljeno in pristransko predstavljanje določenega podjetja kot primer dobre prakse in ugleda (GHS), domnevno politično pristransko motivirano poročanje o premoženjskem stanju predsednikov strank, posredovanje izjave brez preverbe o verodostojnosti informacije pri vseh udeleženi v dogajanju (prispevek o okrogli mizi ob 26. obletnici afere JBTZ), domnevno zavajajoče informacije in pristransko obravnavo kriznih razmer v Ukrajini, tendenciozne prispevke v predvolilnem obdobju DZ volitev (favoriziranje stranke SMC), nepopolno poročanje o plebiscitu oziroma zamolčani takratni vlogi ZSMS, pristransko poročanje o nasilnem dogodku v osnovni šoli v Desklah, nedosledno poročanje o aferi stečajnega upravitelja Braneta Goršeta (zamolčanje oprostilne sodbe v enem izmed primerov na sodišču), selektiven izbor občin za poročanje o lokalnih volitvah, navajanje neresnic ali polresnic v oddaji o aferi Depala vas (Dosje: Urok Depala vas) ... ipd.

»Najostreje protestiram na potvarjanje zgodovinskih dejstev v današnjem TV Dnevniku in oddaji R. P. in sicer na: - prikazovanje dogodkov okrog plebiscita – zamolčano zgodovinsko dejstvo (posnetek seje zborov takratne skupščine imate v arhivu) – da so Žakljevi socialisti Ivo Daneu, Borut Šuklje in ...prvi predlagali izvedbo plebiscita že konec poletja leta 1990; - prikazovanju dogodkov v letu 1989 in kasneje – popolnoma zamolčana vloga (in dejanja) takratne ZSMS.«

A.K. /December 2014/

Največ pritožb se je zvrstilo zaradi domnevno **pristranskega obveščanja o aktualnih aktivnostih in načina obveščanja o delovanju Odbora 2014** s podporniki ter splošnega dogajanja po obsodbi Janeza Janše. Pritožniki so menili, da je obveščanja o protestnih shodih

in drugih aktivnostih v podporo Janezu Janši premalo ali da je poročanje vsebinsko preskopo. Na drugi strani so nekateri pritožniki menili, da informativne oddaje predvajajo preveč prispevkov o Janezu Janši v zvezi z obsodbo in predvsem preveč izjav Janeza Janše, ki so s strani novinarjev objavljane povsem neselektivno, kar se tiče interesa javnosti, in brez ustreznega komentarja.

»Protestiram proti neobjektivnemu poročanju "vaše hiše" v zvezi z dogodki ob zaprtju Janeza Janše. Če ne bi sledila drugim medijem, ne bi vedela, kaj se vsaki dan dogaja pred vrhovnim sodiščem v Ljubljani. Tako mnogi poslušalci in gledalci, ki sledijo le vašim medijem, ne vedo nič o aktivnostih Odbora za človekove pravice 2014.«

M.K. /Julij 2014/

»Saj človek ne ve, kam bi se obrnil, da bi lahko odjavil RTV naročnino. Zakaj? Zato, ker kar naprej gledamo Janševe vojščake na ekranu, in to se dogaja tudi ta trenutek. Mi, navadni smrtniki, plačujemo prispevek RTV zato, da moramo to gledati vsak dan.«

O.M. /September 2014/

Pritožniki so z več kritikami (kar 10 pritožb) izražali mnenje, da so ustvarjalci oddaje *Dosje: Urok Depala vas* ustvarili vsebino **brez objektivne distance**, ki bi ustrezala pričakovanim profesionalnim novinarskim standardom, in predvsem propagirali in povečevali lik Janeza Janše.

*»Ali je postala javna Radiotelevizija zagovornik, branitelj in propagandist pravnomočno obsojenega Janeza Janše? To namreč spet dokazujete z dokumentarcem *Dosje: Urok Depala vasi* - avtor J. M. Kako se lahko takšen propagandni dokumentarec o povečevanju Janeza Janše sploh financira iz javnega denarja, ki ga dobivate od vseh, ne samo od pristašev Janše?«*

J.V. /Maj 2014/

*»Nekje sem zasledila, da sta na TV SLO dobili precej kritik na dokumentarec o *Depala vasi*, zato sem se odločila, da predstavim tudi nasprotno stran 'tehtnice'. Pri nas obstaja še kar pogosta, tako imenovana 'orkestrirana' kritika, ki nima nobene zveze z ARGUMENTI in vedno leti na iste ljudi!*

Menim, da se je to zgodilo tudi v primeru tega dokumentarca. Zato želim izraziti vse pohvale Jožetu Možini, ki je z izrednim posluhom za tedanje dogajanje združil ARGUMENTIRANA dejstva tistega časa, ki dajejo v tako povezani sliki pravi smisel in pravo širino dogajanja in razkrivajo prava ozadja, ki so tako z današnje distance videti še lepše in jasnejše.«

U.A. /Maj 2014/

V oddaji *Dosje: Koalicija sovraštva* avtorja Erika Valenčiča je prišlo do domnevne **zlorabe arhivskega gradiva**, pri čemer je bila prikazovana kot pristaš neonacistov oseba, ki je nekoč pripravila prispevek za protineonacistično akcijo, ironično pa je bila oseba v oddaji Koalicija

sovraštva prikazana kot neonacist. Prizadeti se je seveda pritožil zaradi zlorabe gradiva in nedopustnega blatenja dobrega imena. Izkazalo se je, da je šlo resnično za nepravilno uporabo arhivskega gradiva zaradi slabega oziroma pomanjkljivega označevanja vsebin. Opravičila, ki ga je terjal od programskega vodstva, ni bilo.

*»Kot diplomirani filmski in televizijski režiser ob opravljanju magisterija filmskih in TV študijev na AGRFT honorarno sodelujem z nekaterimi uredništvii.
Pišem vam, ker se je v preteklem tednu v okviru oddaje "Koalicija sovraštva" zgodilo nekaj, kar se v tej Hiši nikdar ne bi smelo zgoditi.
Gre za zlorabo arhivskega materiala.
Žrtev sem sam, zlorabljen pa je bil material, ki sem ga z Vincijem Vogue Anžlovarjem posnel za proti-neonacistično akcijo, da bi bil absurd popoln, za RTV SLO, točneje Studio City. Mislim, da je za nacionalno TV hišo povsem nedopustno, da bi tako reč spregledali.« P.H./Februar 2014/*

Več pritožb se je zvrstilo zaradi domnevno **pristranskega in neobjektivnega poročanja** koprške dopisnice v času lokalne predvolilne kampanje. V prispevku o domnevnem **kupovanju glasov** v Piranu tik pred volilnim molkom naj bi novinarka očitno tendenciozno nastopala proti županskemu kandidatu Sebastjanu Jeretiču in za navajanje sumov izrabila nekredibilne priče.

*»Na vas se obračamo glede televizijskega prispevka, ki je bil 17. oktobra 2014 objavljen v oddaji Primorska kronika. Gre za novinarski prispevek E.C., v katerem novinarka dva dni pred drugim krogom županskim volitev in dan pred volilnim molkom v svojem prispevku zelo neprofesionalno, enostransko in povsem v nasprotju z vsemi novinarskimi standardi in načeli poroča o kupovanju glasov. Novinarka namreč na osnovi dveh oseb, za katere pa v piranski občini vsi jasno vemo, da gre za narkomana in torej za ne najbolj zaupanja vredne ljudi, trdi, da je županski kandidat Sebastjan Jeretič kupoval volilne glasove.«
Skupina podpisnikov /November 2014/*

Nekateri pritožniki opozarjajo na tendenciozen **režijski pristop** v posameznih prispevkih, pri čemer naj bi novinarji skušali namesto z besedo vplivati na pristransko mnenje občinstva z vsiljevanjem skrbno izbranih in večkrat predvajanih podob. Primer: večkrat predvajan prizor rokovanja s poljubom med Alenko Bratušek in Jean-Claudom Junckerjem, s čimer naj bi skušali ustvarjalci prispevka vsiliti gledalcem vtis njune tesne osebne povezanosti.

»V nocošnjem Dnevniku ob 19h je bil kar dvakrat v razmahu nekaj minut prikazan že nešteto krat viden en in isti posnetek, ko se Alenka Bratušek pozdravlja (s poljubom) z Jean-Claudom Junckerjem. Sprašujem odgovorne, ali sploh obstaja kakšna oseba, ki sledi posnetkom, ki nam jih RTVS vsakodnevno ponuja in jih tudi odobrava?«

Drug primer navaja snemanje protestnega shoda v znak podpore Janezu Janši pred takrat domnevnim odvzemom poslanskega mandata, pri čemer je snemalec snemal proteste z zornega kota, v katerem je bila v ospredju velika rdeča zvezda (simbolni transparent nasprotnikov). Zastavljalo se je vprašanje, kaj so ustvarjalci prispevka želeli s takšno potezo sporočiti občinstvu.

Neprimeren izbor posameznih vsebin ali novic

V letu 2014 so se zgostile pritožbe, v katerih gledalci in gledalke ne problematizirajo le kakovosti ali načina obravnave posameznih vsebin, ampak že predhodno vzpostavljene prioritete pri **izboru vsebin** ali novic kot možno posledico pristranskega ali tendencioznega delovanja novinarjev. V predhodnih letnih obdobjih se tako konkretno zastavljene vrste kritik v večjem številu pojavljale niso, v letu 2014 pa se jih je zvrstilo kar 58.

Pritožniki navajajo različne primere možnega izključevalnega odnosa do dogajanja doma in po svetu ali na drugi strani pretirano ponavljanje obveščanja o določenih dogodkih in razglabljanja.

Gledalci in gledalke so omenili, da Informativni program neažurno poroča in ustvari **premalo družbeno kritičnih oddaj o perečem dogajanju po svetu**, na primer o vojni v Sudanu. Ob obletnici genocida nad Bošnjaki je bila tematiki namenjena le mimobežna, preskromna pozornost.

V obdobju **ledene ujme** na Slovenskem so nekateri pritožniki izrazili razočaranje, saj naj bi bilo poročanje o posledicah naravne katastrofe na določenih področjih (npr. Koroška regija, Bloška planota) precej zapostavljeno.

*»Menim, da se za nacionalno TV Slovenija spodobi, da bi v svoja poročila uvrstila prispevke in reportaže o ledeni ujmi iz vseh regij v Sloveniji. Prav sramotno je, da ste v treh dneh tako malo omenjali Koroško!! Vrteli ste posnetek iz Mute, vse tri dni isti posnetek. Žalostno.«
A.L. /Februar 2014/*

Premalo pozornosti naj bi medij posvečal stranki **Zelenih Slovenije** v primerjavi z drugimi strankami. Nekateri so menili, da se je v predvolilnem obdobju za državnozborske volitve namenjal **preveč pozornosti stranki SMC**, s čimer naj bi pripomogli k favoriziranju stranke v javnosti.

»Pri dosedanjem poročanju RTVSLO o Volitvah 2014 je bilo očitno opaziti, da je vodstvo RTV hiše že določilo gospoda dr. Mira Cerarja za zmagovalca letošnjih državnozborskih volitev, kar se zdi naravnost otročje, saj se predvolilna soočanja še

sploh niso začela.«
J.T. /Junij 2014/

Več pritožb se je zvrstilo zaradi številnega predvajanja izjav t. i. **etično spornih politikov** in omogočanja njihovih nastopov v informativnih oddajah. Največkrat sta omenjena Janez Janša in Zoran Janković. Pritožniki menijo, da javni nacionalni medij politikom, nad katerimi visi sum protizakonitega ali neetičnega delovanja, ne bi smeli namenjati toliko pozornosti in jim s tem omogočati brezplačno propagando svojih interesov. V primeru Janeza Janše so pritožniki še posebej ostri, ker gre za pravnomočno obsojenega politika, ki se po mnenju nekaterih sploh ne bi smel več pojavljati v javnem nacionalnem mediju.

»V vaših informativnih oddajah se kar naprej pojavljata Janša in Janković, kar je zame moralni precedens. Za prvega navedenega je dokazano - kriv in obsojen, drugi je v kazenskem postopku zaradi premoženjskih in drugih dejanj.«
M.H. /Maj 2014/

Večkrat je bilo omenjano skoraj popolno **ignoriranje pobude za reformo volilnega sistema**. Pritožniki v precejšnji meri krivijo ravno medije, predvsem javni nacionalni medij, da se širša javna razprava o nujnih spremembah volilnega sistema ne vzpostavi in da je bil predlog v DZ sicer predvidljivo, a preveč enostavno zavržen.

»Zahvaljujem se vam za izjemno pozornost, posvečeno problemu reforme volilnega sistema, ki se mu, ne vem po čigavi volji, javna RTVS izjemno uspešno izogiba. Že ob prvi obravnavi tega predloga, letos poleti, ste uspeli to skoraj v celoti zakriti, v sedanji razpravi, ki je bila v začetku novembra, pa ste bili še bolj uspešni.«
V.K. /November 2014/

Pritožniki problematizirajo tudi **vrstni red in obseg novic** predvsem v osrednjih informativnih oddajah.

Obisk nemškega predsednika **Gaucka** v osrednjih informativnih oddajah na primer ni bil predvajan kot prva in po obsegu prednostno obravnavana novica dneva, čeprav se druge novice tistega dne niso zdele pomembnejše, predvsem pa ne tako aktualne. Nekateri pritožniki so tudi izrazili mnenje, da je bila novica o novem **ljubljskem nadškofu** umeščena prenizko in da novinarji s takšnimi potezami določenim dogodkom umetno znižujejo vtis relevantnosti.

»V včerajšnjem Dnevniku TVS (25. 11. 2014) ste nam v uvodni "špici" osrednje informativne oddaje najprej postregli z negativno novico o slabi banki, sledila je informacija o neredih v ZDA

(trdim, da je za slovenskega gledalca povsem nepomembna, nikakor pa ne sodi v špico), na tretjem mestu je bila informacija iz evropskega parlamenta, ignorirali pa ste najpomembnejšo dnevno novico za Slovenijo, to je bil obisk nemškega predsednika v Sloveniji!«

S.Z. /November 2014/

Neustrezno vodenje informativnih oddaj in pogovorov z gosti

40 kritik gledalcev in gledalk je v letu 2014 obravnavalo **voditelje informativnih oddaj** in informativnih pogovornih oddaj. Manj kot v letnem obdobju 2013, ko se je takšnih odzivov zvrstilo 63. Med vsemi kritikami so gledalci posameznim voditeljem namenili **8 pohval**.

Pritožniki večinoma navajajo domnevno pristransko, vedenjsko neprimerno ali vsebinsko nekakovostno vodenje oddaje ali pogovora z gosti. V nekaterih primerih je bila zaznana nezainteresiranost in domnevno slaba pripravljenost voditeljev na temo pogovora.

12 kritik se je nanašalo na voditelje pogovorne oddaje **Tarča**. Največ pritožb je bila deležna **Tanja Gobec** zaradi pretiranega vpadanja v besedo gostom brez ustreznega občutka, kdaj je prekinitev govora umestna in kdaj ne. Očitana ji je bila tudi nezadovoljiva vsebinska pripravljenost na vodenje oddaje in odsotnost jasnega koncepta ter v treh primerih domnevno namerno ustvarjanje negativne podobe Janeza Janše. **Boštjan Anžin** naj bi z obnašanjem, načinom vodenja pogovora in strukturo vprašanj v pogovoru s predsednikom RS Borutom Pahorjem razvrednotil lik predsednika države na zgolj enega izmed politikov. **Janja Koren** naj bi v junijski oddaji vodila pogovor tendenciozno z namenom očrnitve prvaka opozicijske stranke SDS Janeza Janše v predvolilnem obdobju. **Slavko Bobovnik** naj bi po mnenju pritožnika nastopal preveč avtoritativno v odnosu do Zorana Jankoviča v februarški oddaji, vendar v tem primeru ni bilo mogoče zaznati odstopanja v ostrini tudi do drugih gostov. **Rosvita Pesek** naj bi se v januarski oddaji s polurno zamudo zaradi težav z izborom in udeležbo gostov vedla nevljudno glede na neprimerno situacijo, saj so gledalci pričakovali bolj jasno opravičilo in obrazložitev za nastali polom.

»Gledala sem oddajo Tarča. Kako lahko novinarka gosta, dr. Petriča, prekine sredi odgovora, ker je čas za reklame! Zelo neprofesionalno. Če brez reklam ne gre, bi jih lahko predvajali predpostavljenim vprašanjem ali pa potem, ko bi sogovornik zaključil svojo misel. Zelo neprofesionalno.«

D.B. /April 2014/

9 pritožb je obravnavalo **vodenje oddaje Odmevi**. Pritožniki so večinoma izražali mnenje o domnevni politični pristranskosti voditeljice **Rosvite Pesek**, predvsem v pogovoru z Janezom Janšo v eni izmed junijskih oddaj. Pritožbe je bil deležen še **Igor E. Bergant** zaradi »dolgočasno vodenih pogovorov brez jasne poante«.

*»Ne morem si kaj, da se Vam ponovno ne pritožim nad izbiro gosta v včerajšnjih Odmevih. Ponovno je bil osrednji gost pravnomočno obsojeni politik, obsojen zaradi korupcije, Ivan Janez Janša, ki mu je voditeljica R.P., kako predvidljivo, spet omogočila, da si je delal reklamo in ščuval proti državi.«
J.G. /Junij 2014/*

4 pritožbe se nanašajo na **voditelja Marcela Štefaniča** oddaje **Studio City** zaradi pretiranega prekinjanja gostov pri besedi in v določenem primeru zaradi domnevno neprimerno vulgarnega izražanja v pogovoru z gostom.

*»Tudi pri navedeni oddaji me izredno moti voditelj, ki neprenehoma skače v besedo gostom, vsiljuje svoje mišljenje, jih prekinja, skrajšuje njihova mišljenja, itd. Zdi se mi, da hoče biti pomembnejši kot so gostje, zato je posamezna oddaja oziroma tematika, ki jo obravnavajo nedorečena, pomanjkljiva, kratka zelo, zelo slaba vsebina. Pri tem pa niso krivi gostje, temveč voditelj, ki jim ne da možnosti, da izrečejo svoje mnenje o posamezni problematiki.«
D. D. /November 2014/*

Voditeljem **TV Dnevnika** je bila očitana predvsem **neprimerna dikcija, neprimerno dihanje ali nasmihanje v neprimernem trenutku**, na primer ob poročanju o tragičnih dogodkih.

Posamezne pritožbe so omenjale še neprofesionalno vodenje **Jelene Ašič** Predreferendumsko oddajo o arhivih, domnevno neprimerno vodenje Polnočnega kluba (**Igor Pirkovič, Vida Petrovčič**).

Neuravnotežen ali neprimeren izbor gostov

V letu 2014 se je zelo povečalo število pritožb zaradi **nezadovoljstva z izborom gostov** in sicer se jih je zvrstilo 39. V predhodnem letnem obdobju 2013 se pritožbe s takšno vsebino skoraj niso pojavljale. K povečanemu številu je pripomoglo tudi obdobje pred volitvami, vendar so se posamezne kritike s podobno vsebino pojavljale skozi vse leto in ob različnih priložnostih.

Gledalci in gledalke v pritožbah navajajo prevečkrat politično ali strokovno neuravnotežen izbor gostov, **premalo raznolik izbor** raznih mnenjskih vodij in političnih komentatorjev, kar onemogoča javnosti večplasten vpogled v obravnavane vsebine. Enako mnenje pritožniki izražajo v povezavi s ponavljajočimi se političnimi obrazi v gosteh.

»Tako, na primer, se že desetletje ponavlja na ekranu in ne le v eni oddaji, isti ljudje, tako med drugim gospa Vesna Švab, najsibo dan duševnega zdravja, ki ga obeležujemo vsako leto, ali pa nesrečni dogodki, kot je bil nedavni primer streljanja vojaka na policista. Gostja se pojavlja na primer zjutraj v oddaji Dobro jutro, v večernem Dnevniku, pa še v kakšni oddaji vmes, kasneje pa so izjave objavljene še na teletekstu.

Ne samo Dnevnik, tudi na primer v oddaji Studiu City, se ponavljajo isti gostje. Ne gre zato, da smo naveličani obrazov, ampak zato, ker gledalec potrebuje različne vidike in mnenja, da bi lažje razumel vsebino.«

R.O. /Avgust 2014/

Veliko pritožb odraža nasprotovanje gostovanjem **predsednika SDS Janeza Janše**, ker menijo, da novinarji pravnomočno obsojenemu politiku ne bi smeli omogočati toliko priložnosti za besedo.

V predvolilnem obdobju DZ volitev je več pritožnikov menilo, da je bila **sestava** predstavnikov parlamentarnih strank formirana **pristransko**. Šlo je za oddajo, ki je bila ustvarjena tik pred uradnim začetkom predvolilne kampanje.

Sodu je izbil dno tudi dogodek v februarju, ko je javnost izvedela, da **določeni vabljeni politiki svoj nastop uspešno pogojujejo z izborom drugih gostov** in tako posredno vplivajo na sestavo gostov v studiu, kar se zdi javnosti seveda nesprejemljiva praksa, ki premočno prispeva k izgubi novinarske avtoritete in neodvisnosti medija.

»To kar se je zgodilo v sinočnji Tarči, ko v oddaji niste zagotovili zadostnega števila gostov, zgolj dva sogovornika, je velika blamaža. Menim, da bi v takem primeru morali oddajo odpovedati.

Prav tako je nedopustno, da politiki diktirajo in pogojujejo, kdo lahko v oddaji sodeluje.

Pravzaprav bi morali biti samo hvaležni, da jih sploh še kdo povabi, kajti gledalci smo

jih že do grla siti in bi bilo bolj prav, da bi o določenih temah govorili ljudje, ki so

strokovnjaki s področja teme, ki jo oddaja obravnava. Sama menim, da novinarji in uredniki politikom posvečajo preveč pozornosti, zato pa se obnašajo tako, kot se.«

L. L. /Februar 2014/

Kritike so bile največkrat namenjene izboru gostov v **Tarči** in **Odmevih**, nekaj pa tudi **TV Dnevniku** in **Studiu City**, ki so mu nekateri očitali preveč levo orientirano uredniško politiko.

»Za komentiranje rezultatov volitev ni nobenega razloga za angažiranje članov in funkcionarjev propadle LDS s prepoznavno neobjektivnostjo. Če jih že morate vabiti - zaradi

medijske promocije pred novimi volitvami -, mora javna radiotelevizija zaradi videza objektivnosti zagotoviti tudi sodelovanje komentatorjev z drugega političnega pola! Stalni dežurni komentatorji, n.pr.: A. Zalar, D. Keber in drugi naj se posvetijo drugemu, resnemu delu.«
P.P. /Maj 2014/

Pohvale

Posameznim oddajam, televizijskim voditeljem ali informativnemu programu na splošno so gledalci in gledalke namenili **19 pohval**.

Več pohval so gledalci in gledalke namenili predvsem **voditeljem Odmevov** (Slavko Bobovnik, Rosvita Pesek in Igor E. Bergant), posamezno pohvalo tudi Tanji Gobec, Jeleni Aščič, Igorju Pirkoviču, **oddajam Globus, Odkrito, Polnočni klub, Studio City, poročevalcem v obdobju ledene ujme in posameznim prispevkom**.

»Na vaši televiziji sem spremljal večino vaših predvolilnih soočenj in ob njihovem ogledu ter primerjavi z predvolilnimi soočenji na konkurenčni televiziji, si nisem mogel kaj, da ne podam svojega navdušenja nad vodenjem gospe Tanje Gobec. Voditeljica je skozi celotna soočenja z jasnimi vprašanji in dialogom na nivoju suvereno krmarila skozi različne čeri (monolog gospoda Černača) in pasti takšnih soočenj. Z razliko od voditeljev na konkurenčni televiziji je ohranjala mirno kri in vodila konstruktivno debato, ki se ni sprevrgla v brezglavo podajanje in zagovarjanje lastnih interesov različnih strank.«
M.M. /Julij 2014/

Senzorno ovirani

10 pritožb so posredovali senzorno ovirani gledalci in gledalke zaradi prevelikega zamika pri predvajanju predvolilnih soočenj, nekakovostnega posredovanja programskih vsebin, **odsotnosti tolmačenja gluhih in naglušnim** v maju pri samopredstavitvi kandidatov za poslance v Evropskem parlamentu, ob razglasitvi izida državnozborskih volitev in zaradi izpada podnapisov v decembrskih oddajah Odmevi in Utrip.

»V Cankarjevem domu je po državnozborskih volitvah aktualni zmagovalec Miro Cerar dal izjavo namenjeno slovenski javnosti in ob njem je na govorniškem odru stala tudi tolmačica slovenskega znakovnega jezika, ki je povedane besede prevajala v jezik gluhih, na našo žalost pa jo je režiser popolnoma ignoriral in s tem tudi gluhim gledalcem onemogočil razumevanje povedanega.«
B.H.T. /Julij 2014/

Športni program

174 odzivov, 24% od vseh odzivov na televizijski program, je bilo v letu 2014 namenjenih ustvarjalcem **Športnega programa**, predvsem športnim **komentatorjem**.

Za primerjavo: v letu 2013 se je zvrstilo 93 odzivov, kar je predstavljalo 13% kritik občinstva na televizijsko programsko ponudbo.

Tabela števila odzivov na Športni program v letih 2011 - 2015

Leto	2011	2012	2013	2014
Število odzivov	21 (8%)	29 (8%)	93 (13%)	174 (24%)

Neustrezno komentiranje športnih prenosov

Največ pritožb je še vedno, enako kot v letu 2013, namenjenih komentatorjem prenosov športnih dogodkov, vendar je porast števila pritožb zelo velik. **115 kritik** odraža nezadovoljstvo gledalcev in gledalk z določenimi športnimi komentatorji, medtem ko se je v letu 2013 tovrstnih pritožb zvrstilo 39. Še prej, v letu 2012, je bilo zabeleženih le 11 pritožb.

Kar **59 pritožb** je namenjenih komentatorju **Miranu Ališiću**, po mnenju pritožnikov zaradi retorično povsem neprimerne in nestrokovne komentiranja ženskega alpskega smučanja.

»DAN, KO SO UTIHNILI TV SPREJEMNIKI! Tako bi imenoval čas, ko sem zaslišal komentatorja M.A. in smučanje gledal brez tona. Sicer ga cenim kot novinarja in avtorja knjig, vendar menim, da s svojim eruptivnim komentiranjem ne more komentirati smučarskega tekmovanja. Naj omenim še, da tudi po njegovi »zaslugi« ne gledam F1, kajti ta eruptivnost, oprostite če se tako izražam, izniči užitek gledanja. Želim Vam, da poiščete primerne komentatorje z znanjem in prijetnim komentiranjem. Prepričan sem, da nas je mnogo enakega mnenja.«
P.B. /December 2014/

Več kritik so bili podobno kot v letu 2013 deležni še **Ana Kobal, Aleš Hudomalj, Andrej Stare, Ivo Milovanović in Miran Ališić (za Formulo 1)**. Pritožniki navajajo vsebinsko neprimerno komentiranje glede na dogajanje na prizorišču, slabo ločevanje med pomembnim dogodkom na terenu in povsem nepotrebnim izgubljanjem besed ali navdušenim vzklikanjem. V

primeru Andreja Stareta pritožniki izražajo nezadovoljstvo predvsem zaradi neprimernih dovtipov in komentatorjeve "hibe" neprestanega pokašljevanja pred mikrofonom.

*»Želim vam povedati, kaj že dlje časa moti mene in precej mojih prijateljev, ko spremljamo tekme ženskega alpskega smučanja: neustavljivo besedičenje obeh komentatorjev, T.H. in A.K. Človek dobi občutek, da je njuno plačilo odvisno od števila izgovorjenih besed - pa ju zato ne moti, če tudi eden drugega ponavljata (sprašujem se, zakaj sta sploh potrebna dva). Kako se pred tem zavarujem? Tako, da izklopim glas na TV ali pa preklopim na program nemške TV, kjer so komentatorji mnogo bolj »prijazni« do gledalcev. Nadalje, tudi mene moti nepotrebno govoričenje komentatorjev ob podelitvi cvetja in medalj na Ol. Komentatorji včasih kar pozabijo, kdo je v prvem planu (oni zagotovo ne).«
I.R. /Februar 2014/*

Domnevna diskriminacija športnih panog

13 pritožb se je zvrstilo zaradi ignoriranja manj popularnih športnih dogodkov in dosežkov posameznih športnikov ali ekip (npr. hokeja, veslanja, jadralnega letalstva, posameznih tekem v smučarskih skokih ...). Pritožniki menijo, da uredniška politika izkazuje pretirano naklonjenost predvsem smučanju in nogometu v primerjavi z drugimi športnimi panogami, celo ne glede na zavidljive dosežke naših športnikov ali ekip v manj razvpitih športnih panogah. Zapostavljene panoge tako niso deležne prepotrebne promocije.

*»Slovenci imamo vrsto uspešnih jadralnih letalcev, ki so po svoje, čeprav so člani letalskih klubov, neke vrste "zasebniki", saj je družbenega vzdrževanja te panoge že zdavnaj konec in če so nekateri ljudje hoteli leteti in tekmovati z jadralnimi letali, so si jih kot posamezniki ali v "španovini" morali kar kupiti in pokrivati še vse stroške, ki ob tem nastanejo. Kljub vsemu ne vrtijo le krogov nad okolico domačega letališča, temveč se poleg domačih tekmovanj po eden ali dva (glede na časovne in denarne zmožnosti) udeležujejo še raznih pokalnih, evropskih, vojaških in tudi svetovnih tekmovanj. Ne predstavljajte si, da se plazijo tam nekje na repu vrste, pač pa so trdno zasidrani v prvi tretjini uspešnih ali celo tik pod vrhom. Na vseh teh tekmovanjih razvijejo zastavo RS.
- Kako je pred leti potekal telefonski pogovor med menoj in urednikom športnega programa tukaj ne bom opisoval ; naj napišem le, da v zadnjih dveh letih na TVS o letalskem športu v namene obveščanja o dosežkih na tekmovanjih, ni bila izrečena niti ena beseda.«
P.M. /December 2014/*

Pohvale

Gledalci in gledalke so ustvarjalcem Športnega programa namenili tudi **10 pohval**. Pohval so bili deležni: **Aleš Potočnik, Matjaž Vrhovnik, Urban Laurenčič, Miran Ališič, Niko Mihelič, novinarji, tehnična ekipa, prenos Tour de France, prispevki Pred Sočijem, prenos**

namiznoteniškega turnirja za športnike invalide, predstavljanje športa invalidov v poročilih.

Tehnična izvedba v okviru športnega programa

8 kritik se je zvrstilo zaradi **nezadovoljive tehnične izvedbe**. Največ pripomb je redno posredoval le en pritožnik, ki je iz meseca v mesec vztrajal, da je postavitev ali kakovost mikrofonov pri prenosih športnih tekem neustrezna, saj je med komentiranjem zaznaval zelo moteče šumenje in pihanje.

Neustrezna raba jezika

8 pritožb je vsebovalo opozarjanje na **neustrezno izgovarjavo tujih imen** pri komentiranju športnih prenosov in na posamezne **slovnične napake**.

Slo 3 (Parlamentarni in Jutranji program)

V letu 2014 so gledalci programom **TV Slo 3** (Parlamentarni program in Jutranji program) posredovali **84 odzivov** (**11%** od vseh odzivov na televizijsko ponudbo). Število odzivov se je **v primerjavi z letom 2013 podvojilo**. V predhodnem letnem obdobju je bilo zabeleženih 42 odzivov (6% odzivov na TV ponudbo).

Tabela števila odzivov na TV SLO 3 v letih 2011 - 2015

Leto	2011	2012	2013	2014
Število odzivov	5 (2%)	17 (5%)	42 (6%)	84 (11%)

Oddaja **Dobro jutro** je prejela **43 odzivov**, pri čemer se je večina pripomb nanašala na moderatorje oddaj.

Neustrezno vodenje oddaj ali pogovorov z gosti

22 odzivov so gledalci in gledalke namenili voditeljem televizijskih oddaj in pogovorov z gosti. V letu 2013 se je takšnih kritik zvrstilo 10.

Največ kritik sta bila deležna **intervjuja z Janezom Janšo** v novembru in juniju (voditelj **Boštjan Veselič**). Pritožniki so menili, da je voditelj predsedniku stranke SDS brez komentarjev ali podvprašanj pristransko motivirano dopuščal, da je nemoteno govoril, kar je hotel, da bi s svojimi stališči lahko vplival na javnost.

*»Pišem vam v zvezi z intervjujem, ki je bil na programu TV SLO 3 včeraj (4.6.2014) z gostom Janezom Ivanom Janšo.
Vedno ste se mi zdeli dober medij, ki kritično in neodvisno podaja najnovejše informacije, ki se dogajajo v svetu in po Sloveniji. Nečesa pa sedaj ne razumem. Da dovolite monolog pravnomočno obsojenemu, poleg pa postavite še nekritičnega novinarja (Boštjana Veseliča), ki mu ne upa niti seči v besedo, ampak še celo dopolnjuje njegove stavke, je po mojem mnenju nedopustno. Pri tem, da vas predsednik stranke SDS nenehno žali, mu vaš novinar zvesto prikimava.«
G.G. /Junij 2014/*

Kritik zaradi neprimerne pristopa k vodenju oddaje so bili deležni še **Ana Tavčar** (tudi zaradi domnevno slabe dikcije, neprimerne odnosa do klicateljev v studio in neprimerne stilske oprave), **Majda Juvan**, **Katarina Golob** in **Marija Merljak**.

*»Moja pritožba se nanaša na voditeljico oddaje Dobro jutro A.T. Oddajo rada spremljam, zdi se mi zanimiva, poučna, informativna, kar pomeni, da urednik, gospod Smolej, dobro opravlja svoje delo. Negledljiva pa se mi zdi ponedeljkova izdaja te oddaje. Gospa pa, ki jo omenjam, hoče vedno in povsod biti v ospredju. V pogovoru z vsakim gostom bo najmanj dvakrat omenila, da se je na pogovor pripravila in prebiral študijsko literaturo. Gostom postavlja dolga in nezgoščena vprašanja, v katerih eno stvar ponovi večkrat. Mislim, da tako gostom, pa tudi gledalcem, ki bi lahko po telefonu zastavili kakšno vprašanje, jemlje dragocene minute.«
M.B. /Februar 2014/*

Pristranski ali vsebinsko neprimerni prispevki

13 pritožb se je zvrstilo zaradi **pristranskih ali vsebinsko neprimernih prispevkov** po mnenju avtorjev kritik. V predhodnem letu 2013 so bile zabeležene le 4 pritožbe.

Pritožniki so navajali, podobno kot pri Informativnem programu, domnevno politično pristranskost **v pogostih prispevkih o Janezu Janši, delovanju Odbora 2014** in podpornikih.

Zaradi pogoste obravnave **alternativnih oblik zdravljenja** na nekritičen način in brez prepričljivih komentarjev medicinske stroke se pojavljajo pritožbe že več let. Letos je v marcu

na enako temo nastopil tudi evropski poslanec Lojze Peterle s svojo izkušnjo in mnenjem, pri čemer pa svojega stališča ni povedala medicinska stroka.

Gledalci in gledalke so se pritožili še nad premalo objektivnimi in necelovito obravnavanimi temami v prispevkih o domnevni problematiki upokojencev v Avstriji brez ustrezne primerjave s stanjem na Slovenskem, o šentjanževki kot antidepresivu, o zaščiti proti sončnemu sevanju, o neprimernem konceptu in sporočilu o zdravem prehranjevanju ...

Neprimeren izbor vsebin ali novic

11 pritožb problematizira prednostno **izbiro vsebin ali novic**. Avtorji kritik menijo, da namenjanje pozornosti določenim temam prevečkrat služi vsiljevanju mnenja javnosti o prednostnih problemih ali zanimivostih. V letu 2013 se tovrstne pritožbe niso pojavljale. V pritožbah je največkrat omenjano prepegosto pojavljanje prispevkov o Janezu Janši, delovanju Odbora 2014 in podpornikih.

V drugih pritožbah je večkrat navedena še **ignoranca** do obravnave predloga o reformi **volilne zakonodaje**, pritožba o neustrezno vzpostavljenih prioritetah pri prenosih iz DZ-ja, preveč predvajanja **negativnih sporočil politikov**, premalo poročanja o dosežkih Žana Koširja med OI v primerjavi z drugimi dosežki športnikov.

Očitki o cenzuri

Hudo kri pri gledalcih je konec leta povzročila oddaja ***Kako je delovala udba***, ki jo je vodil Boštjan Veselič. Pri predvajanju se je pokazalo, da je pogovor z nekdanjimi hrvaškimi političnimi zaporniki v delu, kjer so omenjali Zdenka Roterja in Milana Kučana, izrezan, kar je povzročilo revolt tako pri samih akterjih kot tudi pri nekaterih gledalcih in pri Odboru 2014. Pojasnilo avtorja, da je oddajo krajšal, ker je bil pri prevajanju pogovora v časovni stiski, ni bilo prepričljivo, so pa potem pri ponovitvah oddajo predvajali v integralnem obsegu.

»RTV Slovenija je še enkrat več upravičila svoj sloves javne hiše. Nekaj dni pred prazniki je grobo cenzurirala pogovor s hrvaškima političnima zapornikoma Markom Grubišičem in Antejem Kovačevićem ter Željkom Kekićem, nekdanjim pripadnikom UDBE, na svojem tretjem programu. Vsi trije Hrvati so v Slovenijo prišli kot gostje Odbora za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin– Odbora 2014. Iz pogovora na TV3 so bili izrezani deli, v katerih je Željko Kekić govoril o Zdenku Roterju in Milanu Kučanu o tem, da so v današnjih tajnih službah na območju nekdanje Jugoslavije v največjem deležu zaposleni otroci in sorodniki nekdanjih sodelavcev tajnih služb, ter nekaj pohvalnih besed o Janezu Janši. V Odboru 2014 smo se seznanili z odgovorom v.d. odgovorne urednice dr. Ljerke Bizilj, v katerem prevzema odgovornost za krajšanje in se je za to cenzuro tudi opravičila.«
Odbor 2014 /December 2014/

Pohvale

12 pohval so gledalci in gledalke **poleg že omenjenim televizijskim voditeljem** namenili še **poročanju o poplavah na Ižanskem, oddaji Velika TV poroka, oddaji Dobro jutro in Parlamentarnemu programu na splošno.**

Kulturno umetniški program

43 odzivov, kar predstavlja **6% od vseh odzivov na TV Slovenija**, se je **v letu 2014** nanašalo na **Kulturno umetniški program**. V letu 2013 se je zbralo 52 odzivov (7%).

V primerjavi s predhodnim letnim obdobjem se v letu 2014 še vedno pojavljajo pritožbe zaradi nerednih terminov predvajanja nadaljevank ali neprimerne terminske umeščenosti filmov in nadaljevank na program, vendar bolj poredko. Kritike zaradi terminsko prepozne umeščenosti vsebin na program so se v aktualnem obravnavanem letu iz filmske ponudbe preusmerile le v dokumentarno serijo Pričevalci.

Tabela števila odzivov na Kulturno umetniški program v letih 2011 - 2015

Leto	2011	2012	2013	2014
Število odzivov	11 (4%)	17 (4%)	52 (7%)	43 (6%)

»Pričevalci«

Polovica odzivov, torej 21, se je nanašala na dokumentarno oddajo **Pričevalci** avtorja Jožeta Možine.

Nekateri gledalci in gledalke so dokumentarni seriji namenjali **pohvale in se hkrati pritoževali zaradi prepoznega termina predvajanja**, čeprav je bil po navedbah takratnega direktorja TV Slovenija Janeza Lombergarja razlog za bolj pozen večerni termin predvsem v tem, da je šlo za predvajanja serije še nedokončno selekcioniranega in zmontiranega materiala intervjujev, ki naj bi bil šele kasneje povezan v končno dokumentarno obliko. Na drugi strani se je zvrstilo veliko pritožb zaradi domnevno **enoznačnih in pristranskih interpretacij zgodovine** v Pričevalcih, kar je sprožilo tudi nekaj **peticij (več kot 500**

podpisnikov) s pozivi za ukinitvev predvajanja politično pristranske propagande na javnem nacionalnem mediju, oglasilo pa se je tudi več posameznikov.

*»Z velikim obžalovanjem ugotavljam, da so te oddaje, kljub izjemni zanimivosti in kakovosti, potisnjene v tako rekoč zadnje ure TV programa, in tako dosegljive le še peščici gledalcev. Že po ogledu pogovora z g. Dinkom Bertoncijem, ki se je zavlekel krepko v drugo uro po polnoči, sem pomislil: kakšna škoda, da sem zelo verjetno med redkimi, ki imam privilegij spremljati program TV Slovenija v tako poznih urah in s tem priložnost spoznati tega velikega Slovenca in rodoljuba. Še bolj sem bil razočaran, ko se je tudi pogovor z gospo Lučko Kralj Jerman začel ob enaki uri; vendar nisem niti malo pomišljal, da ga ne bi spremljal do konca. Nocoj bo sogovornik Jožeta Možine dr. Marko Kremžar, ki je že dodobra poznana in uveljavljena osebnost tudi med Slovenci v domovini; začetek oddaje pa bo - »kot običajno« - ob 23.20.«
A.I. /Julij 2014/*

*»Tako, kot številni gledalci (znanci in prijatelji), menim, da so oddaje iz serije Pričevalci, ki jih pripravlja J. M., v precejšnji meri uperjene proti OF in NOB ter dosežkom, ki smo jih Slovenci dosegli z zmago med NOB. Ni mogoče prezreti, da nekateri pričevalci, ko nizajo svoje življenjske zgodbe, niso ravno pretirano navdušeni nad poskusom, ko jim voditelj na nek način sugerira, da izpovejo zgodbe, povezane z NOB, pri čemer pa pri nekaterih zgodbah manjka "druga plat" medalje, kar avtorja ne moti. Samo, da se najde nekaj, kar je proti.«
J.M. /Julij 2014/*

Razvedrilni program

41 odzivov, 5% od vseh odzivov na TV Slovenija, se je v letu 2014 nanašalo na programsko ponudbo **Razvedrilnega programa**. V letu 2013 se je zvrstilo 51 odzivov, 7% od vseh odzivov na TV Slovenija, z največ pritožbami zaradi nekakovostne ponudbe.

Tabela števila odzivov na Razvedrilni program v letih 2011 - 2015

Leto	2011	2012	2013	2014
Število odzivov	32 (12%)	101 (27%)	51 (7%)	41 (5%)

V aktualnem obravnavanem letu se je konkretnih pritožb zaradi nekakovostne ali plehke oddaje zvrstilo le 5 (dve pritožbi na Silvestrsko oddajo, Slovenski pozdrav, Moja Slovenija in Točka), medtem ko je bilo v letu 2013 zabeleženih 18, največ od vseh prispelih.

Izbor pesmi za Evrovizijo

13 kritik, opomb ali pobud k izboljšavam v pristopu so gledalci in gledalke posredovali zaradi izbora in vodenja prireditve za nastop na Pesmi Evrovizije - **EMA**.

Največ negativnih pripomb se je zvrstilo zaradi **voditeljice** prireditve EMA **Ule Furlan**. Pritožniki so bili mnenja, da voditeljica ne dosega ustreznih profesionalnih standardov za vodenje takšne prireditve in da ji je bila priložnost podarjena po nepotističnem "ključu" kadrovanja.

Nekateri pritožniki so nasprotovali možnosti nastopanja s skladbo **v tujem jeziku**, ker so menili, da takšna odločitev ni v skladu s patriotskim ponosom.

Nekaj pritožb je izražalo nasprotovanje potratnemu projektu v kriznih časih, na drugi strani je peščica odzivov izražala močno spodbudo ponovni udeležbi na Evroviziji, saj gre za enega najbolj gledanih razvedrilnih dogodkov doma in po Evropi.

Hkrati s spodbudo je bil posredovan tudi predlog k spremembi, ki bi onemogočila večkratno glasovanje za eno skladbo, kar bi pomembno vplivalo na **objektivnejši izbor** zmagovalne skladbe na EMI in preprečevalo možnost oddajanja številnih glasov s strani prijateljev ali podkupljenih skupin glasovalcev v ozadju za posamezne izvajalce. Zaradi pravičnejšega rezultata bi pridobili tudi več možnosti za boljšo uvrstitev na Pesmi za Evrovizijo.

*»Hrvaška radiotelevizija je sporočila, da Hrvaška ne bo imela svojega predstavnika na Eurosongu 2014. RTV Slovenija se je odločila drugače. Slovenija predstavnika na Eurosongu 2014 bo imela. Ko je vse že kazalo, tudi zaradi lanske, milo rečeno, totalne katastrofe nastopa Hannah Mancini, da nas letos ne bo na Eurosongu, so se na slovenski nacionalni RTV dobesečno v zadnjem trenutku spet prijavili na Eurosong. Letošnji Eurosong 2014 bi bil, če se ne bi prijavila še Slovenija, izveden z najmanj sodelujočimi državami v zadnjih 10. letih. Poslovila se je od Eurosonga tudi Turčija, čeprav je bila zelo uspešna na tem festivalu. Ne bo pa na Eurosongu tudi BiH, Hrvaške in Srbije. Razlog? Povedali so, da je Eurosong za njihovo blagajno enostavno predrag.«
H.R. in M.Č. /Februar 2014/*

*»Spremljal sem dogodke za izbor za EVROVIZIJO na EMI 2014. Izbor skladbe in izvajalke je bil odličen, vendar smo podlegli angleščini, kot da je naš materni jezik slovenščina drugorazredni jezik, kar si nacionalna televizija na Eurosongu ne bi smela privoščiti. Hrvaška in Srbija sta zmagali v svojem jeziku. To kaže naš odnos do materinščine.«
J. T. /Marec 2014/*

Nedeljsko popoldne z Ulo

6 pritožb je prispelo na Varuha pravic gledalcev in poslušalcev **zaradi nezadovoljstva z vodenjem oddaje**. Pritožniki enako kot v primeru vodenja EME menijo, da Ula Furlan ni profesionalno dorasla oddaji takšnega formata. Omenjajo neustrezno dikcijo, obnašanje, vsebinsko nedovršenost in rabo jezika, pretirano smehljanje ves čas, v enem primeru tudi neprimerno tikanje gosta ipd. Razlog, da oddajo ne vodi primernejši in bolj usposobljen voditelj ali voditeljica, tudi v tem primeru pritožniki zaznavajo v nepotizmu.

*»Pri navedeni oddaji me izredno moti, da se voditeljica pogovarja z gosti na "TI" kot tudi to, da se smeji nekontrolirano in zelo moteče. Njen smeh sledi skoraj za vsako besedo, ki jo izreče sama ali pa gost, pa če to ustreza vsebini ali pa ne. Poleg navedenega nenehno "skače" v besedo, kar mnogokrat vidno zmoti gosta, da se komajda spet zbere in nadaljuje s pripovedovanjem.«
D. D. /November 2014/*

Izobraževalni program

9 odzivov, le 1% od vseh odzivov na televizijsko programsko ponudbo, se je v letu 2014 nanašalo na **Izobraževalni program**. Nekaj manj kot v letu 2013, ko je bilo zabeleženih 13 odzivov.

Tabela števila odzivov na Izobraževalni program v letih 2011 - 2015

Leto	2011	2012	2013	2014
Število odzivov	2 (0%)	14 (4%)	13 (0%)	9 (1%)

Dobra ura

Največ kritik je obravnavalo oddajo **Dobra ura** in sicer v enem primeru zaradi po mnenju pritožnika neumestne **navzočnosti psa v oddaji**.

V drugem primeru, najbolj sporni kritiki, je pritožnica pisala zaradi domnevno moralno **nesprejemljivega gosta**, saj je javnosti solil pamet pravnik, zoper katerega naj bi sicer potekalo več kazenskih ovadb zaradi nasilja, o čemer bi se morala novinarka po mnenju pritožnice pozanimati, preden se je odločila o izboru gosta v studiu.

V tretjem primeru kritike naj bi bili neuravnoteženo obravnavani pojmi človekovih pravic v kontekstu **homofobije**.

Pritožbo si je pridelala še **preglasna** glasbena podlaga.

Pohvale

Ustvarjalce Izobraževalnega programa so gledalci nagradili **stremi pohvalami**; prejele so jih oddaja **Turbulenca o multipli sklerozi**, **Dobra ura** in oddaja **Zgodba izza obrazov**.

*»Dne 14.06.2014 sem na SLO1 gledala oddajo **Zgodba izza obrazov: Kazimira Lučnik**. Že dolgo nisem gledala tako očem in srcu prijazne zgodbe. Gospa Kazimira s svojo vedrino, iskrenostjo in z lepo besedo me je čisto očarala. Oddaja je bila lepo posneta in uživala sem vsako sekundo. Hvala vam za tako lepe oddaje. Lepo vas pozdravljam in želim uspešno delo.«
M. P. /Junij 2014/*

Dokumentarni program

9 odzivov, 1% od vseh odzivov na TV programsko ponudbo, se je nanašalo na **Dokumentarni program**. V letu 2013 se je zvrstilo 19, torej enkrat več odzivov.

Tabela števila odzivov na Dokumentarni program v letih 2011 - 2015

Leto	2011	2012	2013	2014
Število odzivov	8 (3%)	7 (2%)	19 (2%)	9 (1%)

Prepozni termini predvajanja

3 kritike, ki se sicer ponavljajo skozi vsa leta, so izražale nezadovoljstvo **zaradi poznih terminov predvajanja dokumentarnih oddaj**. Na takšen način je po mnenju mnogih gledalcev **javnost prikrajšana za bolj kakovosten program**, medtem ko se bolj komercialne razvedrilne oddaje predvajajo v najbolj vročih terminih, kar bolj sovпада s ciljem komercialnih medijev kot pa poslanstvom javnega nacionalnega medija.

Mama Evropa - neetičen prizor gole deklice

2 pritožbi sta se obregnila ob dokumentarno oddajo **Mama Evropa**, v kateri je bil predvajan **prizor gole deklice**, kar po mnenju pritožnikov ni bilo v skladu z **etičnimi standardi** javnega nacionalnega medija.

Pohvala

Zaslužno Pohvalo je požel dokumentarni film **Moj čudoviti um**.

*»V torek, 6.5.2014, v osrednjem večernem terminu, smo bili domači, ko smo gledali prvi program TVS dobesedno očarani nad dokumentarnim filmom o gospodu dr. Jožetu Felcu iz Idrije. Film **Moj čudoviti um** je fantastičen. Je več kot dokumentaren film, zapis nekega življenja in dela.*

Lepo prosim, če lahko prenesete ustreznemu uredništvu in drugim sodelavcem, ki imajo zasluge, da je bil ta prispevek z invalidsko vsebino narejen in sploh predvajan v najbolj gledanem času, vse pohvale! Iz tega prispevka in seveda po odzivih nanj se vidi, da invalidske vsebine nikakor niso namenjene invalidom samim, ampak ravno nasprotno, najširšemu krogu gledalcev, saj imajo bogato sporočilno vrednost.«

S.P. /Maj, 2014/

Verski program

7 odzivov občinstva, **1%** od vseh kritik na TV Slovenija, se je v letu 2014 nanašalo na **Verski program**. V letu 2013 sta bila zabeležena le 2 odziva.

Tabela števila odzivov na Verski program v letih 2011 - 2015

Leto	2011	2012	2013	2014
Število odzivov	8 (3%)	/	2 (0%)	7 (1%)

2 pritožnika sta opozarjala na neenakovredno odmerjanje prostora in časa **različnim verskim skupnostim**.

Obzorja duha

2 odziva sta naslavljala oddajo **Obzorja duha**.

V prvem primeru zaradi domnevno pristranskega koncepta prispevka "**Kristjan v politiki**", v katerem je bila favorizirana le stranka NSi.

»V nedeljski verski oddaji "OBZORJA DUHA", kjer so gledalcem poskušali prodajati prispevek "Krščanstvu v politiki", so bili žal "kristjani" omejeni zgolj na eno samo stranko (NSi oz. evropsko ELS).

Tako je omenjena oddaja je bila videti kot PLAČAN OGLAS STRANKE NOVA SLOVENIJA / EVROPSKE LJUDSKE STRANKE, ki v tem času tudi pošilja po poštnih predalih tiskana gradiva, kjer se pojavljajo isti politiki, ki so bili deležni posebne obravnave t.i. VERSKE ODDAJE.«

E.U. (Februar 2014)

Pohvala

Pohvale je bil deležen **prenos velikonočne maše iz Vatikana**.

Otroški in mladinski program

6 odzivov, 1% vseh odzivov na TV Slovenija, je bilo v letu 2014 namenjenih ustvarjalcem **Otroškega in mladinskega programa**. V letu 2013 se je zvrstilo precej več kritik gledalcev in gledalk, in sicer 29 odzivov, kar je predstavljalo 4% od vseh odzivov na televizijsko programsko ponudbo.

Tabela števila odzivov na Otroški in mladinski program v letih 2011 - 2015

Leto	2011	2012	2013	2014
Število odzivov	12 (4%)	8 (2%)	29 (4%)	6 (1%)

Največ kritik so v letu 2013 gledalci posredovali zaradi ukinitve otroške oddaje Muzikajeto in zaradi etično in posledično vzgojno spornih vsebin. V letu 2014 takšnih pritožb ni bilo več.

Pritožbe so vsebovale utemeljeno opozorilo na zavajajoč poduk v decembrski risanki **Ribič Pepe** o domači izdelavi telefona, opozorilo na odsotnost napovedanih rezultatov natečaja za **zgodbo EBU** in na neustrezno rabo slovenskega jezika v enem primeru.

*»Danes sem gledala ponovitev oddaje Ribič Pepe, v kateri Pepe izdelava telefon iz dveh lončkov, povezanih z vrvico. To deluje, vendar le v primeru, da je vrvica napeta. Zvok se prenaša zaradi tresljajev vrvice, če pa ta "dol visi" se zvok ne bo prenašal. Smili se mi otrok, ki bo po oddaji naredil tak telefon. Kaj sem naredil narobe, da ne deluje, se bo vprašal. Povabite Miho Kosa iz Hiše eksperimentov.«
D.L. /December 2014/*

Pohvala je bila namenjena **risankam** in odločitvi za predčasno predvajanje risank na volilno nedeljo.

Radio Slovenija

89 odzivov so poslušalci in poslušalke namenili ustvarjalcem radijskega programa, kar predstavlja **9% od vseh 1025 odzivov na televizijsko, radijsko in spletno ponudbo RTV Slovenija**. V primerjavi s predhodnim letnim obdobjem 2013 se odzivnost radijskega občinstva ni spremenila, saj je skupno število kritik ostalo skoraj nespremenjeno. 88 jih je bilo namreč zabeleženih v letu 2013.

Več sprememb v letu 2014 je zaznanih pri razporeditvi odzivnosti med posameznimi radijskimi programi.

Na **Prvi program** se je nanašalo **40 odzivov**, na **Val 202** **10 odzivov**, na **Radio Slovenia International**, ki v preteklih letih še nikoli ni bil deležen odziva javnosti, **6 kritik**, na **Ars 2** odziva in na **Radio Koper** **1 odziv**. **30 kritik** je vsebovalo **splošne pripombe** na vse programe.

Tabela števila splošnih odzivov na radijski program v letih 2012 - 2015

Leto	2012	2013	2014
Število odzivov	7 (12%)	37 (42%)	30 (34%)

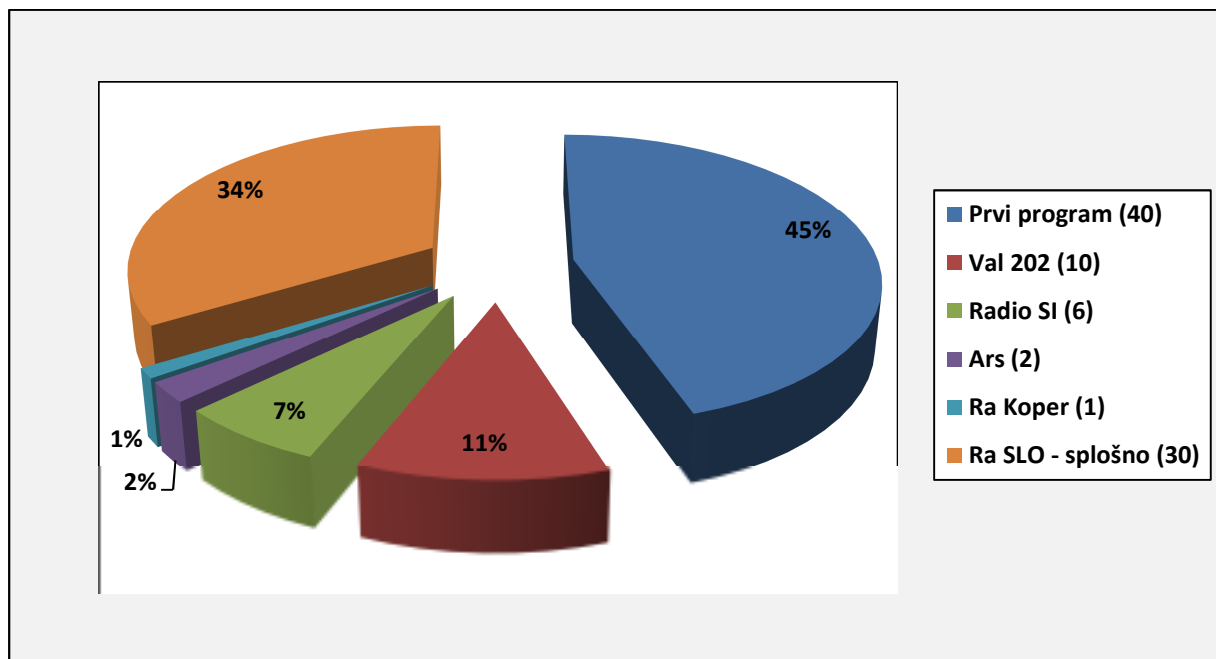
Poslušalci in poslušalke so radijskemu programu namenili tudi **11 pohval** in sicer **7 pohval Prvemu programu**, **1 pohvala Arsu**, **1 Radiu Slovenia International**, **2 pohvali** pa sta odražali zadovoljstvo z **glasbenim izborom** na vseh radijskih programih.

V odzivih s splošno formuliranimi kritikami brez konkretnih navedb posameznih oddaj ali novinarjev so največkrat očitali ustvarjalcem radijskega programa (Prvi in Val 202) domnevno **pristranske ali zavajajoče vsebine in poročanja**. **8 kritik** s takšnim vsebinskim poudarkom je omenjalo: pristransko poročanje o demonstracijah v BiH, skopo in pristransko poročanje o pobudi za spremembo volilnega sistema, pristransko obravnavanje finskega spisa v zadevi Patria, pretirani verski poduki tudi neverujočim med velikonočnimi prazniki, zavajajoče poročanje na podlagi vzporednih volitev na DZ volitvah.

Zaradi opazk o domnevno ponavljajoči se **neustrezni rabi jezika** se je zvrstilo **6 pritožb**.

Zaradi po mnenju pritožnikov **neprimerne glasbenega izbora** so se zvrstile **4 pritožbe**, ki so odražale mnenje, da radijski programi predvajajo **preveč glasbe ameriške produkcije**.

Grafični prikaz odstotkovnih razmerij odzivov med radijskimi programi:

Najpogostejši odzivi poslušalcev

Poslušalci in poslušalke so se v letu 2014 najbolj pogosto odzivali zaradi **pristranskih ali neetičnih vsebin in vodenja pogovorov**. Kritik z omenjeno vsebino se je zvrstilo **29**. Tudi v predhodnem letu 2013 je 27 odzivov izražalo enake najbolj pogoste kritike.

Kritike zaradi **neprimerne oziroma nevšečnega glasbenega izbora** se enako kot v letu 2013 še vedno pogosto pojavljajo. **Skoraj enako je tudi število pohval**.

Zaradi neprimerne vsebine ali prevelikega števila predvajanja oglasov se je število odzivov v letu 2014 zelo **znižalo**, saj je zabeležen **le 1 primer pritožbe**, medtem ko se jih je v letu 2014 pojavilo 7.

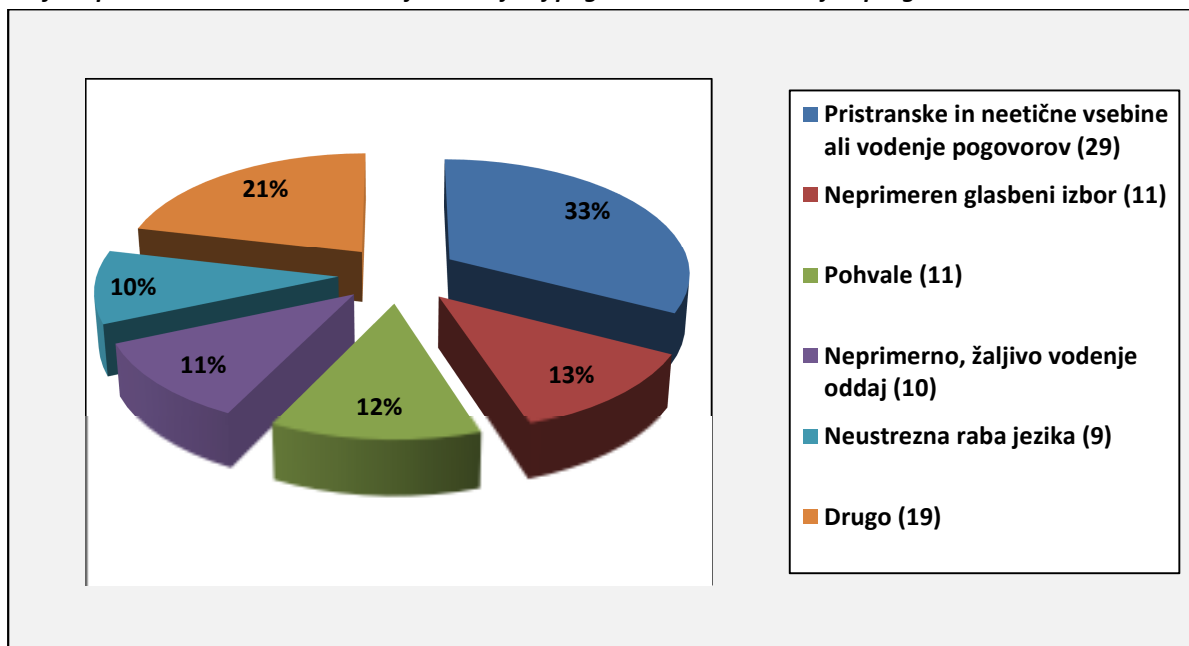
V primerjavi s predhodnim letnim obdobjem 2013 so se v letu 2014 pojavile povsem natančno definirane pritožbe **o neprimernem oziroma žaljivem vodenju oddaj**, in sicer **10**.

Prav tako se je v letu 2014 povečalo število pritožb o **neustrezni rabi jezika**. Zabeleženih je **9**, vendar se od tega 3 pritožbe nanašajo na Radio Slovenia International zaradi domnevne neustrezne izgovarjave v angleščini (polemika se je vlekla kar nekaj mesecev), medtem ko se ostale pritožbe nanašajo na rabo slovenskega jezika.

Tabela najbolj pogostih odzivov občinstva v letu 2014:

NAJBOLJ POGOSTA VSEBINA ODZIVOV	ŠTEVILO ODZIVOV
Pristranske, neetične vsebine ali vodenje pogovorov	29
Neprimeren glasbeni izbor	11
Pohvale	11
Neprimerno, žaljivo vodenje oddaj	10
Neustrezna raba jezika	9

Grafični prikaz odstotkovnih razmerij med najbolj pogostimi odzivi na radijski program:

Prvi program

40 odzivov, 45% od vseh odzivov občinstva na radijski program, so poslušalci in poslušalke v letu 2014 namenili **Prvemu programu**. Število kritik je naraslo v primerjavi s predhodnim letnim obdobjem 2013, ko je bilo zabeleženih 26 odzivov, 30% od 89 prejetih odzivov.

Tabela števila odzivov na Prvi program v letih 2012 - 2015

Leto	2012	2013	2014
Število odzivov	32 (56%)	26 (30%)	40 (45%)

Največ, **8 kritik** se je nanašalo na oddajo **Studio ob 17:00**, **5 pritožb** na oddajo **Storž z Ljerko Belak** in **4 pritožbe** na **Četrtkovo anketo**.

Pristranske vsebine ali vodenje pogovorov

15 pritožb se je v letu 2014 zvrstilo zaradi **domnevno pristransko motiviranih prispevkov ali načina vodenja oddaj**. V letu 2013 se je takšna vsebina kritik prav tako pojavljala najbolj pogosto, zvrstilo se je 14 pritožb.

V okviru oddaje **Studio ob sedemnajstih** so v treh primerih pritožb poslušalci in poslušalke označili kot pristransko motiviran intervju z Janezom Markešem in Miho Kovačem v maju zaradi **enake ideološke usmerjenosti obeh sogovornikov**, zaradi česar naj bi se tudi vsebina pogovora odvijala preveč enosmerno.

»Danes sem poslušal približno pol ure oddaje Studio ob 17h. Imam oster ugovor proti izboru gostov in načinu razprave. Spomnim se dveh gostov: g. Kovača in g. Markeša, mogoče je bil zraven še kdo. Glavni problem je, da je šlo (kar se sicer ponavlja ves čas, v bolj ali manj ostri obliki) za popolnoma neuravnoteženo razpravo; pravzaprav je šlo za pamflet in medijski napad na Janeza Janšo, SDS, desno sredino in deloma

tim. neoliberalizem. Nikogar ni bilo, ki bi temu nasprotoval kot antipod, na primer vsaj voditelj oddaje.«
K.Z. /Maj 2014/

Pritožba je doletela tudi oddajo v juliju, prav tako zaradi **neuravnoveženega izbora** gostov v pogovoru z gosti o stečajih, pri čemer ni bil povabljen nihče izmed predstavnikov upnikov, kar je po mnenju pritožnika pomembno krojilo vsebino pogovora in vplivalo na pristransko in zavajajoče sporočilo javnosti o tej pereči problematiki.

»Dne 23.7.2014 smo upniki oziroma oškodovanci z zanimanjem prisluhnili Studiu ob 17h na Radiu Slovenija, kjer je bil govor o osebnih stečajih "po slovensko". Pogovor je bil zanimiv in poučen, tema aktualna in družbeno pereča, vendar smo bili ponovno soočeni s pojavom, ki ga tako na radiu kot TV redno srečujemo: k sodelovanju v oddaji so bili povabljeni vsi, le upniki/oškodovanci ne.«
B.O. /Julij 2014/

V juliju je bila problematizirana tudi verodostojnost predhodne informacije o rezultatih volitev in nepojasnen izvor informacije o domnevem nagovoru volivcev pred DZ volitvami s strani Cerkev.

Poslušalci in poslušalke so navedli še primer domnevno **pristranskega prispevka** v oktobrski rubriki **Na današnji dan** v prispevku o Francu Stadlerju - Pepetu.

Pristranski, nekompetentni in brez ustrezne napovedi voditelja oddaje naj bi izzveneli komentarji **Borisa Kobala** v januarski **Inventuri**...

Kot zelo verjetno zavajajoča je bila ocenjena novembrska informacija o **številu protestnikov v Ženevi**. Pristransko naj bi bil prav tako v novembru obravnavan **položaj stranke NSi** in navajanje domnevno novonastalih dveh struj (Hojs, Tonin) znotraj stranke.

Neprimerno vodenje oddaj

9 pritožb se je zvrstilo zaradi **neprimernega ali celo žaljivega vodenja oddaj**. Tovrstne pritožbe se v predhodnem letu 2013 niso pojavljale tako pogosto.

Največ kritik poslušalcev in poslušalk, in sicer **5 pritožb**, se je navezovalo na januarsko oddajo **Storž z Ljerkom Belak**, v kateri naj bi bilo po besedah pritožnikov vodenje oddaje **zelo vulgarno in žaljivo predvsem do verujoče populacije**.

V ostalih navedbah nesprejemljivega pristopa voditeljev gre predvsem za **neprimeren odnos** do poslušalcev, ki se vklopijo v eter **kontaktnih oddaj**. V jutranjih anketah naj bi bili **voditelji**

premalo taktni, ko prekinjajo in odslavljajo poslušalce pri besedi. Pričakovali bi več vpljudnosti.

Največkrat je omenjena oddaja **Četrtkova anketa**, pri kateri voditeljem nekateri pritožniki očitajo tudi selektivno in pristransko odslavljanje poslušalcev, še preden bi prišli do javno slišane besede. Če se uspejo vključiti v eter, pa zaradi vsakovanja voditeljice v besedo poslušalca kdaj pa kdaj (npr. tema o varčevanju) ne morejo povedati tistega, kar bi želeli. Na tak način voditelji nasilno usmerjajo sporočilni tok vsebine mimo volje vključenih v pogovor.

»V anketi na prvem programu Radia smo poslušalci v tako imenovanem odprtem telefonu lahko sporočali, kaj menimo o varčevanju. Ljudje so klicali in povedali, da sploh ne morejo več varčevati, da komaj preživijo od danes do jutri, da je statistika nekaj neživljenjskega, saj vemo, da 10 % bogatašev dviga povprečje. Moderatorica A. Č. pa jih je kar prekinjala in vsiljevala svoje pripombe, češ, pa vendar... pa statistika... pa akcije... pa pozitivne misli. Gospod iz Trsta je zatem omenil zelo dobro pobudo, voditeljica pa je rekla, naj jo naslovi drugam! Gospod je odvrnil, naj to storijo mediji, kajti čemu potem služijo te ankete? Same sebi in jutranji razburjenosti ljudstva?«

»Ostro protestiram proti diskriminaciji in cenzuriranju v jutranjem programu Radia in pozivam vse politične stranke na ukinitve prispevka za RTVS. Večkrat sem poklical na oddajo Četrtkova anketa. Ker je moje mnenje, ki nikoli ni bilo žaljivo do kogar koli, očitno v nasprotju z mnenjem tako imenovane »javne« RTVS, sem bil zadnja 2 meseca po pravilu zavržen za vklop v eter.

V vsako »četrtkovo anketo« sem večkrat dobil zvezo, toda ko bi moral biti sprejet v eter, je operater, ki sprejema klice na radiu, zvezo prekinil.«

A.K. /Februar 2014/

V eni izmed majskih pritožb je bil obravnavan nesprejemljiv govor intervjuvanca **Jožeta Mencingerja**, ki je **volivce razdelil na desne in normalne**. Poslušalec je upravičeno problematiziral popolno neodzivnost voditelja oddaje na besede gosta.

Pohvala

Prvemu programu so nekateri poslušalci in poslušalke namenili skupno **7 pohval**. In sicer: Četrtkova anketa, Mojca Delač, oddaja rojakov v dolini pri Trstu, poročanje o poplavah, Svetovalni servis, Intelakta, pogovor z Joshem Rocchiom in programu na splošno.

*»Spoštovana ga. Mateja in ostali sodelavci Radia prvi, Iskreno vam čestitam za zelo zanimivo in zelo poučno oddajo, ki ste nam jo poklonili z gostovanjem pri naših rojaki v **Dolini pri Trstu**. Podobne terenske oddaje od našega osrednjega medija pričakujemo tudi v bodoče, ko naj bi širše pokrivala vsa pomembnejša dogajanja doma in med rojaki. Vem da terenske oddaje v živo niso poceni, ampak nam sežejo do srca. S temi in podobnimi oddajami se spoznavamo med seboj in nas tudi prebivalce s »periferije« predstavljate centralnemu in širšemu prostoru ter širom sveta. Dokazujete nam in tudi njim, da nismo pozabljeni in tudi*

tako zelo oddaljeni od »centra«. Najlepša hvala in veliko uspehov s podobnimi kontaktnimi oddajami!«

B. M. /Februar 2014/

Neprimeren glasbeni izbor

6 kritik se je nanašalo na nevšečen glasbeni izbor po mnenju pritožnikov. V predhodnem letnem obdobju 2013 so se zvrstili 4 odzivi.

Pritožniki so navajali domnevno prepogosto predvajanje pesmi (nešportnega košarkarskega navijača) Zorana Predina, premalo božičnih in narodnih pesmi med božičnimi prazniki, prepogosto predvajanje ameriške popularne glasbe in premalo predvajanja slovenskih pevskih zborov, godb in druge glasbe slovenskih avtorjev in izvajalcev.

»Ne razumem in ne morem razumeti, da moram tudi na dan slovenskega kulturnega praznika poslušati na prvem programu nacionalnega Radia toliko predvsem ameriško-angleške (Broadway) glasbe. Kje je na današnji dan glasba pevskih zborov, godb, slovenske zabavne glasbe, ljudskih izvajalcev pa tudi narodno zabavne glasbe slovenskih avtorjev. Ali se, kot je čutiti, glasbeni uredniki res sramujejo lastne glasbene identitete?«

D.D. /April 2014/

Val 202

10 odzivov poslušalcev in poslušalk je naslavljalo ustvarjalce radijskega programa **Val 202** v letu 2014, kar predstavlja **11% od vseh odzivov na radijski program.**

Odzivnost občinstva se je v primerjavi z letom 2013 prepolovila, saj se je v predhodnem letnem obdobju zvrstilo 21 kritik.

Tabela števila odzivov na Val 202 v letih 2012 - 2015

Leto	2012	2013	2014
Število odzivov	17 (30%)	21 (24%)	10 (11%)

Konkretno naslovljene in definirane pritožbe zaradi nevšečnega glasbenega izbora se v letu 2014 niso pojavljale več.

Podobno kot v letu 2013 se je zvrstilo le nekaj pritožb zaradi domnevne **pristranskosti** pri ustvarjanju radijskih vsebin in domnevno **žaljivih vsebin** ali vodenja oddaj.

Pristranska ali neetična vsebina in vodenje pogovorov

6 kritikje odražalo mnenje o domnevno **pristranski ali neetični vsebini in vodenju oddaje**.

2 pritožbi z več podpisniki v imenu protesta sta obravnavali februarško oddajo **Frekvenca X** o cepljenju otrok, ker se je avtor **Matej Praprotnik** z argumenti zdravniške stroke postavil na stran tistih, ki zagovarjajo nujnost cepljenja, čeprav naj bi po mnenju pritožnikov oddaja obravnavala obe plati medalje - prednosti in možne pomanjkljivosti ali zaplete pri cepljenju. Med argumenti proti cepljenju naj bi avtor izbral le neprepričljive, ki jih je mogoče izbrskati preko interneta. Medtem ko je o nujnosti cepljenja spregovoril renomiran zdravnik, na drugi strani ni bilo mogoče slišati nobenega razmisleka vrednega argumenta verodostojnega nasprotnika cepljenja, ki bi javno opozarja na nevarnosti cepljenja, niti kogar koli s strani tistih, ki so imeli sami s cepljenjem svojih otrok negativno izkušnjo.

»Posredujem vam odziv skupine staršev, ki smo zelo prizadeti zaradi vsebine in sporočila oddaje Frekvenca X. Oddajo je predvajal Radio Slovenija na programu Val 202, v četrtek, 30. januarja ob 17. uri.

Na vas kot Varuha naših pravic se obračamo poslušalci, plačniki RTV prispevka, zainteresirana javnost in starši otrok, poškodovanih po cepljenju.

V zadnjih tednih smo osupli nad zaostrovanjem cepilnega šikaniranja nad slovenskimi starši, ki zaradi različnih (pogosto žalostnih) razlogov ne moremo več dopustiti cepljenja svojih otrok. Pritiske na nas starše so doslej izvajali pediatri in zdravstveni funkcionarji (iskreno razumevanje, oporo in pomoč pri zdravljenju naših otrok smo našli večinoma v tujini). Prizadeto ugotavljamo, da se je manija osiranja, ki bi ji lahko rekli cepilni mobbing, z eno od oddaj ta teden razširila tudi na nacionalni radio oz. na Val 202.«

Skupina podpisnikov /Februar 2014/

1 pritožba se je nanašala na februarško oddajo **Intelekt**a, v kateri naj bi bila pristransko obravnavana vloga spola v športu. Avtor pritožbe je izrazil mnenje, da je bil prispevek izrazito **feministično usmerjen** z izborom temu primerno feministično naravnane stroke.

V januarških **Zapisih iz močvirja** naj bi avtor podal **žaljivo kritiko o podeljeni nagradi Prešernovega sklada Jožetu Možini**, vendar se neposreden slog pisanja **Marka Radmilovića** ni bistveno razlikoval od siceršnjega.

V obdobju **ledene ujme na Slovenskem**, naj bi bili v enem izmed **prispevkov pristransko obravnavani in žaljivo označeni prišleki v Postojno v času nelegalne zapore na cesti**.

Na Facebook strani **Vala 202** so se v februarju po mnenju pritožnika zvrstile **žaljive objave**, na kar uredništvo ni ustrezno odreagiralo.

»Če so te objave odraz stališč drugega programa nacionalnega programa, bi želel, da se do tega jasno in nedvoumno opredelite. Vse, kar je prav ampak, toda tovrstne objave so v zadnjem času presegle mero dobrega okusa. Norčevanje, posmehovanja, žaljivke in zbadljivke na tuji račun. Vse to je redno na programu objav Vala 202 na Facebooku. Opažam, da tudi nisem edini, ki se nad temi objavami zgraža, sem pa na žalost najbrž edini, ki si je vzel nekaj minut, da vas o tem opozori.«
M. S. /Februar 2014/

Neprimerno vodenje oddaje

V novembrski oddaji **Nebuloze** naj bi voditelj **Miha Šalehar** pristransko, neprimerno in **žaljivo** spregovoril **o upokojencih**, ki želijo delati in naj bi odžirali delovna mesta mladim. Izkazalo se je, da je **pritožnica vendarle neustrezno razumela specifičen slog** in (včasih sarkastično) retoriko radijskega voditelja in da sporočilo voditelja ni blatilo interesov upokoencev.

Ars

Le **2 odziva** sta naslavljala **3. program Ars**, **2% od vseh odzivov na radijski program**. Enako kot v letu 2013.

Tabela števila odzivov na Ars v letih 2012 - 2015

Leto	2012	2013	2014
Število odzivov	1 (2%)	2 (2%)	2 (2%)

Pohvala je bila namenjena oddaji **Glasovi svetov - Gospodarska zgodovina Evrope** in oddaji **Skladatelj tedna**.

Za oddajo **Pri psihiatru** je poslušalec izrazil mnenje, da je naslov neustrezen glede na vsebino.

Radio Slovenia International

6 odzivov se je nanašalo na **Radio Slovenia International**, kar predstavlja **6% od vseh odzivov na Radio Slovenija**. V preteklih letnih obdobjih se pritožbe še niso pojavljale.

Treba je posebej opozoriti, da so **4 odzivi** preko različnih mesecev posredovani s strani ene pritožnice zaradi domnevne neustrezne **izgovarjave in nekakovostnih prevodov** glede na pričakovane višje profesionalne standarde. Ker med uredništvom in pritožnico ni prišlo do usklajenih mnenj, je Varuh gledalcev in poslušalcev podal celo predlog za neodvisno univerzitetno mnenje o ustreznosti izgovarjave radijskih voditeljev, s čimer se je avtorica pritožb strinjala. Po mnenju stroke s strani Univerze v Mariboru obvladovanje jezika na Radiu SI ustreza pričakovanim visokim standardom, nekaj obravnavanih drobnih odstopanj v ustrezni izgovarjavi pa ne predstavljajo omembe vredne napake.

*»Pišem vam glede Radia Slovenija International, ki ga sicer redno poslušam in mi je zelo všeč, prav tako pa ga imajo radi moji študenti. A moram vam povedati, da je raven angleškega jezika, ki ga vsak dan uporabljajo na omenjeni radijski postaji, porazna. Z mojimi študenti smo si za jezik, ki ga uporabljajo vaši novinarji pri pripravi poročil v angleškem jeziku, izmislili nov termin, in sicer **Slovenglish**. Gre namreč za to, da so tako stavčne strukture kot same besede neposredno prevedene iz slovenščine in imajo z angleščino zelo malo skupnega. Kot da bi vesti prevajali stroji in ne ljudje, ki bi, po moji presoji, morali biti najboljši govorniki angleškega jezika.«*
U.T. /Januar 2014/

1 pritožba se je izkazala kot **manj relevantna**, ker naj bi bil za določeno napačno informacijo odgovoren MMC portal, čeprav je bila novica umeščena na spletno stran Radia SI in bi lahko presodili, da je odgovornost deljena.

1 pritožba se je pojavila **zaradi predvajane popevke**, ki je po mnenju avtorja pritožbe vsebovala etično sporno besedilo.

Hkrati je poslušalec izrazil **pohvalo celotnemu programu in voditeljem**.

MMC - multimedijski portal

V letu 2014 so uporabniki in uporabnice multimedijskega portala RTV Slovenija na MMC naslovili **110 odzivov**, posebej na delovanje **Teleteksta pa 19 odzivov**, kar predstavlja skupno **129 (13%)** od vseh 1025 odzivov na televizijski, radijski in spletni medij.

V predhodnem letnem obdobju 2013 se je zvrstilo malo manj kritik. Skupno je bilo zabeleženih 117 odzivov, 108 na MMC in 9 na Teletekst, kar je hkrati pomenilo 12% od skupnega števila odzivov na program in drugo delovanje javnega nacionalnega medija.

Najpogostejši odzivi uporabnikov portala MMC

Največ kritik je bilo, enako kot v letu 2013, zabeleženih tudi v letu 2014 zaradi neutemeljenega **cenzuriranja komentarjev in blokade uporabniških računov**. V aktualnem obravnavanem letnem obdobju je zabeleženih **29 odzivov**, v letu 2013 jih je bilo 27.

Na **27 kritik** je naraslo število odzivov zaradi **pristranskih, zavajajočih, neetičnih ali tabloidno obarvanih prispevkov**. V letu 2013 je bilo zabeleženih 18.

Število pritožb zaradi **tehničnih ovir** pri spremljanju spletnih vsebin je v letu 2014 upadlo na **18 opozoril** uporabnikov in uporabnic, medtem ko so jih v letu 2013 multimedijskemu portalu namenili 23.

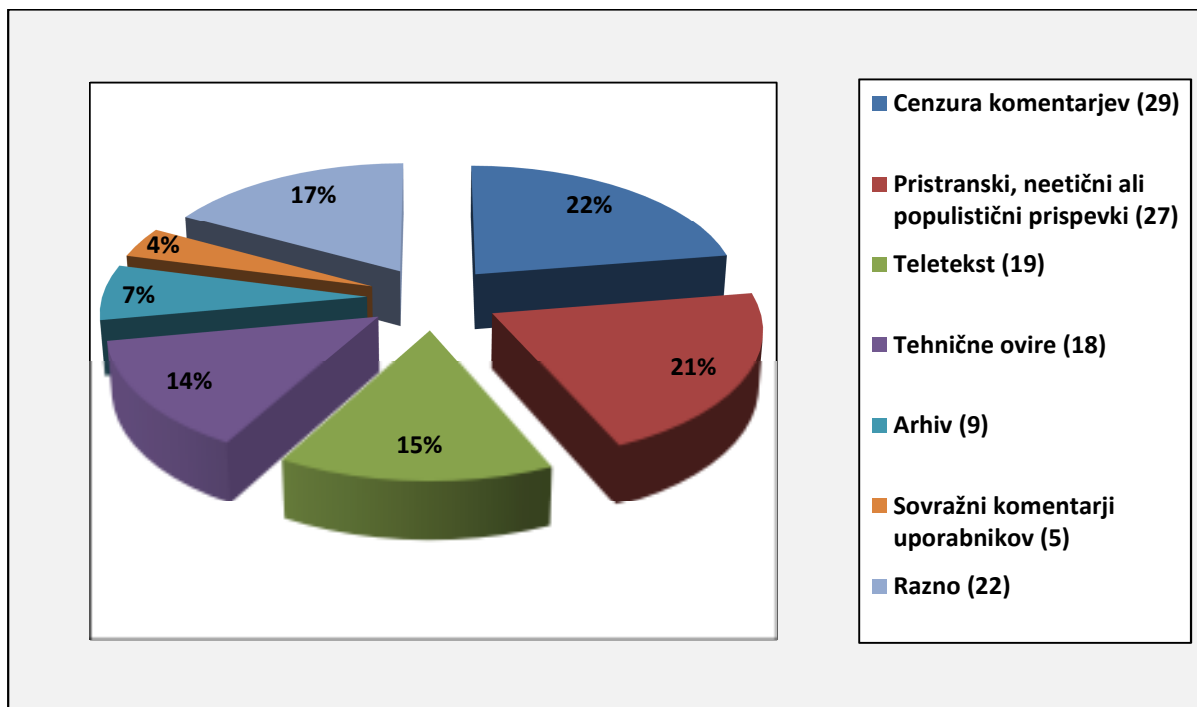
Precej se je **povečalo število pritožb** na delovanje **Teleteksta**. V letu 2013 je bilo zabeleženih 9, medtem ko se je v letu 2014 zvrstilo **19 pritožb**.

V predhodnem letu 2013 so uporabniki in uporabnice na MMC naslovili 11 pritožb zaradi **objave sovražnih komentarjev**, ki jih administratorji niso (pravočasno) umaknili s portala, v aktualnem obravnavanem letnem obdobju 2014 se je **število omenjenih opozoril zmanjšalo na 5**.

Kritike **zaradi manjkajočih oddaj v arhivu in neažurnega dodajanja medijskih vsebin v arhiv** so se v letu 2014 povečale. **Zabeleženih je 9**, medtem ko jih je bilo v letu 2013 le 5.

Multimedijskemu portalu so uporabniki in uporabnice namenili 3 pohvale: za spremljanje SP v nogometu, za prispevek o astronomiji in kot splošen vtis.

Grafični prikaz odstotkovnega razmerja med najbolj pogostimi in aktualnimi odzivi na MMC:

Cenzura komentarjev, blokada uporabniških računov in neprimerna komunikacija administratorjev z uporabniki

29 pritožb (22%) uporabnikov multimedijskega portala se je zvrstilo zaradi **nestrinjanja s cenzuro** njihovih komentarjev pod novinarskimi prispevki ali celo blokado uporabniških računov.

Nekatere pritožbe je mogoče jasno opredeliti za **neutemeljene**, medtem ko je pri nekaterih drugih meja med dejanskim kršenjem pravilnika MMC portala, ki opredeljuje dovoljeno mejo svobode izražanja, in pretiranim poseganjem administratorjev v vsebine uporabnikov nejasna. Največ nesporazumov povzročajo različne **interpretacije člena**, ki naj bi omejeval **sovražni in žaljivi govor**. Če je sovražni govor še mogoče vsaj približno jasno opredeliti, kadar gre za neizpodbitno hujskanje k diskriminaciji ali celo linču, pa se zlahka zatakne pri presojanju, kaj bi bilo mogoče objektivno opredeliti za žaljivo izražanje, saj lahko marsikdo na podlagi subjektivnih občutkov užaljenosti poskuša izsiljevati omejevanje svobode govora zgolj svojim komunikacijskim interesom v prid. Vemo, da gre za področje, ki predstavlja ne ravno enostaven zalogaj sodnikom v primerih, ko se akterji znajdejo v sodnih dvoranah. Redko se sodba zasuka tožniku v prid, saj mora biti svoboda govora v demokratičnih družbah z razlogom dobro zaščitena in nikakor prepuščena predvsem občutkom in interesom posameznikov pri poskusih omejevanja svobode izražanja mnenja.

Povsem enako kot v predhodnih letnih obdobjih se uredništvu MMC-ja presojanje o domnevno žaljivih komentarjih ne zdi prezahtevna naloga za administratorje, ki predstavljajo javnosti povsem anonimne osebe, o katerih ne more nihče vedeti, zakaj naj bi bili za takšna presojanja dovolj razgledani, tankočutni in usposobljeni. Ker večina konfliktnih situacij nastane ob **komentiranju političnih tematik**, pri čemer se med seboj sprejo zagovorniki nasprotnih političnih opcij, so posledično tudi anonimni administratorji podvrženi sumom prikritega in pristranskega delovanja v prid določenim političnim preferencam, saj je vzpostavitev dovolj doslednega in s tem objektivno prepričljivega delovanja na takšen način nemogoča.

Sporna je tudi **3. točka v pravilniku**, ki od javnosti zahteva izražanje kritike do institucij, strank itd. na **vljuden način**. V primerih, ko se komentatorji odzivajo v vlogi prizadetih državljanov, ki jim je s strani politike ali raznih institucij v dominantnem položaju nad slehernikom krojena usoda na krivičen, poniževalen in prav nič vljuden način, se zahteva po vljudnosti izkaže precej nedemokratična, saj jo javnost lahko občuti kot način pokoravanja deprivilegiranih. Izražanje čustev, tudi jeznih, bi morali demokraciji in s tem interesom ljudstva zavezani mediji državljanom omogočati v javnem diskurzu, kar pa seveda še ne pomeni dovoljevanje nasilja in diskriminacije, kamor upravičeno prištevamo tudi sovražni govor.

Bi bilo pa že v danem sistemu delovanja možno dodatno vzpostaviti vsaj jasno pravilo, **koliko časa** je lahko uporabniški račun, ki ga uredništvo zablokira zaradi kršitev pravil komuniciranja, blokiran glede na vrsto ali količino kršitev. Vendar kljub temu, da so se pritožbe zaradi ohlapnih pravil in posledično velike možnosti neenakovredne obravnave uporabnikov s strani administratorjev oziroma uredništva pojavljale že v letu 2013 in enako v letu 2014, izboljšav sistema in delovanja še vedno ni.

Pritožniki kritizirajo tudi **neustrezno komunikacijo administratorjev z uporabniki**, ker kljub pozivom niso deležni pojasnil v zvezi z razlogi za cenzuro ali blokado uporabniškega računa in trajanjem blokade, zaradi česar se tudi obračajo na Varuha pravic gledalcev in poslušalcev, saj šele takrat od uredništva MMC prejmejo kolikor toliko zadovoljiv odgovor.

»Včeraj, 24.4., sem se registriral na vašem portalu, uporabniško ime: T., do danes sem napisal okoli 10 komentarjev, ki pa so bili skoraj vsi izbrisani, onemogočen mi je bil tudi dostop do komentiranja. Pred registracijo sem si natančno prebral pravila komentiranja, smatram, da v svojih komentarjih nisem kršil nobenih pravil, saj sem komentiral argumentirano in ne na žaljiv način. Vsekakor sem komentiral na način, ki je na vašem forumu običajen, dovoljen in splošno sprejet. Občutek imam, da mogoče na forumu RTV niso dovoljeni drugačni pogledi, ki odstopajo od večinskega mnenja. Občutek imam, da mi je kršena osnovna človekova pravica, do svobode govora. Prosim, da preučite moj primer in čim prej odreagirajte ter zaščitite moje pravice. V izogib pravnim postopkom in razgalitve eklatantnih kršitev mojih pravic ostalim medijem, vas prosim za nepristransko ukrepanje.«

Pristranski, neetični ali populistični prispevki

27 odzivov (21%) se je v letu 2014 nanašalo na novinarske in uredniške prispevke spletnega portala.

Največ kritik so uporabniki spletnega portala izražali zaradi pretirane naravnosti k **populizmu** in posledičnega umanjkanja novinarskega **občutka za etiko**. Pri tem ni bila vedno problematizirana le vsebina prispevka, ampak tudi način posredovanja vsebin in zastavljen koncept s senzacionalističnim naslovom ali tekstom pod fotografijami ali izborom neprimernih fotografij.

Nekaj tipičnih primerov **neetičnega banaliziranja** sicer resnih tematik v želji po pritegnitvi čim več pozornosti na tabloiden način se je pojavilo ob prispevkih o **nasilju v družini**, pri čemer so bili članki opremljeni s senzacionalističnimi naslovi ne oziraje se na čustva v nasilno dogajanje vpletenih. Vrhunec pomanjkanja občutka za vsebinski smisel prispevkov in etiko pa so izkazovale fotografije hladnega orožja, madežev krvi ipd., ki s konkretno novico niso imele nikakršne povezave in so služile le poskusu "zabavanja" bralcev s krepitevijo srhljivih občutkov na varni distanci.

Na žalost je bil odziv uredništva na pritožbe nesamokritičen in brez ustreznega občutka ter pričakovane novinarske profesionalnosti, kar so izkazovali tudi sporni prispevki.

»Ko poročate o dogodkih nasilja, je vsaj neprimerno, da so ti prikazani kot prvovrstna novica, in je precej sporno, kakšne fotografije so objavljene zraven tovrstnih novic. Če pomislite na raznoliko počutje ljudi, prosim za mnenje, katere vrste občutkov bi lahko sprožile objavljene fotografije v bralcih. Prosim za pojasnilo, kaj je namen fotografij, ki se recimo pojavljajo v naslednjem primeru: Črna kronika - Oče, ki je zabodel sina v nogo, se je javil policiji; Policija še vedno išče očeta, ki se je nad sina spravil z mesarskim nožem. Predlagam, da se o tovrstnem poročanju posvetujete s strokovnjaki. Glede na to, da je RTV Slovenija javni servis, bi moral delati v družbeno korist, o takšnih dogodkih poročati z visoko mero etičnosti, saj lahko vplivajo na širše družbeno stanje, predvsem pa poročanje naj ne bi bilo senzacionalistično.«
G. T. /Avgust 2014/

Pogosteje se pojavljajo tudi mnenja uporabnikov o nepopolnem oziroma necelovitem informiranju in pristranski motiviranosti novinarjev preko prispevkov tako vsebinsko kot pri prednostnem **izboru novic** in izpostavljanju le teh.

Avtorji pritožb so omenjali z vidika vseh pomembnih kontekstov neustrezno obravnavo vojne v Ukrajini, neenakovredno obravnavo športnih ekip v prispevkih o košarkarskih dosežkih, preveč posvečanja pozornosti stranki SDS in predsedniku stranke v predvolilnem obdobju (DZ) v primerjavi z drugimi strankami, pristranski prispevek o vzdrževanju akvarijev,

ignoranca do pomembnosti dogodka ob srečanju britanske kraljice s papežem in srečanju predsednika ZDA s papežem, pristransko predstavljanje dogodka ob prejemanju sovražnih sporočil avtorice resolucije o temeljnih pravicah LGBTI skupnosti itd.

4 pritožbe Varuhu so bile naslovljene zaradi intervjuja z glasbeno **skupino Let 3**, v katerem naj bi član skupine neovirano izražal **nestrpna stališča do katoliške vere in Cerkve**.

Na vašem portalu me je šokiral in izredno negativno presenetil intervju z reško skupino Let 3 - 'Nekaj nam je uspelo - cerkva v Sloveniji je vedno manj'. Vsebina članka je skrajno neokusna, žaljiva in spodbuja sovraštvo. Poleg tega širi versko nestrpnost in spodbuja h kršenju 41. člena Ustave RS o svobodnem izpovedovanju vere. Na podlagi tega menim, da je članek popolnoma neprimeren za objavo v javnih medijih, sploh pa na javnem mediju RTV-ja.«
M. S./Februar 2014/

Tehnične ovire

Zaradi tehničnih ovir pri spremljanju programa ali oddaj iz arhiva preko multimedijskega portala je Varuh pravic gledalcev in poslušalcev v letu 2014 prejel **18 pritožb**.

Uporabniki in uporabnice so enako kot že v letu 2013 največkrat izražali nezadovoljstvo zaradi motenega ali celo onemogočenega spremljanja oddaj ali **športnih prenosov**. V nekaterih primerih je bil razlog v tehnično neobvladovanih motnjah, v primerih poskusov spremljanja programa v tujini pa je šlo po navadi za blokirane vsebine zaradi avtorskih pravic, ki predvajanje v tujini onemogočajo. Najbolj neupravičene motnje so se izkazale v primerih, ko je bila programska vsebina, predvsem športni prenosi, prekinjena predčasno zaradi neustreznega vnaprejšnjega planiranja roka trajanja programske ponudbe. Predvsem športni prenosi se veliko krat podaljšajo in v takšnih primerih mora nekdo potek nadzorovati in poseči v tehnično vnaprej določen interval predvajanja. Omenjen nadzor žal včasih zataji.

»Sporočam vam, da ne delujejo aplikacije za TV Slovenija, niti TVS 4D. Dejansko ne deluje nobena aplikacija. Tehnični delavci se izgovarjajo na napačna gesla, pozabljena gesla, varnost in podobno.«
J.H. /Februar 2014/

»Zgodi se, da moram spremljati progam na MMC oziroma 4D. Tokrat me je razjezilo, ker ste prenos slaloma prekinili ravno, ko je bila na progi Tina Maze. Razumem, da sledi po sporedu oddaja, ki je na MMC ne morete prenašati, vendar verjamem, da obstaja tehnična rešitev, ki omogoča dokončanje smučarskega prenosa. Na klasični TV SLO2 ste zaključili športni dogodek ne glede na uro.«
B.S. /November 2014/

4 pritožbe se nanašajo na **onemogočen ogled** arhivskih oddaj.

Sovražni komentarji uporabnikov

5 pritožb se je po mnenju pritožnikov zvrstilo zaradi **sovražnih komentarjev**, ki jih uredništvo MMC ni umaknilo s spletnega portala, kot to določa pravilnik komuniciranja.

Po pritožbi se je praviloma izkazalo, da je komentarje z domnevnim sovražnim govorom uredništvo umaknilo, vendar z zamudo. Umik sovražnih komentarjev je velikokrat odvisen od prijav preko spletnega očesa s strani uporabnikov samih.

Teletekst

19 pritožb (15%) se je zvrstilo zaradi **slabe uporabniške izkušnje s Teletekstom**.

Pritožniki podobno kot že v letu 2013 navajajo **neažurnost objavljanja**, v letu 2014 pa tudi **napačno povezane in označene strani**, kar se je prav tako izkazalo za posledico neažurnega upravljanja z vsebinami. Pomanjkanje kadrov in (posledična) nekakovostna organizacija, kar se je obravnavalo že v prejšnjih letnih obdobjih, se očitno nadaljuje.

*»Imam skromno vprašanje, rada preberem teletekst na vaši strani, a ugotavljam, da ljudje, ki ga pišejo, sploh ne vedo, kaj je to ažurnost. Zame so to novičke, ki so na voljo vsak dan, pri vaših novičkah pa je to **po štirinajstih dneh še zmeraj novička**. Prosim, spremljajte vaše strani in jih malo posodobite, ni samo politika in vreme, tudi kaj drugega so novičke, sploh strani od 600 in naprej.«*
K. C. /Junij 2014/

Na novo so se v letu 2014 pojavile pritožbe zaradi nekakovostnih objav. Pritožniki opozarjajo na lapsuse v objavah, na objavo povsem nepomembnih in nezanimivih novic, na nerazumljivo posredovane objave in pristranske ali neuravnotežene prispevke.

Arhiv

Zaradi **manjkajočih oddaj** v arhivu in neažurnega dodajanja aktualnih programskih vsebin se je v letu 2014 zvrstilo **9 pritožb**.

Uporabniki in uporabnice se pritožijo Varuhu pravic gledalcev in poslušalcev, kadar morajo predolgo čakati, da bo pričakovana programska vsebina dodana v arhiv, ali kadar menijo, da določene starejše oddaje v arhivu ni, čeprav bi si zaslužila mesto v njem.

»V torek, 18. novembra 2014, je bil na TV Slovenija na sporedu dokumentarni film "To, česar burja ni odnesla, borbe treh generacij", ki pa ga nikakor ne morem dobiti v arhivu oddaj. Glede na to, da je to izdelek RTV Slovenije, bi po mojem vedenju moral biti dostopen tudi za gledalce, ki si oddaje nismo mogli ogledati ob premiernem predvajanju ali mogoče celo v ponovitvi.«

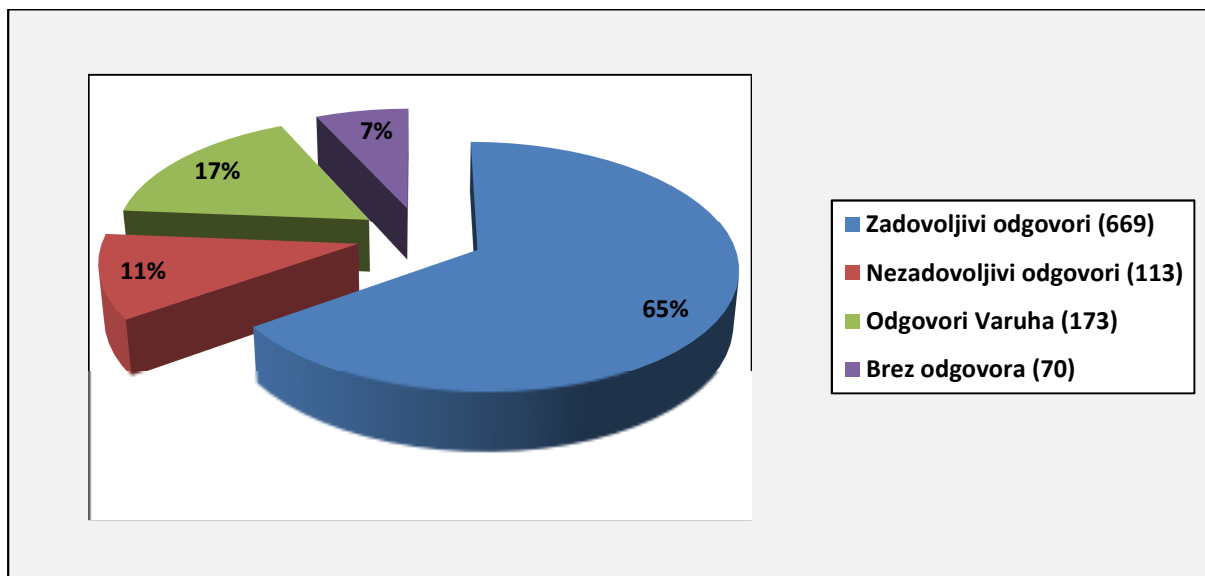
D. K. /November 2014/

4. Odzivnost vodstva, urednikov in služb

Tudi v letu 2014 pri komuniciranju Varuha z gledalci in poslušalci odzivnost ključnih programskih in vodstvenih ljudi v zavodu ni bila najboljša. S ciljem, da bi se odzivnost povečala, je Programski svet RTVS septembra noveliral Pravilnik o delovanju Varuha in v 14. člen vnesel določilo, po katerem morajo zaposleni in honorarni sodelavci zavoda Varuhu podati odgovor v petih delovnih dneh. Odzivnost se je po tem resda nekoliko povečala, vendar ne pri vseh, pri tem bi omenil predvsem direktorja TVS, ki se v celem letu ni odzval kar na približno 20 pripomb gledalcev. Skupaj je **brez odgovora ostalo 70 pripomb in pritožb**, največ iz Informativnega in Športnega programa TVS. Brez odziva programskega vodstva sta ostali največji seriji pritožb, peticije na račun **Pričevalcev** s skoraj 600 podpisi, in posamičnih pritožb proti predvajanju tovrstnih pogovorov, na drugi strani pa vrsta pritožb zaradi prepoznega termina oddaje; brez odziva pa je ostalo tudi več kot 50 protestov z zahtevo po umiku smučarskega **komentatorja M. A.**

Neodgovorjenih pripomb in **nezadovoljivih** odgovorov urednikov, direktorjev in služb je bilo **skupaj kar 183**(70 plus 113),kar je skoraj 20 odstotkov, zaokroženo **18 %** vseh odzivov gledalcev, poslušalcev in uporabnikov storitev portala MMC v letu 2014 /1025/, **173** odgovorov pa je prispeval Varuh (17 %).V lanskem poročilu tovrstni podatki niso zajeti.

Grafični prikaz s strani uredništev, Varuha in vodstva RTV SLO odgovorjenih, neodgovorjenih in nezadovoljivo odgovorjenih kritik občinstva v letu 2014

Zadovoljivi odgovori

Resnici na ljubo pa je treba poudariti, da se je večina urednikov in vodij služb odzivala ažurno in profesionalno, ljubezno in dokaj prepričljivo. Vsega skupaj je bilo njihovih odzivov **669**, največ **junija (83)**, najmanj pa **septembra (34)**. Najpogosteje so morali odgovarjati uredniki Informativnega in Športnega programa TVS in spletnega portala MMC. Zelo korektni pri odzivih so bili uredniki Razvedrilnega, Kulturno umetniškega in Parlamentarnega oziroma Jutranjega programa TVS, uredniki radijskih programov ter uredniki regionalnih centrov, direktor OE Oddajniki in zveze, vodji služb trženja TV programov in obračuna RTV prispevkov in vodja MMC.

Nekaj zadovoljivih odgovorov na pripombe občinstva

Urednica Dobre ure o razlogu, zakaj v oddaji gostuje tudi voditeljeva psička:

»Psička Gita je del naše petkove postave. Z nami je že od prve vaje, prišla je z Akijem. Ker je poteklo le malo časa od posvojitve je bila zelo plašna, kar po letu in pol druženja z nami zagotovo ni več. Tudi v Oddaji Pod klobukom smo imeli zvesto sodelavko v Furji, ki je skrbela za dobro klimo v studiu. Vsi naši gostje so veseli, ko jih med ostalimi pozdravi tudi psička Gita. Vzdušje v oddaji je tudi po njeni zaslugi bolj prijetno in spontano. Torej?« Nas razveseljuje mi pa njo. Od kar je z nami je veliko bolj suverena in ob srečanju z vedno novimi ljudmi ne poveša repka pač pa z veseljem pomaha v pozdrav.« /Januar 2014/

Vodja službe za obračun RTV prispevka o možnosti, da bi bila »naročnina« za nekatere plačnike zaradi ledene ujme nižja:

»Na RTV Slovenija ste se obrnili z vprašanjem glede možnosti poročuna RTV- prispevka zaradi izpada električne energije, do katerega je prišlo zaradi nedavne naravne nesreče. Višino RTV-prispevka določa zakon. RTV Slovenija tega prispevka, žal, nima pristojnosti finančno preračunavati v primerih izpada električne energije, ki je posledica zunanjih okoliščin. RTV-prispevek moramo zato vsi poravnati v celotnem znesku.« /Februar 2014/

Vodja službe za trženje oglasnega prostora na TVS na pripombo o oglaševanju med večernim programom:

»Skladno z zakonom RTV Slovenija s televizijskim oglaševanjem in televizijsko prodajo ne prekinja večernih in televizijskih filmov, dnevno informativnih oddaj in oddaj, ki imajo kulturni, umetniški in znanstveni ali izobraževalni značaj. Ravno tako dosledno upoštevamo zakonsko dovoljeno minutažo : 7 minut televizijskega oglaševanja v okviru posamezne ure med 18. in 23. uro ter 10 minut v okviru posamezne ure v ostalih terminih.« /Februar 2014/

Avtor oddaje na pritožbo skupine poslušalcev, da je oddaja Frekvenca nekritično »kupila« trditev zdravnikov o nujnosti cepljenja otrok:

»Omenjena skupina nasprotnikov cepljenja od mene zahteva celo opravičilo. Glede na to, da je tema res kontroverzna, jo bomo še obravnavali, vendar je treba pri tem pojasniti nekaj dejstev o sami kampanji proti cepivom. Same oddaje, ki temelji na pogovoru s strokovnjakom (nasprotniki jim doktoratov seveda ne bodo priznali), pa ne bomo popravljali. In tudi opravičeval se ne bom, saj v celoti stojim za svojim strokovnim delom. Uredništvo tudi.
Nasprotniki cepljenja v zastraševanju uporabljajo laži, ki jih je znanost v celoti zavrnila. Na primer, da cepiva povzročajo avtizem. V medicini je to ena najbolj raziskanih možnih povezav in v celoti zavrnjena. Drugič, nasprotniki trdijo, da so necepljeni otroci bolj zdravi od cepljenih. Vir raziskave je - nemški homeopat.« /Februar 2014/

Urednik Razvedrilnega programa in direktor TVS na pripombo o vprašljivosti projekta Poldnevnik:

»Satirična, groteskno parodična oddaja Poldnevnik je avtorski projekt osrednjega scenarista in urednika Bojana Kranjca ter avtorsko izvajalske skupine z osrednjima nastopajočima Tilnom Artačem in Juretom Godlerjem in v svoji zvrsti dosega pričakovano kakovost, prav tako pa tudi dosega svojo ciljno publiko.
Tovrstne oddaje so kot sestavni del široke pahljače raznovrstne programske ponudbe na javnih televizijah zmeraj na rednem sporedu v zelo pozno večernih programskih pasovih, tako premierno kot ponovitveno.
So pa oddaje, po želji gledalcev, sproti in za nazaj zmeraj dostopne tudi na internetu (MMC), kjer si jih je moč ogledati v času po lastni izbiri.« /April 2014/

Urednica Slo 3 na pripombo o premajhni skrbi za senzorno ovirane gledalce:

»Na TVSLo3 veliko programskega časa namenimo senzorno oviranim gledalcem, praviloma vsak dan predvajamo TVD z znakovnim jezikom, na parlamentarnem programu predvajamo celo filme za slepe in slabovidne, tudi soočenja, vendar z zamikom, kar je že nekajletna praksa, saj na ta način pritegnemo več gledalcev, kar bo v poletnem času še posebno primerno, ko ob 20.00 še ni toliko gledalcev pred televizijskimi sprejemniki. Sem pa osebno tudi velika zagovornica tehnologij, ki bi senzorno oviranim gledalcem omogočili še večjo dostopnost do programov.« /Junij 2014/

Urednica IP TVS na kritiko o preskromnem poročanju o Janezu Janši in Odboru 2014:

»V zadnjih dveh mesecih smo v osrednjih informativnih oddajah (Dnevnik, Odmevi) na TV Slovenija poročanju o delu Odbora 2014 namenili veliko programskega časa in večkrat ponovili njihove zahteve po takojšnji odločitvi Vrhovnega sodišča, da odpravi prestajanje zaporne kazni za Janeza Janšo. Vse pomembnejše aktivnosti Odbora (in dogajanje na sodišču), torej vse ključne dogodke bomo v skladu z našimi standardi spremljali še naprej. Ne gre za nobeno prefinjeno doziranje informacij, pri sestavljanju oddaj naši uredniki upoštevajo vsa pravila profesionalnega podajanja informacij o relevantnih dogodkih doma in v tujini. Zgodbo o sodbi, ki jo omenjate, smo obdelali z vseh možnih vidikov, vse pomembne pravne strokovnjake smo gostili v našem studiu Odmevov na dan izreka sodbe in v tednih po dogodku. Podobno bomo ravnali ob vsaki prelomni odločitvi naših sodišč. Noben od naših novinarjev ni hujskaško nastrojen, nasprotno, vsebin, o katerih poročajo se lotevajo s kritično distanco in brez čustvenih podtonov, poročamo namreč za vse, za tiste, ki menijo, da o zaporu Janeza Janše in z njim povezanih sodnih vprašanjih poročamo premalo in za tiste, ki menijo, da o tem poročamo preveč.« /Julij 2014/

Urednik IP Radia na pritožbo o pristranskem poročilu/komentarju dogajanja v NSi:

»Novinarka je zgolj **poročala** o dogajanju in razmerah v stranki NSi, nikakor pa tega ni komentirala. Povzela je razmišljanja in poglede članov vodstva, med katerimi so nekateri tudi javno povedali, da bi morala biti stranka samostojna in ne satelit neke druge stranke. To torej ni stališče novinark, ampak dela vodstva NSi. To se je potrdilo na tiskovni konferenci predsednice NSi Ljudmile Novak, na kateri je podpredsednik NSi Matej Tonina Aleša Hojsa javno pozval, naj se odloči za kandidaturo za predsednika stranke. Poudarjamo, da smo v poročilu iz te tiskovne konference objavili tudi Hojsov odgovor na Toninove izjave. V NSi torej ne zanikajo obstoja dveh struj. Novinarka se ni postavila na eno ali drugo stran, razen če ne smatramo, da je že poročanje o razlikah v posameznih strankah znamenje pristranskosti.« /November 2014/

Primeri neodzivnosti

Kot rečeno, je **70 pritožb** in pripomb ostalo brez odzivov; navajam nekaj primerov pritožb, ki so ostale **brez odgovorov**:

»V pričakovanju tekme slovenske hokejske reprezentance z ekipo ZDA sem uro pred pričetkom tekme prestavil na drugi program TV Slovenija. Namesto studijskega dela programa v sklopu spremljanja OI že skoraj 20 minut predvajate reklamo "Shujšajte s čokolado!". Ali nas imate gledalce za norce? Da ne morete sestaviti programa za studijski del prenosa tekme naše hokejske reprezentance, ki piše zgodovino? Da ne

*govorim o tem, da ste ob zadnjem prenosu med prekinitvami hokejske tekme, ko sta v studiu sedela brata Hiti, raje vrteli intervjuje s Tino Maze, namesto da bi se takrat v celoti posvetili hokejski tekmi, ki se je na koncu izkazala kot prva zmaga naše reprezentance na OI. Pravkar pa, namesto da bi govorili o hokeju, če je v studiu že ravno Štefan Seme, raje predvajate prispevek o slovenski prostovoljki na OI. Volonterjem seveda kapo dol, ampak časovno pa prispevek ni ustrezno umeščen. Zakaj vaši novinarji ne pripravijo kakega zanimivega prispevka o naših igralcih, naših nasprotnikih, zgodovini tekem med obema reprezentancama, itd. Skratka, ena velika žalost od vaše televizijske hiše.»
D.Ž. /Februar 2014/*

*»TV Slovenija je v dveh zaporednih dneh, v dveh oddajah, favorizirala in dobesedno reklamirala eno od političnih strank. To sta oddaji **Odkrito**, v sredo, 11.06., in **Tarča**, v četrtek, 12.06. Oddaji sta bile na sporedu tik pred pričetkom volilne kampanje in zato jima ni bilo potrebno upoštevati določil o uravnoveženem prikazovanju. Plačniki prispevka smo vsi državljani in s tem imamo pravico zahtevati, da program RTV hiše »pokriva« politične in svetovnonazorske opcije. Očitno favoriziranje in to nekaj ur pred pričetkom volilne kampanje pa je poizkus kreiranja političnega prostora, za kar pa RTV nima nobenih niti zakonskih, še manj pa moralnih pravic.«
B. S. /Junij 2014/*

*»Spoštovani gospod direktor, želim Vam izraziti svoje ogorčenje nad televizijsko ponudbo, ko Televizija Slovenija v poletnih mesecih v glavnem zgolj ponavlja stare oddaje, kar se, na primer, v Nemčiji, ne more zgoditi. Hkrati bi Vas rad opozoril na pretirano oglaševanje, kjer spet navajam nemško prakso, ZDF, kjer po osmi uri zvečer reklame niso dovoljene.«
F.K. /Avgust 2014/*

*»Spoštovana kolegica Kotnik, v sinočnji oddaji ste v debati o novem ljubljanskem nadškofu gostili dva novinarja oz. urednika, oba sicer verodostojna in korektna, pričakoval pa bi, da boste povabili nekoga iz katoliškega kroga; zasedba bi bila uravnovežena, pogovor pa celovitejši in bolj poglobljen.«
Varuh pravic gledalcev in poslušalcev /November 2014/*

*»Spoštovani člani Programskega sveta RTV SLO !
Po dokončnem padcu reformnih predlogov sprememb volilne zakonodaje v DZ se je sestav kolegij Koordinacije neparlamentarnih strank in list - KNSL. Ugotavljamo, da javni zavod, ki bi moral obveščati javnost o relevantnih temah, državljanov spet ni ustrezno informiral o zelo pomembni zadevi javnega interesa. Dolžnost javnega zavoda bi bila, da o tem obvešča javnost in pravica javnosti je, da je informirana. Predlagamo, da ponovno razpravljate in odločate o odgovornosti uredništev Radia in Televizije, ki sta omenjeni temi namenila več kot skromen programski čas.«
Andrej Magajna, predsedujoči KNSL /November 2014/*

Nezadovoljivi odgovori

Ob neodzivnosti je treba izpostaviti tudi problem odgovorov, s katerimi pritožniki niso bili zadovoljni in so to tudi sporočali. Tovrstnih odgovorov je bilo še bistveno več, kar **113**, daleč največ na **Televiziji /73/**, slabih odgovorov **MMC je bilo 22, 18 pa na Radiu Slovenija**.

Nekaj primerov nezadovoljivih odgovorov:

Pritožba

»20. januarja smo zaman čakali na 1. del angleške serije Vera. V reviji Stop je bila serija napovedana na 2. programu zvečer, a smo čakali zaman. Stop je tednik, a očitno se pri vas ne držite napovedanega sporeda niti za en teden naprej.«

R.N. /Januar 2015/

Odgovor: Služba predvajanja programa

»Do spremembe programa je prišlo, ker smo šele v petek (tri dni pred predvajanjem) izvedeli o dodatnem prenosu rokometu. Iz tega razloga je omenjen in napovedan 1. del serije Vera odpadel. Predvajali ga bomo ta ponedeljek, 27.1., ob 21:50 na TVS2.«

Odziv na odgovor

»Da je bila na sporedu namesto napovedane serije rokometna tekma, smo seveda opazili tudi mi doma in to se mi ne zdi zadovoljiv odgovor na mojo pripombo. Namreč, pritožujem se, ker se čudim, da ste tako pogosto nedosledni glede sporeda, ki ga časopisom in revijam najbrž sami posredujete. Smatram, da je neprofesionalno, da ne morete napovedati točnega sporeda niti za en teden vnaprej.

R. N.

Pritožba

Zgrožen sem nad objavo novice, kjer je oče, očitno v nepredstavljeni stiski, skočil s 7. nadstropja z otrokom v naročju. Kje je razlog, da RTV to objavlja, in še huje, na prvi strani, tako MMC kot VAL 202 pri novicah?

A. L. /Maj 2015/

Odgovor: urednica MMC

»Tudi sami smo imeli pomisleke in dileme glede objave te informacije, vendar smo se na koncu odločili v prid pravici do obveščенosti. Objavili smo tudi samo fotografijo, ki dogodek prikazuje iz daljave, prav tako smo tudi zaklenili možnost komentiranja.«

Odziv na odgovor

»Upam, da ste res imeli kakšen pomislek. In hkrati upam, da se zavedate napake. To, da so drugi mediji ravnali enako, pa je katastrofalno slab argument za javni zavod, ki mora biti svetilnik vsega.«

A.L.

Pritožba

»Ko poročate o dogodkih nasilja, ni ravno primerno, da so ti prikazani kot prvovrstna novica, in je precej sporno, kakšne fotografije so objavljene zraven tovrstnih novic. Če pomislite na raznoliko počutje ljudi, prosim za mnenje, katere vrste občutkov bi lahko sprožile objavljene fotografije v bralcih. Prosim za pojasnilo, kaj je namen fotografij, ki se recimo pojavljajo v primeru, ki ga omenjam / 'policija-še-vedno-išče-očeta, -ki-se-je-nad-sina-spravil-z-mesarskim-nožem'/. Glede na to, daje RTV Slovenija javni servis, bi moral delati v družbeno korist, o takšnih dogodkih pa poročati z visoko mero etičnosti, saj lahko vplivajo na širše družbeno stanje, predvsem pa poročanje naj ne bi bilo senzacionalistično.

G. T. /Avgust 2014/

Odgovor: urednica MMC

"Ne razumemo sicer točno, kaj je mišljeno kot "prvovrstna" novica, ker družinske tragedije to niso. Če je mišljena njena uvrstitev na vhodno stran, to samo po sebi ne izpoveduje prvovrstnosti, temveč trenutno relevantno.

O tem, kakšne občutke lahko sprožajo fotografije, težko špekuliramo. Verjetno sorodne tistim, ki se porajajo ob fotografijah žrtev in ruševin v Gazi in Iraku, vojaške opreme, ki je v uporabi v Ukrajini, zmaličene pločevine ob prometnih nesrečah, okrnjene narave ob naravnih nesrečah ... Odzivi so pri ljudeh verjetno različni, skoraj zagotovo pa nikomur ob vseh naštetih ne more biti prijetno.«

Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:

»Spoštovani gospod T.

Posređoval sem Vam odgovor uredništva MMC. Osebno menim, da so Vaši pomisleki povsem na mestu, prikazovanje posnetkov in fotografij nasilja je zelo zahtevno in občutljivo področje, ki mu tudi v naši hiši, bodisi na TV ali na MMC, nismo vselej kos. Primeri, ki jih navajate, to nedvomno dokazujejo, uredniki, ki so to "spustili" v objavo, posledic in nelagodnih občutij uporabnikov portala očitno niso dovolj pretehtali.«

Odziv na odgovor

»Gospod Varuh, pozdravljeni, hvala za odgovor. Žal odgovor uredništva ponovno ustvarja vtis o popolni odsotnosti sposobnosti kritičnega presojanja in dopuščanja možnosti, da bi z dopolnjevanjem različnih mnenj lahko videli stvari širše.

TV Slovenija in MMC imata velik vpliv na družbo, kar prinese tudi določeno mero odgovornosti. Želim, da bi bili ljudje veseli povratnih informacij in bili zmožni o njih vsaj razmisliti.«

Pritožba

»Nocoj je novinarka V. P. vodila podobno televizijsko oddajo na 2. programu TV Slovenija. V oddaji 'Odkrito o osebnih stečajih' so nastopili predstavnik Zbornice stečajnih upraviteljev, sodnica Okrožnega sodišča v Ljubljani, predstavnica Ministrstva za pravosodje in svetovalac dolžnikov. Nikogar pa ni bilo v oddaji, ki bi zastopal stališča upnikov !

Torej zelo enostranska zasedba, ki ni ponudila konfrontacije stališč in ni postregla z nasprotnimi argumenti. Menim, da bi za delno uravnoveženje pogovora kazalo povabiti vsaj še nekoga z "nasprotne" strani – upnika ali predstavnika upnikov. Zaradi tako neobjektivnih oziroma neuravnoveženih oddaj, ki ne prispevajo k celoviti osvetlitvi obravnavane problematike in ki gledalcem ne ponudijo različnih (nasprotujočih) stališč, pač pa zgolj enostransko in parcialno informacijo, protestiram in Vam predlagam, da novinarje oziroma urednike (ponovno) opozorite na nujnost drugačnega pristopa. Opisani pojav je namreč stalnica, saj smo se s podobnimi omizji doslej že mnogokrat soočali tako na Radiu kot na TV Slovenija.«

B. O. /November 2014/

Odgovor: urednica oddaje Odkrito

»V oddaji Odkrito o osebnih stečajih smo se osredotočili na skokovit porast osebnih stečajev in razloge za to – v večini primerov so predlagatelji osebnih stečajev dolžniki in ne upniki. Poleg tega so med upniki v največji meri zastopane banke. V oddaji smo gostili predstavnike ministrstva, Združenja upraviteljev, sodišča in svetovalca, ki so vsak s svoje strani predstavili razumevanje problematike. Pravzaprav so glede teh vprašanj in tudi možnih zlorab različni pogledi in razlage že pri samih stečajnih upraviteljih. Zagotovo pa se bomo s to tematiko v naših oddajah še ukvarjali in upoštevali tudi predlog za vključitev predstavnikov upnikov.«

Odziv na odgovor:

Hvala za Vaše posredovanje in odgovor. Vse je, kot mora biti, o stečajih nimajo upniki kaj razpravljati in ne morejo ničesar prispevati k osvetlitvi te problematike. Osredotočiti se je pač treba na uboge dolžnike, ki se jim je dolg (v povprečju preko 200 tisočakov) pripetil povsem slučajno, življenje pa jim grenijo brezsrčni upniki, ki pričakujejo vračilo (vsaj enega dela) dolga. Če so med upniki v največji meri zastopane banke (kar sicer dvomim), me čudi, da njihovega predstavnika ne povabijo v studio. In če omejen studijski prostor ne omogoča prisotnosti kateregakoli od upnikov, bi se bila novinarka pred oddajo lahko vsaj posvetovala s predstavniki upnikov, pri čemer ni nujno, da je to prav Združenje stečajnih upnikov.

Nadaljuje se torej ustaljena praksa nacionalne RTV hiše z neuravnoveženo zasedbo gostov pri omizjih, kjer se razpravlja o stečajni problematiki. Gledalci/poslušalci se bomo na to pač morali navaditi.«

B.O.

II. Poročilo o delovanju Varuha v letu 2014

1. Uvod v poročilo o delovanju Varuha

V letu 2014 sem v svojih rednih mesečnih poročilih objavil vse kolikor toliko smiselne pritožbe, pripombe in mnenja, skupaj 1025, veliki večini gledalcev, poslušalcev in uporabnikov spletnega portala MMC je bilo tudi odgovorjeno, pri čemer sem kot Varuh prispeval dobro četrtnino posredovanih odgovorov, sporočil ali komentarjev, skupaj kar **255** ali **25 % vseh odzivov**. Kot rečeno, je velika glavnina komunikacij s publiko potekala po elektronski pošti, del pa tudi prek telefona; ocenjujem, da se je v obravnavanem letu zvrstilo kakih **600 telefonskih klicev**, od tega le **80** z vsebino, primerno za obdelavo, se pravi za posredovanje posameznim uredništvom in službam in za objavo v mesečnih poročilih, vse ostalo so bili pretežno neobvezujoči pogovori, ko so klicatelji telefonirali bolj iz razloga, da se pogovorijo z nekom, ki jim je pripravljen prisluhniti in ki se na klic sploh odzove. Že drugič zapored se je zvrstilo **več kot 1000 odzivov**, na katere je bilo treba odgovoriti, kar je še enkrat več kot, denimo, leta **2012**, ko je bilo treba odgovoriti na **483** odzivov gledalcev, poslušalcev in uporabnikov spletnega portala MMC. Vse te odzive je seveda treba spraviti v nek red, jih za silo lektorirati in opraviti redakcijo, kar je že količina dela za manjši team, ne več za enega samega človeka .

O tem, kako naj Varuh deluje, smo lahko v času, odkar sem bil imenovan na to mesto, lahko slišali mnenje, naj bo kar Varuh tisti, ki pritožnikom odgovarja na njihova sporočila, »ker ga sicer ne potrebujemo«. Seveda bi bilo to za ustvarjalce programov, programska vodstva in razne službe nadvse udobno. Seveda se avtorji te puhlice zelo dobro zavedajo, da Varuh na javni radioteleviziji ni PR- služba kot tudi ne alternativna uredniška funkcija, pač pa izključno zagovornik pravic gledalcev, poslušalcev in uporabnikov vsebin spletnega portala MMC. Tudi tako imenovani **most** med javno radiotelevizijo in publiko, posrednik v dialogu med obema stranema, in nič več kot to. Varuh je neodvisna funkcija, ki **v interesu javnosti** fokusira dogajanje v tej medijski hiši in reagira, bodisi iz lastne percepcije ali pa na temelju pripomb in pritožb občinstva.

In tu nastopi težava, saj, kot rečeno, javna radiotelevizija nerada vidi kritike na svoj račun. Za prenekaterega je zdaj bolj kot imaginarni gledalec/poslušalec/uporabnik spleta problematičen nadležni Varuh, ki programskim vodstvom in ustvarjalcem programov nehote jemlje avtoriteto in »ki bi na kritike lahko odgovarjal sam« in se zato neradi odzivajo. Na drugi strani pa je javnost, ki zaradi neodzivnosti ali pavšalnih, neargumentiranih odgovorov v Varuhu ne vidijo funkcije, ki bi v RTV hiši uživala ustrezno avtoriteto in ki bi s svojim delovanjem vplivala na zahtevane spremembe oziroma odpravljanje napak in kršitev.

V to, tako imenovano pat situacijo, bi se zdaj moral vključiti Programski svet kot najvišja avtoriteta javnega zavoda in kot Varuhov delodajalec. Vendar tega ne stori, ker tehta med interesom Hiše, vodstva in programskih sklopov, in javnostjo, skupaj z Varuhom. In tako se

ne zgodi nič. Varuhova letna in kvartalna poročila gredo mimo, v pritožbe na kršitev pravic občinstva in etičnih ter programskih standardov se nihče ne pogloblja in še naprej se generira status quo, ko javna radiotelevizija Varuha ima, institucije Varuha pa ne jemlje resno in je ne spoštuje. Posamezniki namesto problematiziranja ugotovljenih napak in kršitev problematizirajo Varuhova stališča in komentarje, objavljene v mesečnih, kvartalnih in letnih poročilih.

Varuhovi odzivi

Odziv na pismo gledalca M.R., naj kot Varuh javno problematiziram kaotično stanje na javni radioteleviziji:

»Javni radioteleviziji, predvsem Televiziji Slovenije v minulih dveh mesecih gledalci niso ravno prizanašali. Včasih upravičeno, nemalokrat tudi ne. Imeli smo dvoje volitev, evropske in državnozborske, v tem času je bil prvak opozicije Janez Janša pravnomočno obsojen in ni mogel sodelovati v volilni kampanji, kar je povzročilo veliko hude krvi pri njegovih volivcih in simpatizerjih. Ali je Televizija Slovenije vsa ta dramatična dogajanja svoji publiki prikazovala dovolj profesionalno in nepristransko? V glavnem ja, bilo bi krivično, če bi rekli, da je bilo poročanje pomanjkljivo in premalo izčrpno ali pristransko. Bilo je kar nekaj gledalcev, ki so se pritoževali, da o obsojenem prvaku opozicije in o Odboru 2014 poročamo premalo, na drugi strani pa se je zvrstilo kup protestov, da o Janši in Odboru poročamo preveč in preobširno. Treba je reči, da so uredniki uspešno lovili ravnotežje, sploh pa še, ker so bile za medije razmere nove, tako v pravnem kot v poročevalskem pogledu. Nacionalka je delovala samostojno, suvereno, vsakršen očitek o vplivih te ali one politične opcije je neupravičen, neprimeren.

Namigi, da je stanje na javni radioteleviziji kaotično, primitivno, zunaj institucionalnega nadzora in vpliva gledalcev in poslušalcev, ko lahko določeni posamezniki počno, kar se jim zljubi, so dostikrat pretirani in premalo utemeljeni, so pa lahko napotilo za Programski in Nadzorni svet, da preverita finančno stanje v hiši in primernost nekaterih kadrovskih procesov.«

/Junij 2014/

Odziv na pismo gledalca J.K. o tem, da je na RTV preveč verskega programa:

»Spoštovani, Vaše sporočilo ni ravno primer strpnosti in dobrega okusa, s katerim mahate. Radiu in Televiziji očitata preveliko naklonjenost do verujočih, urednikom pa servilnost in nesamostojnost. Hote ali nehoti pozabljate na Ustavo in mednarodne deklaracije, Zakon o javni radioteleviziji, pozabljate na zapisane programske standarde. RTVS je dolžna spoštovati in zadovoljiti interese vseh družbenih slojev in skupin, tako tudi verujočih in verskih skupin, pri čemer so verski programi sestavni del programov Radija in Televizije. Gre za temeljne človekove pravice, kjer ni mesta za diskriminacijo, ideološki boj, getoiziranje, gre za abecedo demokracije in pluralnosti. Očitek, da imata Televizija in Radio Slovenija preveč verskih vsebin, je neupravičen in nepravilen; v primerjavi z večino evropskih radijskih postaj je slovenski Radio z oddajami za verujoče na repu, zlasti če sodimo po oddajah in prispevkih na 1. radijskem programu.«

/Junij 2014/

Odziv na pritožbo gledalca, da je poletna shema prazna, osiromašena:

»Res je z zornega kota gledalcev videti nelogično in posmehljivo do občinstva, da si javni nacionalni medij privoščiti debele počitnice, skoraj tako kot šoloobvezni otroci, predvaja skoraj zgolj ponovitve in obvezna poročila, prispevek za naročnino pa ostaja enak brez kakršnega koli pojasnila. Menim, da bi v poletnem času TVS lahko predvajala vsaj oddajo Dobro jutro.«

/Junij 2014/

Odziv na pritožbe, da Televizija Slovenija senzorno oviranim posveča neustrezno pozornost:

»Televizija Slovenija v svojih predvolilnih oddajah ni ustrezno poskrbela za invalidne osebe z okvaro sluha, s čimer jim je okrnila pravice, ki jih imajo tudi po Konvenciji Organizacije združenih narodov. Programski odbor v okviru Programskega sveta RTVS je na seji 5. junija sprejel sklep o istočasnih predvolilnih soočenjih na 1. in 3. programu Televizije, pri čemer naj bi bile oddaje na 3. programu opremljene s slovenskim znakovnim jezikom. Sklep, žal, ni bil spoštovan in tako so bila soočenja na 3. programu predvajana šele dve uri kasneje kot na 1. programu. Vsakršen izgovor se zdi kot sprenevedanje, toda odgovornost je nedvoumna: za gluhe in naglušne Televizija, žal, ni poskrbela, ni jim omogočila pravice do informiranja. In to leta 2014, ko je na voljo vrhunska tehnologija. Naj pripomnim, da smo leta 1996 z neprimerno slabšo opremljenostjo, brez problemov v volilna soočenja vključili tolmače za slovenski znakovni jezik.

Predlagam, da Programski svet RTVS na prvi seji po počitnicah tej problematiki namenijo posebno točko.«

/Junij 2014/

Odziv na pripombo Igorja Bavčarja, da novinarka TVS pri pripravi prispevka ni preverila vseh relevantnih dejstev:

»Za ustrezno visoke novinarske profesionalne standarde, kaj šele etične, je verjetno nesprejemljivo, da se novinar v imenu stroge zavezanosti objektivni distanci in iskanju resnice niti ne potruje pridobiti informacije pri vseh, ki so vpleteni v določeno obravnavano zgodbo. Novinar je dolžan ustrezno poročati o vseh (navzkrižnih) odzivih in pomembnih vidikih znotraj ustreznega konteksta ali pa vsaj opozoriti občinstvo, da pri prizadevanjih za pridobitev nekaterih izjav ni bil uspešen. V takšnih primerih so sumi o namernosti posredovanja zavajajočih ali pristranskih informacij lahko povsem utemeljeni in zreli vsaj za novinarsko častno razsodišče, če že uredniki ne odreagirajo ustrezno.«

/Junij 2014/

Odziv na nespoštovanje zakonjenih pravil o volilni kampanji na RTVS:

»Volilna kampanja na Televiziji Slovenija se je dejansko pričela predčasno, pred uradno določenim časovnim obdobjem, namenjenim predstavitvi parlamentarnih in zunajparlamentarnih strank in njihovih programov. To je kršenje ustaljenih volilnih pravil kot tudi Zakona o RTVS, kjer resda ne piše, če je predvolilno soočenje na predvečer uradne kampanje na javni radioteleviziji dovoljeno ali ne, a dejstvo je, da je Televizija prvo soočenje pripravila predčasno, z utemeljitvijo, da soočenje v bistvu ni predvolilno soočenje, ampak le prikaz razmerij med strankami, kar lahko razumem le kot tautologijo. Odgovor urednice je uradniško skop in zato neprepričljiv. Po kakšnem kriteriju naj bi povabljenе stranke pomembno "zaznamovale slovenski politični prostor" v tem obdobju? Parlamentarne stranke, ker so pač parlamentarne stranke, tri zunaj parlamentarne stranke pa zato, ker se je nekdo izmed ustvarjalcev oddaje pač tako odločil? Precej nevsebinski nivo pojmovanja "pomembnega zaznamovanja", za kakršnega se zdi, da je povzet zgolj zaradi pomanjkanja poguma in sposobnosti, da bi argumentirano in profesionalno stali za svojimi novinarskimi odločitvami. Odgovorna urednica pa (spet) ne vidi želje po pojasnilih o kriterijih izbora, čeprav so razvidne. Programskemu svetu predlagam, da volilna pravila posodobi, odpravi zdajšnje pomanjkljivosti in zoži preširok manevrski prostor pri očitno uveljavljeni interpretaciji, da je dovoljeno vse, kar ni izrecno prepovedano.«
/Junij 2014/

Odziv na neustrezen odgovor televizijske urednice o nekritičnem predvajanju spornih oglasov o pesticidih:

»Iz odgovorov je možno razbrati, da odgovorne osebe na javni nacionalni TV Sloveniji v nobenem oziru ne sledijo kakršnemu koli višjemu etičnemu standardu in s tem povezanim javnim interesom pri predvajanju vsebin, ampak se povsem podrejujejo diktatu kapitala, enako kot komercialni mediji, čeprav so financirani prvenstveno z davkoplačevalskim prispevkom in obstajajo predvsem zaradi in v imenu javnega interesa. Uredniške politike, ki bi torej varovala javnost pred neprimernimi ali celo zavajajočimi in škodljivimi (oglasnimi) vsebinami, na TV Sloveniji torej ni. Še huje. Za omilitev problema se lahko kdaj pa kdaj zamenja kar kakšna špica ali drugi del vsebine, da bi bile le varovane sporne plati takšnih ali drugačnih oglasov. Nasvet pritožnici, naj se z vprašanji in opombami obrne na omenjena podjetja, je v tem kontekstu seveda vsaj neokusna, če ne kar cinična poteza.«
/Junij 2014/

Odziv na kritiko gledalca M.Š. na vodenje oddaje TVS o arhivih:

»Vaši kritiki bi težko oporekal. Na ta način se oddaje ne vodi, vsa stvar je bila resnično podobna Kursadžijam, negotova učiteljica, dva politika in nekaj posebnežev. In ob vsem govorjenju bistveni problemi novele o arhivih sploh niso bili izpostavljeni. Vsebinsko površinsko, brez zanimivih navezujočih se podvprašanj in s konstantnim opozarjanjem na pomanjkanje časa za odgovore gostov... - Strinjam se tudi z Vašim očitkom, da novinarji nismo kos demagogiji politikov. V mojih časih nam uredniki in politiki niso dovolili, da bi jim bili kos, danes je to nekaj nujnega.«
/Junij 2014/

Odziv na številne pripombe gledalcev na račun športnih komentatorjev na TVS:

»Kritike na račun športnih komentatorjev so stalnica v sporočilih Varuhu, še posebej glasne in netolerantne pa so bile v minulih mesecih, med drugim v času zimskih olimpijskih iger in med svetovnim nogometnim prvenstvom. Četudi je kakšna kritika pretirana, neutemeljena, napisana na pamet, kot rečemo, jih moramo vendarle vzeti resno in samokritično. Nekaterim pripombam javnosti bi, resda zgolj kot gledalec, tudi pritrdil; nekateri komentatorji se med prenosom vse prevečkrat zatekajo k naštevanju razno raznih nepomembnih podrobnosti, nemalokrat tudi v trenutkih, ko se na tekmovališču ravno dogaja nekaj dramatičnega. Vsi tudi niso govorno najprimernejši. In tako dalje. Ponavljam, govorim zgolj kot eden izmed gledalcev. Predlagam, da Komisija za šport tej tematiki na prvi jesenski seji nameni primerno pozornost.«
/Junij 2014/

Odziv na serijo pritožb na vodenje pogovora z Janezom Janšo na Slo 3:

»Prvak opozicije Janez Janša je res pravnomočno obsojen, je pa predsednik največje stranke in ima pravico nastopati v medijih. Gledalci imajo prav, ko opozarjajo, da mu voditelj na Slo 3 ni zastavil nobenega kritičnega vprašanja. Politik, kot je Janša, si nedvomno zasluži kompetentnega in enakovrednega sogovornika, najprej zaradi same forme pogovora, ko mora vrhunski politik nasproti sebi imeti kompetentnega voditelja, ki mu lahko suvereno zastavlja najzahtevnejša vprašanja in mu ob tem ne sme dovoliti, da si lahko v pogovoru dovoli, kar se mu zahoče.«
/Junij 2014/

Odziv na odgovor gledalke R.O. o premajhnem naboru gostov v oddajah Informativnega programa TVS:

»Pritožnica je dobro argumentirala razlog, zaradi katerega je pomembno gostiti različne sogovornike, medtem ko se je urednica v odgovoru precej izognila ključni poanti pritožbe. Omenjen primer pa je bil resnično porazno obravnavan (tudi na konkurenčni komercialni televiziji), saj je bilo vsakemu nepovršnemu gledalcu lahko jasno, da ključen problem tiči ravno na strani psihiatrične stroke v službi vojske. Tisti, ki po informacijah brskamo še bolj podrobno, smo seveda lahko na blogu storilca tudi prebrali osebno izpoved, da je v vojsko že vstopil psihično nestabilen in celo bolehal za anoreksijo, ob čemer je avtor bloga izražal zadovoljstvo, ker naj bi ob krepitevi mišic, ki naj bi jih pridobival zaradi številnih kazensko dodeljenih sklec, povečal telesno maso, saj naj bi ob prihodu v vojsko tehtal le nekaj čez 40 kilogramov. O vsem omenjenem ni bilo ne duha ne sluha v poročanjih. Ni bilo izpostavljeno najbolj pomembno novinarsko vprašanje, kako je sploh mogoče, da je tako psihofizično prizadet fant opravil psihološke teste in pogovore s stroko na tem področju ter bil sploh sprejet v vojsko, namesto da bi bil kvečjemu prepoznan kot pomoči potreben in usmerjen pod okrilje primernih inštitucij. Namesto bistva smo se naposlušali čudenja novinarjev, zakaj

iz vojske ni bil zgolj odpuščen, ko je bilo končno prepoznano, da ni primeren za rokovanje z orožjem.

Tudi če nihče od odgovornih ne bi želel na takšna vprašanja javno podati odgovorov, kar je predvidljivo, pa pomanjkanje odgovorov ne pomeni izgovora za novinarje, da javno sploh ne izpostavi pravih dilem, ki so najbolj v interesu javnosti zaradi delovanja sistema določene organizacije in kadrov znotraj nje, v tem primeru celo vojske, ki naj bi narod ščitila in ne urila žrtev zlorabe za morebitne bodoče napadalce.

/Avgust 2014/

Odziv na neustrezen odgovor urednice Razvedrilnega programa na kritiko gledalca T.P. o spodbujanju in prikazovanju bikoborb v oddaji Hola, španski pozdrav:

»Odgovor urednice je površen in s predvidljivimi izgovori po načinu podoben onemu, ki je pojav obravnaval v oddaji. Tam je bila izkazana previdnost, da ja ne bi bili preveč kritični do ohranjanja bikoborb v Španiji, preočitna, češ, oddaje Mojce Mavec so vendar namenjene le turističnemu propagiranju čudovitosti ali zanimivosti raznih dežel po svetu.

Pri omenjenih kravah po hlevih gre za prehranski namen, medtem ko so bikoborbe namenjene izključno zabavi, cilj pa je seveda finančni profit. Primerjava z namenom relativiziranja poante pritožbe je za lase privlečena, saj so bikoborbe povsem primerljive s pasjimi borbami, ki so po civiliziranih državah z razlogom prepovedane, bikoborbe pa, osupljivo, kar na legalen način podajajo sporočilo, naj mučenje, sadizem in nasilje do živih bitij vzbuja v ljudeh občutek veselja in predstavlja zabavo, kjer napadalci uživajo najvišje časti. Ne gre le za spodbujanje (dobičkonosne) tolerance do nasilja oziroma celo sadizma, ampak celo za spodbujanje uživanja ob nasilju, kar je primerno zavito v paket tradicije. Države so v imenu civiliziranosti opustile že marsikatero "srednjeveško" kruto prakso, na primer gladiatorske igre. Nobenega razloga ni, da tudi Španci ne bi opustili in povsod popolnoma prepovedali tradicije bikoborb. Morala se je preprosto umaknila amoralnemu aspektu finančne prioritete. Enako velja za prirejanje teka bikov po Pamploni, pri čemer ti biki kasneje romajo še v bikoborsko areno.

Da v oddaji zgolj omenijo, kako so mnenja o bikoborbah deljena, je, milo rečeno, sprenevedanje, ki ga od nacionalne televizije gledalec težko sprejme. Zakaj? Ker so že dolgo znane okvirne številke profita in zaskrbljenosti vsakokratne oblasti, če bi prišlo do izpada prihodkov iz naslova bikoborb (čeprav so zaradi pritiskov javnosti v turistično pisani Barceloni prepoved že sprejeli). Tudi konkretno skopi argumenti na strani tistih, ki bikoborbe zagovarjajo, so znani, in argumenti tistih, ki jih ne. Če bi avtorica oddaje zgolj objektivno, brez osebne (čustvene) vpletenosti strinjanja ali nestrinjanja, predstavila vse pomembne aspekte, zakaj bikoborbe in tek pred biki še niso prepovedani oziroma obstajajo še dandanes, bi gledalci sami zlahka dojeli poanto in zavzeli svoje osebno stališče. Avtorica oddaje se je s prozornim trikom uravnoveženosti predstavljanja različnih mnenj izognila vsebinski obravnavi, kar inteligentnemu gledalcu ni ušlo. Ni namreč problem v uravnoveženosti mnenj, ampak v kakovosti predstavljanja vseh pomembnih vidikov določenega pojava na eni in na drugi strani. Uravnoveženost predstavljanja mnenj ne sme biti izgovor za zamolčanje pomembnih informacij, relativiziranje problema, pavšaliziranje, zavajanje in aroganco do poslanstva osveščanja ljudi. Če ustvarjalec oddaje ni pripravljen zadostiti ustreznim intelektualnim standardom pri obravnavi določenih vsebin, naj se raje izogne obravnavi. Na tak način bikoborbe s pomočjo novinarjev po svetu pač še dolgo ne bodo povsod prepovedane.

/Avgust 2014/

Odziv na pohvale in nasprotovanja predvajanja serije Pričevalci:

»Oddaja je po pričakovanju vzbudila veliko pozornost publike, saj po 70 ih letih odstira zamolčani del narodove zgodovine. Programsko vodstvo jo je previdno uvrstilo v pozen večerni, skoraj nočni programski pas, kar je naletelo na slabo voljo tistih, ki so Pričevalce pričakali z navdušenjem, hkrati pa je Možinova serija povzročila revolt druge strani, ki z množično podpisanimi peticijami protestira zoper potvarjanje zgodovine in razdvajanje slovenskega naroda, kot so v peticijah zapisali. Na videz pozabljeni nasprotja so znova vzplamtela, nacionalni Televiziji z očitki ne skopari ne ena ne druga stran. A projekt se zdi pogumno zastavljen, žal v tehničnem in produkcijskem pogledu nedopustno skromen, beraški, improviziran, posnet ad hoc, zunaj PPN. Tudi zunaj katerega koli uredništva! To je seveda velika pomanjkljivost, saj bi se brez večjih posegov lahko izognili nekaterim pričevanjem, razumljenih kot pretirano napadalnih in neobjektivnih, ki nas zato ponovno razdvajajo in vznemirjajo, kar je v nasprotju s programskimi standardi in etičnimi načeli javne radiotelevizije. Načelo pluralnosti zdaj seveda terja, da gledalci dobijo priložnost, da prisluhnejo tudi pričevanjem protagonistov drugih nazorov in zgodovinskih izkušenj. Pomislek, češ da smo drugo plat poslušali ves čas po drugi vojni, je varljiv, saj generacija mladih do 30, 35 let te priložnosti, razumljivo, ni imela.«
/Avgust 2014/

Odziv na neustrezen odgovor urednice o kriterijih za umestitev prispevkov v rubriko MMC priporočila:

»Urednica ni odgovorila na vprašanje, s čimer je, žal, posredno odgovorila, da je nezaupanje pritožnika v ustrezno profesionalnost delovanja uredništva upravičeno. Ravno po pojasnilu uredniških kriterijev je pritožnik namreč spraševal. Seveda ne gre za eksaktno merjenje, vendar bo dober urednik kriterije, ki jih zastopa, vedno znal predstaviti, če seveda niso zgolj plod osebno nepremišljene politike. Žal je urednica celo uporabila pogosto "ad hoc" navrženo besedno zvezo "uredniška politika". Ne trdim, da si pritožnik (ne poznam vsebine njegovih zapisov) zasluži propagando svojega bloga v rubriki »MMC priporočila«, vendar pa je zagotovo vsak člen javnosti upravičen do pojasnila o kriterijih, na podlagi kakršnega lahko nadgradimo mnenje o profesionalnosti delovanja portala.
/September 2014/

Odziv na odgovor urednice in protest pritožnikov na prispevek televizijske novinarko o domnevnem podkupovanju volivcev pred občinskimi volitvami v Piranu:

»Sam poskušam razumeti obe plati zgodbe, ki se obe zdita premalo utemeljeni. Če je res, kar je objavila naša koprsko sodelavka, je dogodek vreden najhujše obsodbe in po

predvajanju v Dnevniku bi se bila morala nemudoma odzvati policija, a se očitno ni. Oba pričevalca s svojimi obtožbami o podkupovanju lahko resda vzbujata dvom v svojo verodostojnost, lahko pa da je tudi res, kar trdita. Tu je treba jasno reči, da se je novinarka prehitro zadovoljila z obtožbami; poklicna merila in načela novinarske etike so tu nedvoumna: sporočilo mora ustrezati dejstvom, ne sme biti zavajajoče ali neresnično, novinar mora skrbno preveriti vse podatke in celovito predstaviti vse okoliščine. Izogniti se mora vsemu, kar lahko spodbudi domnevo, da je pristranski ali pod vplivom druge strani. Teško pa komentiram posredovanje programske svetnice Danice Cmrečnjak pri koprskih urednikih, upam, da ji je šlo predvsem za ohranjanje dobrega ugleda javne radiotelevizije. Na koncu moram poudariti, da javnost ni dobila celovite informacije, ostala je v dvomu, komu naj verjame: pričevalcem ali pritožnikom, kar je pri vsem ne nazadnje le kolateralna škoda, pravo škodo je morda utrpel kandidat, obtožen, da podkupuje, ali pa nacionalka, ki je s tem izgubila nekaj svoje verodostojnosti.«
/Oktober 2014/

Odziv na odgovor urednice Informativnega programa TVS na pritožbo o zgrešeni strukturi Dnevnika:

Spoštovana kolegica, prebral sem protest gledalca S.Z. in Tvoj odgovor. Moje skromno mnenje je, da struktura Dnevnika kot tudi izvedba nista bili najboljši. Prva je bila na sporedu slaba banka, v bistvu nič novega (že videno na Pop TV), večino hudih obtožb je kasneje v Odmevih Mansson zminimiziral! Današnje Delo ima informacijo o DUTB šele na 9. strani. Demonstracije v ZDA – ok, obisk nemškega predsednika Gaucka bi moral biti pred DUTB, poleg tega je bilo poročilo premalo atraktivno, nič boljše, kot smo jih delali v mojem času, tudi poročevalec bi bil lahko kakšno uveljavljeno novinarsko ime, s čimer bi nacionalka dogodku dala večjo težo. Obisk papeža v evropskem parlamentu je urednica uvrstila na 15. minuto, njegov bistveni stavek je prebrala kar voditeljica, prispevek pa sta komentirala (v Dnevniku!) dva slovenska evroposlanca, bolj logično bi bilo, da to storita v Odmevih. In na koncu še o voditeljici oziroma o kadriranju voditeljice: to je Dnevnik, ne Intervju, voditeljev ne morete kadrirati z bližnjim planom. Brez zamere, stvar lahko prediskutiramo, če meniš, da nimam prav.
/November 2014/

Odziv na pritožbe nad vodenjem pogovora z Janezom Janšo na Slo 3:

»Naknadno sem si ogledal omenjeni pogovor z Janšo. Problem po mojem mnenju ni intervjuvanec, saj gre za liderja opozicije in poslanca DZ, pač pa spraševalec, ki Janši v nobenem trenutku ni bil dorasel, celo več, bil mu je povsem podrejen, postavljal je nenatančna vprašanja in se je pustil prekinjati in podučevati. Politik Janševega kova mora ob nastopu na javni radioteleviziji nasproti sebe imeti suverenega, enakovrednega voditelja pogovora, ki mora ob določenih trditvah intervjuvanca odreagirati in mu seveda zastavljati zahtevna in tudi kritična vprašanja. To kolega Veselič seveda ni, »janša« se mu je zdaj zgodil že v drugo, pri čemer je treba jasno reči, da je krivda izključno na strani urednika oddaje oziroma programa.«
/November 2014/

Odziv na kritiko in odgovor o intervjuju s Petrom Čeferinom na Slo 3:

»Prebral sem Vašo kritiko pogovora in odgovor, ki Vam ga je posredovala urednica na Slo 3. Vaša kritika, spoštovani gospod G., zadeva bistvo: pretirano poseganje spraševalke v odgovore intervjuvanca, kar je bilo gotovo moteče. V pismu ste diplomatsko navrgli, da se ne spominjate dobro, ali sem tudi jaz v svojih intervjujih počel enako kot voditeljica pogovora z gospodom Čeferinom. Seveda sem, a ne tako nasilno in preženeče, le da sem se te manire v zadnjih letih delovanja skorajda otresel. Intervju, kot ga razumem, ni zgolj postavljanje vprašanj in čakanje na odgovor, je tudi izmenjava mnenj, stališč, tudi konflikt, če hočete. A voditelj se mora vseskozi zavedati, da je osrednja figura na sceni gost, intervjuvanec. On je tisti, ki nam posreduje odgovore, stališča, zgodbe, izkušnje. Juvanova je v določenih trenutkih pretiravala, gosta sekala, po nepotrebem načenjala druge teme. Treba pa je tudi reči, da tak način oddajo naredi dinamično, napeto, zanimivejšo. Dr. Čeferin, stari izkušeni maček, ki ve, kako z novinarji, je to njeno početje sprejemal naklonjeno, z nasmehom, s strpnostjo in na koncu pri gledalcih požel vse simpatije. Morda ste bili, gospod G., v oceni oddaje in voditeljice nekoliko preostri, nenaklonjeni. Sem pa Vašega pisma strašansko vesel, **takšni naj bodo odzivi gledalcev**, ne pa neka aprioristična pritoževanja, ki jim najpogosteje botruje vreme, pa še kak drug naravni pojav. Vesel bom, če se boste še oglašali, tudi na tale moj odgovor.«
/November 2014/

Odziv na protest uporabnika spletnega portala MMC A.K. nad naslovom in vsebino članka, ki naj bi domnevno vseboval elemente pedofilije:

»Novinar je vedno odgovoren, kako obravnava in se odziva na izjave in dejanja drugih, ki jih vključuje v prispevke! Poskus izogibanja odgovornosti s pojasnili, da je neka izjava pač citat nekoga drugega, je nesprejemljiv in neprofesionalen. Novinarka se je popolnoma sama odločila, s kakšnim naslovom bo prispevek okrasila. Torej naj za svojim ravnanjem tudi profesionalno stoji in pojasni, zakaj se ji je zdel takšen pristop sprejemljiv, ali pa naj se opraviči, če je želela zgolj opremiti prispevek s pop provokativnim naslovom, da bi privabila čim več pozornosti, sama pa očitno ne ve točno, zakaj bi bil takšen pristop dober, razen za izrazito komercialen namen, neodvisno od vprašanja etike. Postopala je enako lastnikom in opremljevalcem obravnavane slaščičarne, ki jim je mar le za dobiček. Vendar od novinarjev pričakujemo precej več kot od prodajalcev tega in onega na trgu. Za začetek pričakujemo sposobnost refleksije ter intelektualno in družbeno odgovornost, na primer!«
/November 2014/

Odziv na dopisovanje gledalke T.K. z voditeljem Odmevov o nasilju na OŠ Deskle:

»Nikoli ni bilo poročano, da je nasilen ves razred, ampak da gre za deset učencev, ki so se v preteklosti (predolgo brez rešitve) že izkazovali kot nasilni. Skupina desetih nasilnikov je že zelo velika skupina za en razred. Gospa izgubi veliko besed z zatrjevanjem o svoji netoleranci do nasilja, a hkrati vedno znova, tudi tokrat (o tem je bilo poročano s posneto izjavo gospe), poudarja, da so desetletni napadalci želeli sošolca poslati iz razreda, a je nastal

pretep, ker se je uprl. Njeno pojasnilo izpade, kot da bi se ji zdelo logično in utemeljeno, da vrstniki nekoga pošiljajo iz razreda in da se vname pretep, v kolikor tarča izločanja ne uboga nasilnih otrok. Skratka, gospa z ničimer ne utemelji in ne dokaže, da bi bilo poročanje napačno. To le zatrjuje. Za piko na i pa si privoščiti še pasivno grožnjo, češ da bi mediji s poročanjem lahko sprožili takšno tragedijo, kot se je zgodila v primeru ravnatelja iz Maribora.«
/December 2014/

Komentar na izjavo enega od programskih svetnikov na Varuhovo kvartalno poročilo, da se oglašajo samo jezni gledalci:

»To, o jeznih gledalcih, si zasluži kratek komentar. Morda bi kdo pripomnil: "Duhovit programski svetnik!«. A v resnici se nam tedaj težka piše. Kakšna pa naj bo oseba, ki se loti pisanja pritožbe, drugačna kot jezna?!!! Bi gospod želel zgolj omedlno jamranje? Še premalo (Slovenci na sploh) so jezni, glede na to, da so njihove kritike v praksi ignorirane. Pa še vedno ne vzrojijo in potrpežljivo prenašajo ignoranco ter pokorno plačujejo prispevek, ker ga morajo plačevati, da bi sploh lahko imeli kakršen koli TV program. Bridka šala, ki se ji verjetno programski svetniki lažje od gledalcev prijazno in zelo nejezno smehljajo. Je pa res, da med jeznimi obstajajo razlike. Nekateri so globoko frustrirani in pišejo neumestne pritožbe kot osebni ventil za sproščanje, drugi so dejansko jezni na stvar, zaradi katere se oglašajo. Razlogi za jezo so pa spet v utemeljenosti in neutemeljenosti različni. Tisti, ki niso jezni, se ne oglašajo, ker ne premorejo notranje motivacije. In takšna je še vedno večina.«
/December 2014/

Odziv na pritožbo gledalca J.Š. in na odgovor urednika KUP o nevzdržno slabi zvočni podobi filma Zapelji me:

»Odgovor o trudu vseh vpletenih, in celo trditev, po kateri naj bi bilo s strani stroke odločeno, da je zvok primeren za predvajanje, se mi zdi zaskrbljujoč, saj je bil zvok pravzaprav katastrofalen in za 21. stoletje sramota slovenski filmski umetnosti. Za koga in v katerem času naj bi bil torej zvok primeren? Kakšna stroka pa je to? Zelo, zelo težko je bilo razumeti govor igralcev in če si zvok ojačal, je bilo le še slabše, saj je vse skupaj le še bolj donelo, bučalo in šumelo. Na tak način z umetniško zvrstjo pač ne moreš priti niti čez prve planke, ker že pri osnovni obrti izpade vse skupaj amatersko. Gledalci, ki podpirajo slovenski film, bi pričakovali malo več samokritike, ki bi vodila k prepoznavanju problema in potem morda celo k izboljšavam. Če želi naša stroka na tem področju še več zavijanja z očmi in skrajnega nespoštovanja slovenskega filma s strani občinstva, pa le tako naprej.«
/December 2014/

Odziv na množico kritik na račun komentatorja ženskega alpskega smučanja M.A.:

»Kritike komentiranja ženskega alpskega smučanja se vlečejo že vso letošnjo sezono, v novembrskih odzivih je prispelo 13 pritožb, zdaj, decembra pa kar 44, zato menim, da bi generalni direktor in odgovorni urednik športnega programa javnosti prek ekrana morala

Varuhovi blogi

Kot Varuh sem se s svojimi opombami in komentarji odzval vsakič, ko sem presodil, da je to potrebno, z nujno distanco do javne radiotelevizije, kar v hiši ni bilo vselej sprejeto s pričakovano širino in samokritičnostjo. Na dogodke in pojave, povezane z dogajanjem na javni radioteleviziji, sem se odzival z blogi na svoji spletni strani, in občasno, ko je bila tematika širšega družbenega pomena, tudi s kakšno kolumno na spletnem portalu MMC. V nadaljevanju objavljam nekaj primerov.

Ste opazili? - blog

*Prenovljeno spletno stran Varuha? Je lepša in preglednejša in prinaša dva nova zavihka: ODZIVI IN ODGOVORI in VARUHOV BLOG. V zavihku **Odzivi in odgovori** bodo objavljeni odgovori direktorjev, urednikov in vodij služb na pomembnejše pripombe in pritožbe gledalcev, poslušalcev in uporabnikov spletnega portala MMC. In morebitni odzivi pritožnikov na te odgovore. Majhno novost boste opazili tudi v rubriki **Oddaja pritožb preko spletnega obrazca**, kjer sprašujemo, če vas pri obdelavi podatkov lahko podpišemo s polnim imenom. V prenovljeni spletni strani uvajamo, kot rečeno, še en nov zavihek - **Varuhov blog**, ki za Varuha pomeni možnost, da javnosti posreduje nekatera pojasnila in svoje videnje določenih problemov, ko gre za nespoštovanje pravic gledalcev, poslušalcev in uporabnikov portala MMC ali za morebitne neupravičene zahteve, naslovljene na Varuha ali na javno radiotelevizijo.*

Tovrstnih primerov se je v zadnjih mesecih zvrstilo kar precej. Posamezniki ali skupine tako od Varuha, na primer, zahtevajo, naj pri programskem vodstvu hiše izposluje določene programske in kadrovske spremembe, poišče neko posneto, a neobjavljeno gradivo, uredi izbris plačevanja RTV prispevka, doseže, da Radio in TV določenih politikov ne bosta vabila v svoje oddaje, in tako dalje. So pa tudi posamezniki, ki bi svojo slabo voljo spričo slabih političnih in gospodarskih razmer v državi ali spričo premalo atraktivnega radijskega in televizijskega programa najraje naprtili na ramena Varuha, včasih tudi nespoštljivo. Tu se kajpak komunikacija ustavi, takšen je, kot mi je znano, tudi princip delovanja Varuhinje človekovih pravic.

Varuh je poklican, da zagotavlja spoštovanje pravic javnosti, spoštovanje poklicnih in etičnih meril v programih RTVS in nikakor ne more biti rezervna telefonska številka, ki jo pokličeš, ko se pravi naslovniki ne odzovejo.

Dobro ste delali! - blog

So dnevi, ko na naslov Varuha pravic gledalcev, poslušalcev in uporabnikov portala MMC prispe komaj kakšno sporočilo, so pa obdobja, ko sporočila kar dežujejo. V teh dneh mi v tem pogledu res ni bilo dolgčas. Sporočila so prijazna, manj prijazna, kritična in tudi sovražna. Državljeni se pritožujejo nad pristranskimi oddajami, pretiranemu ponavljanju oddaj, nesorazmerju med govorom in glasbenim ozadjem, nad pretiranim številom oglasov, nevšečnimi voditelji in športnimi komentatorji in tako naprej. Nekateri pritožniki iščejo dlako v jajcu, drugi spet od Varuha zahtevajo, da spravi v red RTV hišo, zamenja nekaj vodilnih ljudi ali pa naj odstopi. Torej Varuh kot hitri servis, hišna palica in terminator!

V redu, nekaj od tega Varuh lahko tudi dejansko uredi, odvisno pač od odzivnosti hišnega vodstva, uredništev in posameznih služb. Varuh nikomur ne ukazuje, nikogar ne kaznuje, terja le pojasnila, zakaj v tej ali oni oddaji niso bila spoštovana poklicna merila in načela novinarske etike, naloga urednikov in vodij služb pa je, da ponavljanja opaženih nepravilnosti ne dovolijo več. Seveda pa gledalci, poslušalci in uporabniki spletnega portala iz različnih vzrokov, tudi zaradi slabe volje spričo neobetavnih gospodarskih in političnih razmer v državi, kot sokrivca za krizo in revščino zaznavajo javno radiotelevizijo.

Vsake toliko časa v sporočilih naletim tudi na pohvalo, namenjeno posameznikom ali oddajam. Tega sem vesel, kot bi pohvalo dobil sam. Toda v teh dneh, ko je državo prizadejala ledena ujma, kakršne ne pomnimo, na Varuhovem naslovu nisem zasledil nobene pohvale. Pohvale za požrtvovalne električarje, gasilce, pripadnike civilne zaščite. In pohvale za prav tako požrtvovalne televizijske in radijske reporterje in snemalce, ki v naše domove, dan za dnem, noč za nočjo, s sliko in besedo prinašajo dramatične zgodbe o trpljenju in solidarnosti.

*Bilo bi zares lepo, če bi gledalci in poslušalci za trenutek pozabili na naše napake in napakice, in bi namesto kritike v sporočilih novinarjem in snemalcem zapisali: **Dobro ste delali!***

Saj dovolite, dragi sodržavljeni, ki nas gledate in poslušate, da to namesto Vas storim jaz, varuh Vaših pravic. /Februar 2014/

Orkester za 29 solistov? /Sklepna seja Programskega sveta RTVS/

Včeraj so se na zadnji seji tega sklica sestali člani Programskega sveta RTVS, ki so potrdili nekaj formalnih reči, na dnevnem redu pa so se, mimo dnevnega reda, znašli tudi sklepi Komisije za informativne programe, sprejeti v petek. Komisija se je tedaj seznanila z zahtevo Varuha pravic gledalcev, poslušalcev in uporabnikov spletnega portala MMC, naj Programski svet spoštuje svoja nekajkrat potrjena stališča o obveznosti direktorjev, urednikov in vodij služb, da Varuhu oziroma javnosti ažurno odgovarjajo na pritožbe o kršitvah pravic, saj zdaj njihovi odgovori zamujajo tudi do tri tedne, kar je nesprejemljivo. Komisija je nadalje ugotovila, da odgovorni uredniki ne spoštujejo stališč Programskega sveta o rednih terminih na TV, Radiu in MMC, kjer bo Varuh javnosti lahko poročal o svojem delu. S temi ugotovitvami je na včerajšnji seji seznanila svetnike in predlagala, da jih Programski svet potrdi kot svoje sklepe.

Seveda so ljudje iz vodstva v tem zaznali napad na svoj del odgovornosti in so nemudoma zavpili: »Primate tatu« in s tem preusmerili pozornost drugam, na tistega, ki je svetnike opozoril na nespoštovanje sklepov Programskega sveta, torej na Varuha, in sprožili umetno dilemo, koliko

programskega časa naj bi Varuhu vendarle dali na voljo, čeprav je bilo vse to že zdavnaj dogovorjeno, ne pa tudi uresničeno. Nekateri svetniki so tako zastavljeno razpravo zagrabili z vsemi štirimi in iz resnega vprašanja ustvarili burko. Na koncu so vendarle z veliko večino izglasovali ponujene sklepe Komisije za informativne programe. Za Programski svet tega sklica je bila seveda zadeva čista formalnost, saj je večini potekel mandat.

29 članski zbor, ki se poslavlja, je v času, ko je koncertiral, dokaj spretno krmaril med interesi hiše in interesi organizacij in združenj, od koder so svetniki prišli. Na sejah, ki sem jim kot Varuh prisostvoval, je bilo zelo očitno to, da so kot posamezniki nastopali odprto, lucidno, pogosto tudi zelo kritično do hiše in do vodstva, praviloma pa so na koncu izglasovali sklepe, ki največkrat niso zrcalili poteka razprave, so pa ohranjali obstoječe stanje, celo status quo. Vprašanje delovanja Varuha ponazarja razkorak med tistim, kar je bilo na svetu sprejeto, in tistim, kar se potem ni zgodilo, podobnih primerov pa je nebroj. Iz bližnje preteklosti bi kazalo spomniti še na izrazitejši primer, ko je svet z večino glasov od vodstva hiše nekaj zahteval, nato pa, čez čas, glasoval povsem drugače.

Če bi potegnili vzporednico med našim programskim svetom in manjšim orkestrom, bi se morda pokazalo, da 29 članski programski svet RTVS odlično deluje kot orkester solistov, kot zbor pa vse prej kot ubrano. Politika in strankarski interesi so, žal, vsepovsod okrog nas.- A vedno in vsakič v imenu civilne družbe! /Januar 2014/

Gospod Maher in njegova pravica - blog

»Spoštovani (Varuh),

danes v jutranjem programu na vsako polno uro objavljate prispevek o podelitvi nagrade vaši novinarki Eugeniji Carl, kjer v prispevku trdite, da je poleg ostalih zaslug nagrado dobila zaradi razkritja, da je bil Igor Maher črnograditelj. Zahtevam, da takoj prenehate s to lažno obdolžitvijo, sicer bom prisiljen uporabiti druga pravna sredstva. Igor Maher.«

Zadevo je preverila dežurna urednica in ugotovila, da so novinarji informacijo povzela po utemeljitvi nagrade za Slovenko leta v reviji Jana, njene navedbe pa posebej niso preverjali, kar so samokritično razumeli kot svojo napako. Pritožniku, gospodu Maherju, sem tako tudi odgovoril, v dobri veri, da TVS popravlja krivico, storjeno v jutranjih poročilih.

Mar je torej kolegica Eugenija Carl priznanje prejela tudi za nekaj, kar se zdaj kaže kot neresnica? Pobrskam po spominu in dokumentaciji in ugotovim, da je gospod Maher v resnici sezidal hišico v Seči brez dovoljenj, na črno, in moral zaradi tega lani že nekaj dni po imenovanju zapustiti položaj ministra za infrastrukturo in prostor. Torej je svojo nelegalno zidarsko raboto z odstopom priznal, zdaj, po slabem letu pa zgodbo obrača sebi v prid, in novinarki, ki je s posnetki dokazala, da je že v vlogi ministra z neresnicami zavajal celotno slovensko javnost, grozi s sodiščem in na javni televiziji zahteva opravičilo in popravek za trditev o črni gradnji, ki so si jo gradbeni inšpektorji po njegovem očitno izmislili, in je začuden, ker nekritično verjamemo posnetkom Seče iz zraka, kjer pred njegovim nakupom zemljišča njegove hišice, kleti, kot pravi, še ni bilo.

Gospod Maher je, žal, slabo izkoristil svojo pravico do odgovora oziroma popravka in je s svojimi navedbami zavajal nacionalno televizijo in jo poskušal izkoristiti za prikrivanje dejanskega stanja, tudi z namenom, da odvzame del sijaja na odličju Eugenije Carl, Slovenke leta.

Ministrski položaj po Igorju Maherju je, zanimivo, dobil Samo Omerzel, po logiki stvari pa bi ga bil lahko tudi Marko Jaklič iz Sela pri Polhovem Gradcu... /Januar 2014/

Kdo ureja Tarčo? – Blog in kolumna na MMC

Uredniki Televizije Slovenija. In nihče drug ! Mar res? Tarča, minuli četrtek, se je sfižila, ker so uredniki dovolili, da se jim v njihovo delo in pristojnosti vtikajo politiki. Zgodilo se je to, in ne prvič, da so sestavo Tarče pogojevali povabljeni. Potem ko v oddajo o zadolževanju in razdolževanju Slovenije nista prišla ne zdajšnji ne eden prejšnjih finančnih ministrov, je vabilo sprejel predsednik SDS Janša, ki pa je sodelovanje pogojeval z nastopom nekdanjega državnega sekretarja Širclja. Uredniki so pogoj sprejeli in povabili oba. In tu se je sprožil vrtiljak novih pogojevanj in zavračanj sodelovanja v Tarči, kar je imelo za posledico to, da se je oddaja začela s polurno zamudo, nato pa smo v studiu poldrugo uro poslušali samo dva udeleženca. Ne spomnim se, da bi bila zasedba v kakšni tovrstni oddaji kdaj tako zdesetkana in da bi tako dolgo čakala, če bo še kdo prišel.

Tisti, ki svoj nastop pogojuje z nenastopom tega ali onega, ima seveda v glavi zelo jasen cilj, ki mu kajpak lahko oporekamo legitimnost, ne pa tudi legalnosti, in poskuša izsiliti postavitev, ki mu prinaša največ koristi. Uredniki, ki morajo seveda od vsega začetka igrati odprto igro, vsakemu od povabljenec navesti vsa imena sodelujočih, niti za trenutek ne smejo dopustiti pomožnega »urednikovanja«, ki ga s svojimi argumenti ponuja kdo izmed udeležencev. V pripravi četrtkove Tarče se je očitno zgodilo nasprotno, uredniki so nekritično popuščali in na kocu ostali tudi brez tistega, ki je svoj nastop v oddaji pogojeval z nastopom še enega člana svoje stranke.

Kot rečeno, se to v naši hiši ni zgodilo prvokrat. Spomnim se, ko je v devetdesetih letih takratni predsednik države »izrazil željo«, da bi pogovor z njim vodil njegov prijatelj, sicer zelo ugleden novinar. Kakšno leto kasneje je predsednik vlade z najdaljšim stažem od vodstva naše hiše zahteval, da mu večer pred interpelacijo omogočimo enourni intervju; tega kot urednik nisem mogel dopustiti, ne glede na posledice. Jeseni leta 1991, ko sem bil nekaj tednov odsoten, je razpadla Slovenska demokratska zveza. Sprti strani nista hoteli skupaj nastopiti v oddaji Žarišče in sta zahtevali vsaka svoje Žarišče in to isti večer. Ljudje, ki so tedaj vodili zavod in Svet RTVS, so to dovolili in dopustili enega največjih zdrsov neodvisnega televizijskega novinarstva. In še primer iz konca devetdesetih: že tedaj zelo mogočni Zoran Janković si je pri televizijskem vodstvu, proti moji volji, izposloval neposreden televizijski prenos 50-letnice obstoja Mercatorja!

Novinarsko in uredniško delo ne dovoljuje nikakršnega popuščanja in pogojevanja s strani ljudi znotraj hiše ali zunaj nje. Ko popustiš enkrat, si že popustil tudi drugič in tretjič. Novinarji in drugi ustvarjalci radijskih in televizijskih programov morajo biti pri svojem delu neodvisni in so dolžni ohranяти avtonomijo novinarskega poklica. Tudi za ceno, da stoli za povabljene v studiu ostanejo prazni. V tem primeru je treba gledalcem ali poslušalcem nedvoumno pojasniti, zakaj nekdo v oddaji ne sodeluje. V naših poklicnih merilih jasno piše, da se je treba izogniti vsemu, kar lahko spodbudi upravičeno

domnevo, da je novinar ali javni zavod pristranski ali pod vplivom neke skupine, ne glede na to, ali je ta ideološka, politična, finančna, socialna, verska ali kulturniška. /Februar 2014/

Janša gor, Janša dol! - blog

Zgolj naključje je, da je bil prvak opozicije Janez Janša včeraj v središču pozornosti tako na Radiu kot na Televiziji.

Najprej je bil »navzoč« v Studiu ob sedemnajstih, ko so analizirali nedeljske volitve za evropski parlament. Med trojico komentatorjev, zanimivo, ni bilo nobenega z desne, in ko je nanesla beseda o prvaku opozicije, ni bilo ni bilo nikogar, ki bi Janšo vzel v bran. Nič nenavadnega torej, da se je Varuhu pritožilo nekaj poslušalcev, ki so opozorili na nespoštovanje poklicnih meril in programskih standardov, to je na načelo uravnoveženosti sporočanja, ki ga je uredništvo zanemarilo.

Janez Janša je bil osrednji akter tudi v večerni oddaji Dosje na prvem programu Televizije Slovenija, v kateri je avtor, Jože Možina, z zgodovinske razdalje dvajsetih let odkrival še zadnje tančice tako imenovane afere Depala vas. Seveda se je tudi po tej oddaji oglasilo nekaj gledalcev, ki so razburjeni zaradi »enostranskega« prikazovanja dogodkov, ki so iz vlade odnesli takratnega obrambnega ministra, in javni radioteleviziji v občutljivem predvolilnem času očitajo politično navijaštvo in nepripravljenost, da afero objektivizira in osvetli z vseh zornih kotov.

Na naslov Varuha je prispelo tudi nekaj sporočil, v katerih gledalci negodujejo nad medijskim pojavljanjem prvaka opozicije glede na to, da je pravnomočno obsojen.

Kaj je zdaj prav in kaj narobe? Janez Janša je predsednik največje parlamentarne stranke, ki je resda pravnomočno obsojen, ni pa izgubil političnih pravic in pravic javnega nastopanja. Če ga uredništvo informativnega programa želi vprašati kar koli, kar bi zanimalo širšo javnost, ga bo seveda to tudi vprašalo. Njegovo pojavljanje na javni radioteleviziji v takih primerih ni sporno, sporno bi bilo, če bi bili njegovi nastopi pretirani, prepogosti in očitno naklonjeni, nekritični, morda tudi v kontekstu prihajajočih volitev. S tega vidika je dosje o Depali vasi morda nekoliko vprašljiv, ne toliko zaradi vsebine, ki satanizira Janševe politične nasprotnike, temveč zaradi datuma predvajanja. 20 letnica je bila marca, ne pa konec maja. /Maj 2014/

TVS: Ob sobotah zaprto! - blog

Osrednja slovenska Televizija je minuli teden v naše domove posredovala pretresljive posnetke poplavljenih vasi; tako smo gledalci v četrtek lahko neposredno spremljali prizadevanja civilne zaščite in gasilcev v Brestu in poslušali pogovor z ižanskim županom Cimpermanom, naslednji dan pa se je ekipa jutranjega programa oglašala še s Cerkniškega. Pohvala oddaji Dobro jutro, gasilcem in vsem drugim, ki so se spopadali z naraščajočo vodo in niso čakali, da bo to namesto njih storil kdo drug.

Potem pa je prišla sobota. Dež ponoči ni pojenjal, razmere so se za poplavljen območja še poslabšale, ponekod dramatično. A to smo gledalci TVS lahko le slutili. Videli pač ne. Kajti ob sobotah in nedeljah oddaje Dobro jutro ni v shemi predvajanja. Lahko smo gledali otroški program, ponovitev

Tarče in kasneje ponovitev nogometne tekme Dinamo:Salzburg, o poplavih pa ničesar. Vse do 13.00, ko je na vrsti prva informativna oddaja.

Na srečo sta tu dobri stari Radio in MMC, Televizija se pač ni odločila za posebna jutranja Poročila, kar ne bi bil kakšen poseben napor in finančen zalogaj: voditelj v studiu, na terenu pa avtomobil, snemalec in reporter.

Četrty člen Zakona o RTVS nedvoumno določa, kaj vse sodi v delokrog javne radiotelevizije: med drugim mora zagotavljati informacije o pomembnejših vprašanih varnosti ljudi, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter obrambe države ter posredovati nujna obvestila v zvezi z ogroženostjo ljudi, premoženja, kulturne dediščine in okolja.

Torej Zakon in morda še bolj javni interes sta imperativ, ki jasno določa, kaj bi bila morala Televizija Slovenija storiti minulo soboto in nedeljo. Vendar tega ni storila.

Ker je pri nas ob sobotah in nedeljah zaprto.

/November 2014/

Interregnum* - blog

V sinočnji Tarči je nastopil predsednik države Borut Pahor. V protokolarni vili Podrožnik. Nasproti mu je sedel moj spoštovani kolega Boštjan Anžin, dolgoletni dopisnik iz Berlina, zdaj že nekaj časa voditelj Tarče. V ozadju klavir. Pogovor naj bi, tako pravijo viri v hiši, pravzaprav peljala dva voditelja, a na koncu je ostalo le pri enem. Tudi v redu, sploh še, ker tudi Anžin ni imel ravno veliko dela. Predsednik je odgovarjal na dolgo in široko, tako, kot smo bili vajeni pri vseh dosedanjih predsednikih Republike. Kamera je voditelja oddaje nekajkrat ujela, ko je zaprepaščeno strmela v sogovornika, čakajoč na »pink ponk«, kjer naj bi se na hitro izmenjavala vprašanja in odgovori; človek je pač prišel iz širnega sveta, kjer dolgih predsedniških monologov v glavnem ne predvajajo več. A naš predsednik vztraja pri tradiciji, predvsem pa pri formi, nekoliko manj pri vsebini.

V soboto zvečer smo na našem 3. programu spremljali pogovor Boštjana Veseliča s poslancem in prvakom opozicije Janezom Janšo. Ista zasedba je nastopila že pred meseci, na istem programu. Osnovna ugotovitev, takrat in to soboto, je tudi ista, enaka. Voditelj niti približno ni bil enakovreden sogovornik svojemu gostu. Njegova vprašanja je politik popravljal, ga prekinjal, mu sem in tja tudi prisluhnil, a ga komajda jemal resno. Prišel je zato, da je povedal tisto, kar se je bil namenil. Ne glede na vprašanja.

Vprašanje je, kaj je zdaj vloga javne radiotelevizije, tako imenovanega javnega servisa. Da servisira politike, pleše po njihovih taktih, jim popušča in prepušča iniciativno, dominacijo? Kaj se je zgodilo s Tarčo? Iz oddaje, ki je gospodarstvenikom in politikom natikala uzde, jih postavljala tja, kamor sodijo, smo sinoči dobili dva pogovora, dva, ker predsednik ni bil zato, da pogovor traja poldrugo uro, kolikor znaša dolžina Tarče. Hiša je s tem storila precedens, da malo takih. Predsednike Republike in predsednike vlade smo v minulih dveh desetletjih gostili praviloma v posebnih oddajah, po navadi ob koncu leta, občasno tudi v Intervjuju. V domačem studiu in ne v tem ali onem protokolarnem objektu. Mar to pomeni, da bo predsednik vlade zdaj nastopil v terminu najbolj gledane oddaje Tednik? – In

pogovori z Janezom Janšo? Vedno zgolj na 3. programu, tako, mimogrede? Čemu ne na Prvem? Mar na Televiziji Slovenija ni voditelja, s katerim bi se hotel prvak opozicije pogovarjati in pristaja le na določen krog spraševalcev?

Čas je, da nova direktorica Televizije Slovenija udari po mizi in stvari spravi v red. Čas interregnuma na javni radioteleviziji je definitivno končan.

Lado Ambrožič, Varuh pravic gledalcev in poslušalcev

**stanje v državi po prenehanju dotedanje vlade, oblasti in pred začetkom nove; medvladje /December 2014/*

Varuhova poročila

V letu 2014 sem kot Varuh za Programski svet RTVS pripravil Letno poročilo za leto 2013, dve kvartalni poročili za obdobji januar – april in maj – avgust, na Programski svet pa sem naslovil tudi dve poročili, skupaj z oceno, o spornem ravnanju akterjev na Slo 3 in na Prvem programu Radia Slovenija, ki ju objavljam v nadaljevanju.

Varuhovo poročilo Programskemu svetu o domnevnem cenzuriranju oddaje *Kako je delovala udba*; Slo 3, december 2014,

Spoštovani

Na naslov Varuha so prispеле tri podpisane pritožbe z očitkom, da je bilo premierno predvajanje pogovorne oddaje na Slo 3, konec decembra 2014, z dvojico hrvaških političnih zapornikov in nekdanjim pripadnikom udbe v sosednji državi, skrajšano za nekaj minut in to ravno v delu, ki govori o Zdenku Roterju in Milanu Kučanu.

Avtor oddaje Boštjan Veselič v ustnem poročilu Varuhu pojasnjuje, da so del pogovora ob premiernem predvajanju skrajšali zaradi težav s podnaslavljanjem, kasneje, ob ponovitvah, pa je bil pogovor emitiran integralno, torej tudi z odlomkom, ki je bil sprva izpuščen. Vodja MMC Luka Zebec navaja, da so skrajšano verzijo pogovora po naročilu uredništva Slo 3 zamenjali z daljšo, razlog za zamenjavo pa ni bil podan.

Vršilka dolžnosti odgovorne urednice Slo 3 Ljerka Bizilj je v pojasnilu reviji Reporter, Ministrstvu za kulturo in Varuhu pravic gledalcev in poslušalcev za neljubi dogodek prevzela vso odgovornost in na ta način zaščitila novinarja Veseliča, ki je ravnal neprofesionalno in s tem povzročil ogorčenje dela javnosti.

Na Varuhovo pripombo, da pojasnilo o pomanjkanju časa pri podnaslavljanju, zaradi česar je bil del pogovora izpuščen, ni verodostojno, saj je bil pogovor posnet v sredo, 24. decembra popoldne,

predvajan pa šele dva dni kasneje, kar pomeni, da je bilo časa za podnaslavljanje dovolj, Boštjan Veselič ni podal pisnega odgovora, ki ga je sicer obljubil.

Dvojica pritožnikov - Odbor 2014 in Vili Kovačič - sta Varuha pisno sporočila, da sta seznanjena z odgovorom Ljerke Bizilj in da njeno opravičilo ter prevzem odgovornosti spoštujeta in ocenjujeta kot pravilno potezo.

V skladu s 13. členom Pravilnika o delovanju Varuha pravic gledalcev in poslušalcev se zaradi avtorjeve neprofesionalnosti in enigmatičnosti nagibam k negativnemu mnenju, a spričo nedvoumnega opravičila urednice in njenega prevzema odgovornosti izrekam mnenje s pridržkom.
/Januar 2014/

Poročilo Programskemu svetu o neobjavi Duhovne misli 1. januarja 2015

Spoštovani

Na naslov Varuha je prispela pritožba gospoda D. V., ki v imenu Civilne iniciative za pravice verujočih očita vodstvu Radia Slovenija, da 1. januarja tega leta ob 6. uri in 50 minut na sporedu ni bilo oddaje Duhovna misel, ki jo 1. radijski program praviloma objavlja ob nedeljah in praznikih.

Odgovorna urednica 1. radijskega programa Darja Groznik v pismu Varuhu pojasnjuje, da ne zna odgovoriti, zakaj se je to zgodilo in navaja, da v podpis ni prejela srajčke s tekstom za Duhovno misel in je tako tudi ni mogla podpisati, poleg tega pa je bila zadnji dan v letu na dopustu, kolega pa, ki jo je nadomeščal, nima pojasnila. Navaja še, da tajnica, ki naj bi ji v podpis prinesla srajčko, ni povsem prepričana, če je bila srajčka sploh v šopu drugih srajčk za 1. program.

V.d. direktorja Radia Slovenija Miha Lampreht Varuhu pojasnjuje, da obžaluje, ker se je zgodil »programski zdrs« in da ne vidi racionalnega razloga, da Duhovne misli niso objavili.

Gospod Drago Vogrinčič pa, nasprotno, dokazuje, da oddaje Duhovna misel sploh ni bilo v sporedu za 1. januar 2015, prilaga kopijo radijskega sporeda, ki je bil objavljen že dva tedna pred novim letom in v njem zares ni Duhovne misli. Iz tega logično sklepa, da je bila odločitev, da oddaje ne objavijo, sprejeta zavestno in da so vsa naknadna pojasnila zgolj neprepričljivo izgovarjanje. Dodaja še, da je poteza radijskega vodstva eklatantna kršitev ustavnega načela človekovih pravic in pravne države in dokaz, da so verujoči za Radio Slovenija drugorazredni državljani in bo zato Civilna iniciativa za pravice verujočih o tem obvestila Svet Evrope in EBU.

Kot Varuh pravic gledalcev in poslušalcev RTVS sodim, da pojasnila odgovorne urednice 1. radijskega programa niso prepričljiva, izgovori o srajčki, tajnici in kolegu, ki jo je v odsotnosti nadomeščal, se zdijo naivni, neverodostojni in zato nični. Kot dolgoletni urednik in tudi novinar Radia Slovenija (Ljubljana) vem, da se ne more zgoditi, da določene oddaje in pripadajoče srajčke ni; tajnica ne more oditi domov, če ni pridobila vseh podpisov urednice oziroma namestnika. Bistveno pri vsem pa je dejstvo, da oddaje Duhovna misel sploh ni bilo v radijskem sporedu za 1. januar tega leta. Žal tudi dopis v.d. direktorja Radia Slovenija v ničemer ne kaže, da je imel gospod Lampreht resen namen ugotoviti dejanski vzrok za neobjavo Duhovne misli.

Dodajam, da so verski programi sestavni del programov javne radiotelevizije in da je, v skladu z Ustavo RS, ki zagotavlja pravico do svobodnega in neodvisnega obveščanja, kakršna koli oblika cenzure protizakonita in neetična; uredniki, ki zlorabljajo svoj položaj, ne morejo opravljati uredniškega dela na javni radioteleviziji (Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija).

Sklep: Kot Varuh pravic gledalcev in poslušalcev RTVS za navedeno kršitev izdajam negativno mnenje.

/Januar 2014/

Varuhova pisma

Pismo Programskemu svetu RTVS o pritožbi Civilne iniciative o preskromnih verskih vsebinah na Radiu Slovenija:

»Spoštovani programski svetniki! Ob sprejemanju PPN za leto 2015 je na naslov Varuha prispelo pismo gospoda D. V., člana **Civilne iniciative za spoštovanje programskih standardov in ureditve statusa uredništva za verski program na Radiu Slovenija**. Zadnja leta smo tudi sicer soočeni z argumentiranimi pobudami poslušalcev Radija Slovenija, ki opozarjajo, da so na Prvem programu Radija verujoči brez verskih oddaj in tako rekoč brez slovenske duhovne glasbe. Poslušalci poudarjajo, da so verske oddaje na **programu ARS getoizacija pravic verujočih**, zato zahtevajo, da Radio Slovenija spoštuje evropsko primerljivo programsko shemo, ki naj verujočim odmeri upravičeni delež na nacionalnem Radiu, predvsem na Prvem programu.

V podkrepitev svoje zahteve avtor pobude prilaga kopijo pisma, ki ga je **dr. J. J.** Programskemu svetu in vodstvu RTVS v zadnjih letih poslal že večkrat, a očitno brez uspeha. Vodja skupine in pobudniki za pravice verujočih nas seznanjajo, da so s strani vodstva Javnega zavoda in Programskega sveta obravnavani diskriminatorno, saj niti na elektronsko pošto niti na priporočena pisma ne dobijo odgovorov. O kršenju človekovih pravic na RTVS so obvestili **Urad varuhinje človekovih pravic**, ki je njihove pritožbe vključila v Letno poročilo 2013 in sicer na straneh 28, 29 in 30.

/September 2014/

Pismo generalnemu direktorju RTVS in predsedniku PS RTVS

Pozdravljeni

Včeraj so bili pri meni predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, ki so prišli izraziti razočaranje spričo njihovega neustreznega položaja na javni radioteleviziji. Prizadete in neenakopravne so se počutili zlasti ob nedavnih **državnozborskih volilnih oddajah**, ki so jih lahko ustrezno spremljali šele z dveurnim zamikom na Slo3. Gluhi in naglušni poudarjajo, da so tudi oni volivci, zato imajo pravico, da so ažurno in kakovostno informirani. Pri tem navajajo podatek, da je v državi najmanj 1200 povsem gluhih ljudi, 70.000 pa naglušnih.

Moji sogovorniki na včerajšnjem sestanku nadalje pledirajo, da jim javni RTV servis omogoči tudi ustrezno spremljanje **Slovenske kronike** in zlasti **Odmevov** kot tudi oddaje **Ljudje in zemlja**, ki je zdaj sicer opremljena z znakovnim jezikom, a le do prvega oglasa, nato pa prevodi zamujajo. Gluhi in naglušni poudarjajo, da je Televizija zanje edino okno v svet in želijo, da RTVS zanje poskrbi vsaj približno tako dobro kot sosednja HTV, ob tem pa navajajo primer Danske, ki je na tem področju naredila ogromno.

Na včerajšnjem sestanku, ki sem se ga iz hiše udeležil le jaz, so gostje posredovali zahtevo, da takoj po dopustih vodstvo hiše, skupaj z odgovornimi uredniki, skliče nov sestanek, Varuha pa zadolžili, da s problematiko seznaní predsednika Programskega sveta RTVS. /Julij 2014/

Pismo programskim svetnikom

Spoštovani programski svetniki

Ob sprejemanju PPN za leto 2015 je na naslov Varuha prispelo pismo gospoda D. V., ki si v imenu civilne iniciative prizadeva za ustrežnejši status uredništva za verski program na Radiu Slovenija in za povečanje števila oddaj za vernike na Prvem programu Radia Slovenija. Meni, da so verske oddaje na programu ARS getoizacija pravic verujočih, zato se zavzema za evropsko primerljivo programsko shemo, ki naj verujočim odmeri pravičnejši delež na nacionalnem Radiu.

V podkrepitev svoje zahteve prilaga kopijo pisma, ki ga je dr. J. J. poslal Programskemu svetu pred letom dni, očitno brez uspeha.

Spoštovani člani PS RTVS! 20.10.2013

Več let si prizadevamo za uredništvo verskih oddaj na RS in s tem za uveljavitev pravice verujočih na RS primerjalno z drugimi interesnimi skupinami in kot je to po Evropi. Žal ugotavljamo, da se nadaljuje zavajanje in nepripravljenost, da se to uresniči. Ta blokada je nerazumljiva, konkretno pa je še bolj čudno in nesprejemljivo, da se pri 3-minutni oddaji na Prvem »Duhovna misel« ne dovoli niti ustrezne duhovne glasbe.

V imenu RKC in predstavnikov večine domovinskih verskih skupnosti in verujočih državljanov prosim spoštovane svetnike, da končno legalizirajo pravice verujočih na javnem radiu in v okviru ustreznega uredništva na prvem programu, kar naj vključuje tudi vse že tolikokrat omenjene in javno predstavljene minimalne zahteve kot pravice verujočih državljanov Republike Slovenije.

*S spoštovanjem
dr. Janez Juhant*

*Menim, da je pobuda upravičena, saj moramo upoštevati javni interes kot tudi prakso v sosednjih državah ter v Nemčiji, Franciji in na BBC, kar si lahko preberete v priponki.
/November 2014/*

Varuhovo (ne)pojavljanje v javnosti

Gledalci, poslušalci in uporabniki portala MMC so bili z odzivnostjo Varuha v veliki večini zadovoljni, kar so mnogi tudi povedali ali napisali, **sporočil**, naslovljenih prav na Varuha, pa je

bilo **12**. V njih Varuhu sporočajo, kaj si mislijo o njegovih stališčih, izraženih v redkih medijskih nastopih, in med drugim sprašujejo, zakaj se v javnosti tako rekoč ne pojavlja, saj funkcija ne more biti sama sebi namen.

Opažanja gledalcev so točna, programska vodstva Radia in Televizije Varuhu kljub nedvoumnim sklepom vodstva Hiše in Programskega sveta niso odpirala programskega časa in prostora. Ne iz pozabljivosti ali površnosti, pač pa načrtno, dogovorno, ker so varuhova sporočila javnosti, če je že dobil priložnost, preveč kritična; uporabili so svojo moč in vpliv na posamezne programe in vsi sklepi so bili brezpredmetni. Predsednik Programskega sveta je vse do jeseni terjal spoštovanje dogovorjenega, a zgodilo se ni nič. Septembra je vodstvo, po poldrugem letu odlašanja, naposled sprejelo novelirano verzijo Pravilnika o delovanju Varuha, ki je v 15. členu zaostрил obveznosti urednikov, direktorjev in posameznih služb do Varuhovega roka za odziv na pripombe občinstva, ki je bil videti dokaj obetaven.

15. člen noveliranega Pravilnika:

Radio Slovenija in Televizija Slovenija, vključno z regionalnimi programi ter programi narodnih skupnosti morata varuhu zagotoviti vsaka po 15 minut programskega časa mesečno v katerem varuh javnost seznaniti s svojimi ugotovitvami. Enkrat letno, ob predstavitvi letnega poročila, morata Radio Slovenija in Televizija Slovenija varuhu zagotoviti najmanj 45 minut programskega časa na 1. programu v terminu med 19.00 in 23.00 uro.

V posebnih primerih ima varuh možnost nastopa v osrednjih informativnih oddajah.

MMC varuhu zagotovi primeren prostor za redno objavo njegovih ugotovitev.

In če je do sprejema novega Pravilnika Varuh dvakrat na kratko le gostoval v sicer skromno spremljanem času na Radiu in v jutranjem programu TV, so se mu po septembru vrata programov javne radiotelevizije hermetično zaprla. Ob drugem kvartalnem poročilu je Varuh o tem poročal Programskemu svetu, vendar mu ni nihče prisluhnil.

Varuhovo edino in najmočnejše orožje – Radio Slovenija, Televizija Slovenija in tisk – je v glavnem nedosegljivo, tako v dveh letih ni bilo nobenega vabila za nastop v oddajah Informativnega programa TVS kot tudi Radia, blokadi se je pridružilo celo hišno glasilo **Kričič**, izjema je edino spletni portal MMC, ki pa je ob koncu leta izjemoma zavrnil objavo ponujene kolumne Interregnum. Ob tem se sama po sebi ponuja primerjava z Varuhinjo človekovih pravic: brez medijev zanjo in za kršitve človekovih pravic tako rekoč ne bi vedel nihče. V primeru Varuha pravic gledalce, poslušalcev in uporabnikov portala MMC je srečna okoliščina ta, da je na tem mestu uveljavljeno novinarsko in publicistično ime; če bi bil na njegovo mesto imenovan nekdo od zunaj, zanj nihče ne bi vedel do konca mandata.

2. Zaključek

Letno poročilo je za dobro tretjino krajše kot lani, sestavljata pa ga dve temeljni poglavji – Poročilo o odzivih gledalcev, poslušalcev in uporabnikov spletnega portala MMC na programe in storitve javne radiotelevizije in Poročilo o delovanju Varuha v minulem letu. Tako eno kot drugo poročilo zajemata prerez vsebinsko zanimivejših sporočil javnosti in odzivov urednikov, vodij služb ter Varuha. Ne pričakujem, da bodo vsi naslovniki, se pravi programski ljudje in člani Programskega sveta, poročilo v celoti prebrali in tudi ne pričakujem, da bodo z vsebino prav vsi zadovoljni. Pričakujem pa, da bo v središču razprave o Poročilu na komisijah in na samem Programskem svetu naposled vsebina Poročila in ne vsebina Varuhovih sporočil ali metodoloških pomanjkljivosti Poročila.

V dosedanjih razpravah o letnem oziroma obeh kvartalnih poročilih so bili glede metodologije in delovanja Varuha posredovani dokaj različni pogledi, tako med drugim tudi očitki o premalo učinkovitem dialogu med javnostjo in programskimi ljudmi, ki naj ga Varuh vzpostavi. Omenjeni so bili komunikacijski šumi na relaciji Varuh – uredniki, in, ne nazadnje, Varuh naj bi med drugim urednikom posređoval predloge za izboljšavo programov.

Varuhova sporočila urednikom in javnosti bi bila res lahko manj tehnokratska, bolj osebna, kar pomeni filtrirana, vendar sodim, da si pritožbe javnosti zaslužijo celovito objavo, ker gre za pomembna sporočila o našem delu, ki jih raziskovalci že danes uporabljajo za analizo programov javne radiotelevizije, tako sta ta čas na to temo že v delu dve diplomski nalogi. Varuh ni programski direktor ali odgovorni urednik, predlogi za izboljšave so stvar programskih ljudi, ne Varuha. Naloga Varuha je zagotavljanje kulturnega, strpnega in sprotnega dialoga med gledalci in poslušalci na eni in programskimi ljudmi na drugi strani. Tu je bilo moje delo tudi v minulem letu uspešno, kar odzivi javnosti vseskozi potrjujejo; ljudje cenijo Varuhovo zagnanost, prizadevnost za pravičnost in nepristranskost, Varuhovo razpoložljivost in predvsem distanco. Želijo si, da jim Varuh vsake toliko časa pove, katere so najpogostejše napake in kakšni so ukrepi vodstva in Programskega sveta. Žal, kot izhaja iz Poročila, so te možnosti hudo skromne ali nične.

Ni bistvo, da Varuha imamo, kot lahko beremo v odzivnih poročilih vodstva hiše. Bistvo je v tem, da moramo Varuha slišati, ga upoštevati. Varuh je na sejah Programskega sveta vedno tisti, ki do konca potrpežljivo čaka, da bo dobil besedo, a največkrat ga odpravijo z obljubo, da se bo to zgodilo prihodnjič. V dveh letih, od kar sem bil imenovan na to mesto, ni bilo nobene resne obravnave kršitve programskih standardov in drugih napak, ki nanje vseskozi opozarjam v mesečnih drugih poročilih. Prav tako nimam povratnih informacij o tem, ali uredniki novinarje in voditelje oddaj seznanjajo z ugotovitvami Varuha.

Pred časom sem programskim svetnikom nedvoumno povedal, da ta hiša še ni pripravljena na Varuha pravic gledalcev, poslušalcev in uporabnikov spletnega portala MMC. Zdaj, po letu dni, stanje ni kaj dosti boljše. A nekaj se je vendarle spremenilo. Odnos večine urednikov, novinarjev in vodij služb do Varuha je postal bolj zaupljiv, spoštljiv, kolegialen. To me navdaja z optimizmom. In z upanjem, da se bo po sedmih letih delovanja tranzicija v uveljavljanju institucije Varuha naposled končala. Pozicioniranje statusa Varuha bi moralo biti urejeno že v mandatu moje predhodnice, vendar se to ni zgodilo. Tako Varuh v hiši in na sejah Programskega sveta še naprej vedri kot drugorazredni referent za pritožbe in za marsikoga nujno zlo javne radiotelevizije. Da ne bo napačno razumljeno: ne gre za prestiž Varuha, ampak za spoštovanje javnosti, ki ji je javni servis predvsem zavezan, saj svojih programov in storitev ne ustvarja zase, pač pa za gledalce, poslušalce in uporabnike spletnega portala.